

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. se-
ptembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojškim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.000 lir - Leto XLV. št. 217 (13.448)

Trst, četrtek, 21. septembra 1989

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418
GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 85723
ČEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

primorski dnevnik

Zagotovila zunanjega ministra De Michelisa v senatu

O Maccanicovem zakonu se bo vlada posvetovala z manjšino

Reševanje vprašanja manjšin za De Michelisa model sožitja, ki bi jutri utegnil postati zgled za evropsko integracijo

DUŠAN KALC

RIM — Velik uspeh nedavnega jugoslovansko-italijanskega vrha v Istri je včeraj odjeknil v rimskem parlamentu, kjer je imel novi zunanji minister Gianni De Michelis daljše poročilo o splošni diplomatski usmerjenosti italijanske vlade. Poročilo v zunanje-politični komisiji senata je bilo za šefa italijanske diplomacije hkrati prva priložnost, da je lahko obrazložil svoje poglede na mednarodno dogajanje, na odnose med narodi in državami in na velike ter vznemirljive teme današnjega časa.

Svoj prvi ekspozé je po splošnem mnenju senatorjev dobro opravil. Govoril je poldrugo uro v zanj značilnem vrtoglavem ritmu in dokaj briljantnem tonu ter se dotaknil malodane vseh argumentov mednarodne politike, od velikih problemov atomskega razoroževanja, popuščanja nape-
tosti ter integracijskih procesov v svetu, do drobnejših, a zato nič manj pomembnih vprašanj narodnostnih manjšin. Prav ta problem je zlasti pomemben za našo zamejsko skupnost, zato smo temu delu De Michelisovega poročila sledili s posebno pozornostjo. In tudi ob tem argumentu je novi zunanji minister, ki je med podpisniki Renzullijevega zakonskega osnutka o globalni zaščiti slovenske manjšine v Italiji, pokazal precejšnjo dozo občutljivosti in tenkočutnosti. Predvsem je pred senatom ponovil, kar je bil v nedeljo že povedal novinarjem, da je bila njegova neposredna se-znanitev z manjšinsko problematiko dokaj ganljiva. In pri tem je omenil obe manjšini ob tržaški meji. Pomoč obema narodnostnima skupnostima je bila, kot znano (in to je De

Michelis tudi poudaril pred senatno komisijo), ena od točk italijansko-jugoslovanskega sporazuma. In v tem okviru se je Italija obvezala, da bo pomagala s finančno podporo svoji manjšini v Jugoslaviji ter da bo poskrbela za ustrezno konstruktivno zakonsko zaščito Slovencev v Italiji. Povedal je, da je minister Maccanico pripravil zakonski osnutek. Še preden ga bo vlada osvojila ter posredovala parlamentu v razpravo, pa se bo o njem posvetovala s predstavništvom manjšine. S tem se uveljavlja načelo, ki vnaša novo vsebino in kakovost v obravnavanje delikatnih manjšinskih odnosov. Na to načelo je v predsedstvu zunanje-politične senatne komisije ter v neposrednem razgovoru z ministrom opozoril tudi slovenski senator Stojan Spetič, ki je konkretno predlagal, da bi italijanska vlada navezala formalni stik s predstavniki italijanske manjšine v Jugoslaviji, preden bo ukrepala v njeno korist s finančnimi prispevki. Nihče ni imel nič proti temu predlogu.

Reševanje problema manjšin je za italijanskega zunanje-
ga ministra kratka pomembna vprašanja. V njem vidi tudi model sožitja, ki bi lahko postal zgled za Evropo na njeni poti integracije.

Če pogledamo na globljo vsebino celotnega De Michelisovega poročila pred senatno komisijo, najdemo prav v pojmu »integracija«
ključ za razumevanje njegove zunanje-politične filozofije. De Michelis je globoko prepričan, da tiči v integracijskih procesih rešitev velikih problemov sveta, kot so odnosi Sever-Jug, svetovna trgovina, okolje, migracijski premiki, kulturno sodelovanje, vprašanje mamil ipd. Ti pro-

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Po dolgi politični krizi

Naša dežela ima končno spet deželno vlado

TRST — Deželni svet je včeraj po skoraj dvomesečni krizi končno izvolil novi odbor, ki mu znova predseduje videmski demokristjan Adriano Biasutti. V novi vladi, ki je politično gledano praktično fotokopija prejšnje, je sedem odbornikov KD, pet predstavnikov PSI, po enega zastopnika pa imajo socialdemokrati in republikanci. V politični večini sta tudi PLI in SSk, programski sporazum pa podpirajo tudi listarji in svetovalec zelene marjetice Vivian. Novi podpredsednik Dežele je socialist iz Pordenona Francescutto, ki je prevzel mesto tržaškega predstavni-
ka Carboneja. Zamenjava sodi v okvir novih notranjih zavezništvev v sklopu deželnega vodstva PSI.

Biasutti bo program novega odbora predložil deželnemu svetu prihodnji torek, medtem ko se je včeraj odrekel običajnemu pozdravnemu nagovoru. Rešitev deželne krize bo skoraj gotovo v zelo kratkem času vplivala na usodo tržaškega pokrajinskega in občinskega odbora, saj LpT jasno zahteva vstop v koalicijo. Za vstop v tržaško koalicijo se poteguje tudi Slovenska skupnost.

Ostre kritike na račun novega de-

Adriano Biasutti

želnega odbora prihajajo iz vrst komunistov in Zelene liste smejočega se sonca, ki napovedujejo ostro opozicijo.

(st)

NA 3. IN 5. STRANI

Carli poročal poslancem o zadevi BNL

RIM — Zakladni minister Carli je včeraj v poslanski zbornici odgovarjal na več kot 20 poslanskih vprašanj v zvezi z odobravanjem posojil Iraku v podružnici bančnega zavoda BNL v Atlanti in o italijanskih podjetjih, ki naj bi imela koristi od približno 3.700 milijard lir posojila Iraku, tako da naj bi bila celo vpletena v prodajo orožja tej državi. Carli je v glavnem potrdil, kar je povedal že v senatu, povedal pa je tudi, da preverjanja zavoda Banca d'Italia še niso privedla do spiska vpletenih italijanskih podjetij.

Pojasnila zakladnega ministra so povsem zadovoljila večino, zato pa je bilo toliko več nezadovoljstva iz vrst opozicije. Tako so komunisti in predstavniki neodvisne levevice zahtevali ustanovitev preiskovalne parlamentarne komisije, ki naj bi pojasnila celotno ozadje afere BNL - Irak in vsa dejstva, »ki naj bi celo postavljala v dvom nadaljnji obstoj zavoda Banca Nazionale del Lavoro«.

Predsednik slovenske skupščine Miran Potrč o spremembah ustave

Samoodločba je trajna pravica in je ni mogoče enkrat za vselej izčrpati

Opozorilo predsedstva ZKJ Sloveniji

BOGO SAMSA

LJUBLJANA — Predsednik slovenske skupščine Miran Potrč je dobri dve uri odgovarjal na vprašanja domačih, beograjskih in številnih tujih novinarjev o slovenski ustavi. V ospredju vseh vprašanj so bili sedanji ustavni spor, obtožbe kontrarevolucije (tak naslov je z velikimi črkami objavila včerajšnja »Politika«), grozeče stališče zveznega državnega predsedstva in polemike v partijskem predsedstvu. Zato se je prvo vprašanje seveda glasilo: Kdo sprejema slovensko ustavo, kdo in na kakšen način jo lahko prepreči?

Miran Potrč je bil jassen in odločen, saj po veljavni zvezi in republiški ustavi lahko sprejema slovensko ustavo samo slovenska skupščina. Zvezno ustavno sodišče sme sprejeti pripombe, zvezna skupščina razpravljati in sprejeti stališče, stališča zveznega državnega in partijskega predsedstva pa so samo mnenje. Vse to so in bodo upoštevali, toda odgovornost in dolžnost skrbeti za usodo slovenskega naroda in njegovo povezavo z jugoslovanskimi narodi in narodnostmi pripada edino slovenski skupščini.

Potrč se ni izogibal odgovorom o JLA in izrednih ukrepih po vzorcu Kosova. Predvsem je odgovoril politično, da je skrb vseh za skupno življenje, katerega si niti predstavljati ni mogoče s pritiski in grožnjami. Zato je grožnje s tanki označil za smešne. Toda obravnaval je tudi pravno

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

BOGO SAMSA

BEOGRAD — »Predsedstvo CK ZKJ je na včerajšnji seji, ki jo je vodil Milan Pančevski, obravnavalo nastale politične probleme in ustvarjeno ozračje spriču predlogov amandmajev k ustavi SR Slovenije. V zvezi s tem je opozorilo na možne daljnosežne negativne politične posledice, ki bi nastale, in to ne samo za ustavno ureditev države in odnose v federaciji, temveč tudi za skupne politične razmere v državi, če bi bili sprejeti amandmaji v nasprotju z ustavo SFRJ.

Predsedstvo CK ZKJ je prepričano, da bodo komunisti Slovenije s svojim političnim angažiranjem, upoštevajoč tudi stališča predsedstva SFRJ, dali svoj prispevek, da bi se v procesu sprejemanja teh amandmajev v ustavno pristojnih organih in legalni proceduri predvide-

ni za njihov sprejem, pokazala odgovornost SR Slovenije, tako za svoj lasten razvoj kot za razvoj Jugoslavije.«

Do tod uradno poročilo seje predsedstva, ki ga je posredovala agencija Tanjug. Poročilo je napisano v presenetljivo pomirjujočem tonu, predvsem pa se sklicuje na ustavno določene pristojne organe in na legalne procedure, kar pa je bistveno vprašanje. Poročilo je skratka mnogo bolj umirjeno, trezno in odgovorno, kot je bilo v petek objavljeno uradno sporočilo državnega predsedstva SFRJ.

Seveda pa razprava ni bila tako umirjena in enostavna. Prav obratno, seja predsedstva ZKJ je trajala dobra dva dneva. V torek od jutranjih ur pa pozno v noč, včeraj pa od 9. ure zjutraj od 21. ure zvečer, praktično brez pravega premora. Prvi dan so bila na dnevnem redu

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Džihat eslami prevzela odgovornost za atentat na francosko potniško letalo

Našli razbitine francoskega DC-10

PARIZ — Eksplozija neznanega izvora je najverjetneje povzročila nesrečo potniškega letala DC-10 francoske letalske družbe UTA, ki se je s 156 potniki in 14 člani posadke v torek popoldne zrušilo severno od jezera Čad na ozemlju Nigra. Letalo na progi Brazzaville-N'Djamena-Pariz, ki je ob 14.13 vzletelo z letališča v glavnem čadskem mestu, je kakih dvajset minut kasneje strmoglavilo v masivu Tenéré, ne da bi pilot sporočil kakršnekoli težave.

Kontrolor v letališkem stolpu v Niameyu je izjavil, da posadka letala sploh ni imela radijske zveze z nadzorniki zračnega prometa v Nigru, kar je po mnenju preiskovalcev morebitno znamenje eksplozije francoskega letala. Novico, da je kontrola poleta izgubila sled za letalom, so sporočili že v torek pozno popoldne, kajti DC-10 bi se moral nekaj po 19. uri spustiti na pariško letališče Roissy, a šele včeraj zgodaj zjutraj je posebno letalo francoskega vojaškega letalstva, opremljeno z napravami za opazovanje, našlo razbitine strmoglavljenega McDonnell-Douglassa. Predsinočnjim in včeraj je teroristična organizacija proiranskih libanonskih verskih skrajnežev Džihat eslami prevzela odgovornost za atentat, preiskovalci ti sporočili ne jemljejo resno, kljub temu pa ne izključujejo možnosti atentata.

Med 156 potniki, povečini gre za Afričane, je bilo 50 Evropejcev. Med potniki so bili tudi Bonnie Pugh, žena ameriškega veleposlanika v Čadu, Mahmat Soumahila, čadski minister za plan in sodelovanje, Švicar Gabriel Balet, škof v Moudouju severno od N'Djamene, ter, prav tako švicarski prelat, msgr. Gervais Aebly, prior reda kapucinov v Švici, ki se je vračal s potovanja po Čadu, poudarja sporočilo, ki ga je izdala direkcija družbe UTA v Parizu. Italijansko zunanje ministrstvo pa je sporočilo, da je bilo na krovu tudi devet Italijanov, za desetega, Davida Passiglia pa ni znano njegovo državljanstvo, saj se svojci niso javili.

V zadnjih dveh mesecih so statistiki zabeležili dve katastrofi tega tipa letal. 19. julija se je zrušil DC-10 ameriške družbe United Airlines, v nesreči pri Sioux Cityju v ameriški zvezni državi Iowa je umrlo 112 od 293 potnikov, osem dni kasneje pa je v bližini letališča v Tripolisu strmoglavilo letalo korejske letalske družbe, ki je priletelo iz Seula, od 199 potnikov jih je življenja izgubilo 74.

Po nesreči letala United Airlines je ameriška uprava za civilno letalstvo ukazala pregled vseh reaktorjev na teh vrstah McDonnell Douglasovih letal, pred nekaj dnevi pa je ameriški proizvajalec napovedal vrsto sprememb, da bi povečal varnost leta in pristajanja letal DC-10.

Svojci in prijatelji so zaman čakali na pariškem letališču Roissy prihod letala iz Brazzavilla (Telefoto AP)

Tajnik PSI meni, da so nove ideje KPI zanimive, vendar še preveč nejasne

Razočaranje v vrstah komunistične partije

Craxi spet zavrnil predlog o alternativni

RIM — Mrzlične priprave na bližajoče se volitve za obnovo rimskega občinskega sveta ter odmevi na predsinočni Craxijev govor ob komemoraciji voditelja socialistične levice Lombardija sta bila osrednja argumenta včerajšnje politične kronike v italijanski prestolnici. V nekoliko nižjih tonih so v medandrih rimskega političnega življenja obravnavali še priprave nove vlade na gospodarski manever ter tekmovalno mrzlico strank večine pri porazdeljevanju ključnih funkcij v velikih državnih ustanovah.

Najglasneje je vsekakor odjeknila beseda socialističnega voditelja Craxija. Tokrat je njegova beseda razveselila Forlanija in Andreottija ter hudo razočarala Occhetto in njegove. Potem ko je Occhetto ob zaključku festivala komunističnega tiska udaril po demokristijanih in hkrati prizanesljivo potrkal na socialistično dušo, je sedaj pričakoval vsaj rahlo Craxijevo približevanje liniji alternative. Toda socialistični tajnik mu ni ustregel. Dejal je sicer, da so se v KPI pojavile zanimive ideje, ki pa jih žal obkroža precejšnja zmeda. Komunisti so včeraj reagirali užaljeno. Unità je zapisala, da je Forlani lahko povsem miren, saj mu socialisti ne bodo povzročali težav, Andreotti pa lahko mirno nadaljuje po svoji poti.

Forlani je dejansko lahko zadovoljen s Craxijevimi zagotovili o lojalnosti. Predvsem je lahko zadovol-

ljen z verzijo, ki jo je Craxi dal o znamenitem srečanju v kamperju ob robu socialističnega kongresa v milanskem Ansaldu. Med KD in PSI ni bilo ob tisti priložnosti nobenega sporazuma glede vladne krize, je zagotovil socialistični tajnik. Nasprotno. Forlani si je na vse kriplje prizadeval, da bi De Mitova vlada ne padla, kar pa mu ni uspelo zaradi drugačne usmeritve socialistov.

Samo nekaj ni bilo Forlaniju všeč iz vsega Craxijevega govora. In sicer ponovna zahteva po direktni izvolitvi predsednika republike, kar je stara teza socialističnega voditelja. Res je, da se že dolgo časa o njej ni govorilo, zato pa je tokrat prišel z njo na dan s prenovljeno silo. Prav tako je spet postavil v ospredje problem reforme parlamenta, ki da je okoren in ni sposoben hitrega in učinkovitega odločanja. »V Italiji, se je pošalil Craxi, smo prišli do takšnega absurda, da je potreben zakon, tudi če je treba menjati barve uniforme ali če je treba menjati gumb na gasilski uniformi.« Prav tako je po Craxiju z reformo krajevnih uprav. Deset let se že o njej govori, a smo še vedno na začetku, in takšna je v Italiji žal usoda vseh reform.

Craxijev govor so v splošnem pozitivno ocenili tudi drugi partnerji večinske koalicije. Vsaj začasno

premirje pa je bilo dejansko potrebno med zavezniki (zlasti med KD in PSI) v tem delikatnem trenutku porazdeljevanja predsedniških in direktorskih mest v raznih ustanovah, začeni s IRI, ENEL, STET, ENI, RAI itd.

Drugi pomemben politični argument včerajšnjega dne so bile, kot rečeno, rimske volitve. Posamezne stranke namreč določajo svoje kandidate za župansko mesto. Socialisti kandidirajo ministra Franca Carrara, čigar slike so kljub strogim dogovorom o predvolilni kampanji že napolnile rimske zidove, republikanci so se odločili za ministra Mammija, komunisti pa za Reichlina. Do včeraj popoldne je bilo še nezasedeno prvo mesto samo na demokristijanski kandidadni listi. Krozila so sicer najrazličnejša imena (Malfatti, Russo Jervolino, Scalfaro, Silvia Costa), na koncu pa je prevladalo ime rektorja druge rimske univerze prof. Garacija, pristaša gibanja Comunione e liberazione, kar pomeni pripadnika Andreottijeve struje, ki v Rimu preko Sbardelle nadzira stranko »križarskega štita«. Presenetljivo Garacijevo kandidato, to je kandidato »popolnega neznanca« delno kompenzira dejstvo, da so iz kandidadne liste črtali ime bivšega župana Giubila.

D. K.

Izraelska letala bombardirala oporišča v Libanonu

BEJRUT — Medtem ko so se v Bejrutu nadaljevala mrzlična pogajanja za mirno rešitev libanonske krize, so izraelski lovski bombniki včeraj bombardirali palestinske položaje prosiškega Ahmeda Džibrila pri Haret Naametu 17 kilometrov južno od Bejruta. To je bil že dvajseti letošnji izraelski letalski napad na »oporišča teroristov« v Libanonu, kot je včeraj navedlo izraelsko obrambno ministrstvo. Vesti z bombardiranega območja ni, saj je letalski napad sovpadal s srditim topniškim dvobojem med kristjani in duzi.

Položaj v Libanonu pa je medtem skrajno napet. General Aoun še ni dal dokončnega odgovora na tristranski mirovni načrt Arabske lige. Še včeraj je ponovil, da v njem ni zahteve o umiku sirske vojske, ki so po njegovem glavni krivci za sedanje zaplete. Obenem je v pogovoru z maronitskimi poslanci zavrnil možnost, da bi preprečili dobavo orožja »redni libanonski vojski«.

Na plenumu CK KPSZ dosegli kompromis?

MOSKVA — Plenum CK KP SZ je pred svojim sinočnim zaključkom soglasno odobril partijsko platformo o reševanju narodnostnega vprašanja. Trenutno ni še jasno, ali je ta platforma enaka dokumentu, ki so ga tisku predstavili julija letos.

Narodnostno vprašanje pa nedvomno postaja za Sovjetsko zvezo ključnega pomena. Gorbačovov sklepni poseg je sovjetska televizija včeraj neposredno prenašala. Sovjetski voditelj je takoj poudaril, da bodo potrebni odločni ukrepi za rešitev medetničnih vprašanj. To pa po njegovih besedah ne pomeni, da se bodo posluževali metod iz preteklosti, ker je njihov končni cilj prenova federacije in ne represija. Kako bodo prenovili zvezo 15 zveznih in 20 avtonomnih republik pa ni povsem jasno. Gorbačov se je sinoči odločno zavzel za enotnost partije proti težnjam njene federalizacije, a v duhu njene demokratizacije.

Posameznih točk partijske platforme ni omenil, dal pa je razumeti, da se je plenum zavzel za proglasitev rušine kot uradnega jezika federacije. Avtohtonemu prebivalstvu posameznih repub-

lik pa je priznal pravico, da proglasi svoj jezik za uradni. Po njegovih besedah je centralni komite ukrepal razsodno in pametno, sedanjemu plenumu pa predstavlja mejnik v mednarodni politiki partije.

V Moskvi doseženo soglasje pa še ne pomeni, da bo sedaj zavladala sloga. Voditelji pribalstskih republik se dobro zavedajo, da so iztržili le gospodarsko, ne pa politično avtonomije. Še težje je za tiste narode, ki jih je dal Stalin ob koncu vojne izgnati iz svojih prastarih bivališč. Konkretno je v svojem uvodnem govoru Gorbačov omenil poveljske Nemce, krimske Tatare, meshetinske Turke, Kalmike, Balkare, Karačajeve, Čečence, Inguše, Grke, Korejce in Kurde, ni pa povedal, ali se bodo lahko vrnili v stare kraje.

Prav včeraj so meshetinski Turki v Moskvi zahtevali srečanje z Gorbačovom, da bi jim odgovoril na to vprašanje. Ta problem pa so nedvomno zasenčili zapleti v Zakavkazju. Posebni zvezni upravljatelj za Gorski Karabah Voljski je namreč včeraj povedal, da lahko vsak čas izbruhne medetnična vojna med Armenci in Azerbajdžanci.

Različne ocene pogovora med vlado in sindikati o gospodarski politiki

RIM — Sindikati različno ocenjujejo rezultate včerajšnjega pogovora med sindikalnimi predstavniki, ki so jih vodili tajniki CGIL, CISL in UIL Trentin, Marini in Benvenuto, in vlado, katero so zastopali predsednik Andreotti, podpredsednik Martelli in ministri za zaklad, proračun ter finance Carli, Pomicino in Formica. Na srečanju, ki je trajalo skoraj štiri ure, so podrobno obdelali vladni načrt za gospodarsko politiko v prihodnjem letu.

Načrtovani gospodarski ukrepi so za vodstvo sindikalnih zvez CISL in UIL »interesantni zaradi nekaterih povsem konkretnih elementov, ki jih ti ukrepi vsebujejo«. Tako sta včerajšnje soočanje s predstavniki vlade ocenila Benvenuto in Marini, za generalnega tajnika CGIL Bruna Trentina pa »splošna slika ni jasna in ukrepi za zmanjšanje javnega dolga, kot jih razlaga zakladni minister, niso prepričljivi«. Popolno zadovoljstvo z včerajšnjimi pogovori pa so izrazili vladni predstavniki. Tako naj bi bila vlada pripravljena upoštevati nekatere pripombe sindikatov, ti pa so tudi pokazali pripravljenost na soočanje s konkretnimi vprašanji.

Kljub tem različnim pogledom po se sindikati in vlada dogovorili, da bodo nekatera vprašanja še podrobneje obdelali na dodatnih pogajanjih. Tako se

bodo že danes srečali z ministrom za zdravstvo De Lorenzom, v terek bodo imeli srečanje s proračunskim ministrom Pomicinom, s katerim naj bi še posebej podrobno obravnavali predvidene ukrepe na področju investicij in zaposlovanja zlasti na jugu države,

končno pa se bodo srečali še s finančnim ministrom Formico, da bi se z njim pogovarjali o ukrepih na davčnem področju.

Na sliki AP: predstavniki vlade na včerajšnjem srečanju s sindikalnimi predstavniki.

Sojenje srbskemu nacionalistu

ŠIBENIK — Pred kazenskim senatom okrožnega sodišča v Šibeniku, ki mu predseduje Senka Klarić - Baranović, se je v torek začelo sojenje 45-letnemu ekonomistu iz Plavna Jovi Opačiću. Javni tožilec ga bremeni, da je 9. julija letos v kninskem Kosovu med kulturnometniškim programom v sklopu proslavljanja 600. obletnice kosovske bitke preprečeval in oviral nemoteno potekanje javnega zbora (člen 57 KZ SRH), izzival nacionalno mržnjo in razdor (člen 134/1 KZ SFRJ) in blatit ugled SFRJ (člen 157 KZ SFRJ). Na začetku glavnih razprav je javna tožilka Vera Bego-Macura razložila obtožnico, nato pa so zaslišali prvo obrambo obtoženega, ki je zanikal odgovornost za vsa tri kazenska dejanja. Predvčerajšnjim so bili na dnevnem redu dokazi obtožbe. Pregledali so 45-minutni video posnetek inkrimiranega dogajanja (dobili so ga od RTV Zagreb).

Sojenje se je nadaljevalo včeraj zjutraj z navajanjem nadaljnjih dokazov obtožbe - magnetofonskega posnetka celega 40-minutnega govora obtoženega na zboru v kninskem Kosovu. Najavljeni priči obtožbe, Jovo Kablar in Rade Matijaš, se včeraj nista pojavila na sodni razpravi. Opravičila sta se, da sta službeno zadržana oziroma z zdravstvenimi razlogi.

Preden se je začela glavna razprava, je obramba, ki jo sestavlja 15 uglednih jugoslovanskih advokatov, zahtevala, da odstranijo enega izmed sodnikov porotnikov, in sicer Jovana Tošića, ker naj bi imel »prijateljske zveze« s sekretarjem občinskega komiteja ZK Knina, ta pa je kot tudi obramba, »sovražno razpoložen« do obtoženega. Predsednik sodišča je po enournem premoru med razpravo zavrnil zahtevo, obramba pa je nato predložila, naj obtoženega izpustijo iz pripora in naj se brani s svobode. Sodni senat je odvrnil, da se bo o tem odločil po končni glavni razpravi.

nadaljevanja s 1. strani - nadaljevanja s 1. strani - nadaljevanja s 1. strani

● O Maccanicovem

cesi seveda ne smejo privesti do homogenizacije sveta. Različnost je treba nasprotno ohranjevati in v tej viziji je treba ovrednotiti različne narodnosti, ki pa ne smejo postati vzrok razkrojnih procesov. Kot neprecenljiv primer združevalnih naporov je De Michelis omenil združevanje Evrope ter poudaril, da bodo vsi naporu Italije usmerjeni prav v ta cilj. Med prioritete italijanske zunanje politike je minister poleg združevanja Evrope uvrstil še zavezništvo v okviru Atlantskega pakta. Bliznji vzvod in arabski svet, Latinsko Ameriko in italijansko skupnost v svetu ter Afriko pod Saharo. Glede odnosa Italije do sosed je, kot rečeno, poudaril pomen vrha v Istri, ki je poglobil odnose z Jugoslavijo ter podčrtal pomen integracijskih procesov na Balkanu. Med prednostnimi dolžnostmi Italije je po De Michelisovem mnenju prav pomoč Jugoslaviji, pa tudi Poljski in Madžarski.

To je v skopih besedah vizija novega zunanjega ministra po prvih korakih, ki jih je naredil v tem svojstvu (prav sporazum z Jugoslavijo je bila ena njegovih prvih opravljenih nalog), in pred nadaljnjimi koraki, ki ga čakajo v bližnji prihodnosti. Prihodnosti OZN. S predsednikom Cossigo se bosta odpravila k Bushu, novembra pa bo dopotoval v Italijo Gorbačov. Še pred tem bo v Parizu vrh finančne sedmerice. Formalno bo obravnavala monetarne probleme. V resnici pa se bo v Parizu odločala usoda Poljske in morda v neki meri tudi Jugoslavije, De Michelis se je namreč v Istri obvezal (in včeraj to obvezo nekako potrdil), da se bo tudi na mednarodni ravni prizadeval za pomoč jadranski sosed.

● Samoodločba

plat vprašanja, saj ni mogoče po ustavni zakonsko veljavni poti v nobeni republiki represivno posredovati.

Naslednje vprašanje se je nanašalo na obtožbe, da se Slovenija želi odcepiti, in na vprašanje, kdo želi kaj takega. Potrč je odgovoril, da nihče, da se še nihče ni pojavil pri njem s takim predlogom. Samoodločba je trajna pravica, drugače je ni, ni je mogoče enkrat za vselej izčrpati. Osnovni interes Slovenije je v tem, da v okviru Jugoslavije zagotavlja takšno ustavno in politično ureditev, takšne ekonomske in druge odnose, ki bodo v skladu z interesi slovenskega in vseh jugoslovanskih narodov. Medsebojni odnosi pa se v Jugoslaviji ne morejo spreminjati brez soglasja tudi slovenskega naroda in vseh prebivalcev SR Slovenije.

Seveda bi bilo povsem napačno ocenjevati ustavne spremembe samo s tega vidika suverenosti, saj je to globoka demokratska preobrazba Slovenije.

Proces demokratizacije poudarja vlogo ljudi, »delovni ljudje in državljani so edini nosilec oblasti.« Zato so dosledno izpeljali nekatere svobodine in predvsem enakost različnih lastninskih oblik in svobodo političnega organiziranja, enakost vseh političnih subjektov. Volitve bodo svobodne, neposredne in tajne na temelju kandidatskih list, ki jih bodo predlagali državljani. Omejevanje ustavnih pravic in preganjanje državljanov sta možni samo s sklepom sodnih oblasti na podlagi zakona. Povečujeta se vloga in moč skupščine.

Potrč se strinja, da ni možna demokratska Slovenija brez demokratske Jugoslavije, toda možne so razlike, ki že obstajajo.

Seveda so se vprašanja o intervenciji večkrat ponavljala, predsednik slovenske skupščine pa je poudaril zaupanje v JLA, predvsem da v miru kaj takega sploh ni predvideno in da so zato tudi to zakonsko praznino zapolnili z določbo, da se lahko izredni ukrepi uvedejo v Sloveniji samo s sklepom skupščine. Ni ne logično, ne pravno možno posredovati, ko se o stvari še razpravlja, ko se obravnava in govori o ustavi in nihče ne predlaga odcepitve ali separatizma.

Seveda niso manjkale niti ostre plemične note, neke vrste mitinga, raz-

prava o splošni demokratizaciji, o raznih polemikah. Zaključek pa je bil jasen in odločen, saj je predsednik skupščine napovedal za sredo zasedanje, za katero je prepričan, da bo uspešno in da bo sprejelo novo slovensko ustavo.

● Opozorilo ZKJ

razna proceduralna vprašanja v zvezi s sklicanjem izrednega kongresa. Dogovorili so se, da bo kongres v statutarno določenem roku in torej mesec dni po zadnjem republiškem kongresu ZK. Ker pa niso pripravljeni dokumenti (o mednarodnih odnosih, o demokratizaciji in prenovi partije, o pluralizmu) in se razlike v stališčih celo poglobljajo, je kaj malo verjetno, da bi to lahko bilo v prvi polovici januarja.

Sledila je razprava o hrvaško-srbskih sporih, ki je seveda bila zelo vroča. Temperatura v dvorani pa se je razvnela do vrelišča včeraj, ko se je pričela razprava o slovenski ustavi in slovenskih ustavnih spremembah.

Na državnem predsedstvu - pretekli petek - je ostala Slovenija povsem osamljena. Seje državnega predsedstva ni sklical predsedujoči dr. Drnovšek, ker je bil zaposlen z vrhom neurčjenih. Namesto njega je pravni službi državnega predsedstva naročil podpredsednik, predstavnik novega srbskega vodstva, Jović, da je izdelala javnost označila bolj kot politični pamflet kot pravni dokument. Pa vendar je Drnovšek ostal sam, in je bilo torej razmerje sil 7:1.

Na partijskem predsedstvu se je pričelo po istem scenariju, samo da je tu igral odločilno vlogo predsednik srbske partije in seveda tudi eden izmed vodilnih predstavnikov novega srbskega vodstva Trifunović. Toda scenarij se ni nadaljeval po istem vzorcu kot na državnem predsedstvu.

Uradno, pa tudi poluradno, se ne ve mnogo, razen tega, da je bila razprava izredno vroča in da je od začetka že kazalo, da bodo slovenski komunisti ostali osamljeni. Do izraza pač vedno

prihaja enotnost Srbije s svojima dvema podložnima pokrajinama in s stalno podporo Črne gore. Toda prav to dejstvo je najbrž tudi eden izmed osnovnih vzvodov obratnih stališč. Predvsem je Hrvaški vedno bolj jasno, da je na vrsti ona, čim se posreči na tak ali drugačen način podrediti Slovenijo. Ista logika velja za BiH in morda v najhujši meri še za Makedonijo. Očitno se je tudi na tej seji obnovila že tradicionalna fronta, ki pa vodi k temu, da je JLA in njena partijska organizacija nekaj jezikek na tehničnu. Tu so najbrž bila kolebanja, saj je armada pri nekaterih spremembah direktno prizadeta, toda armada je sestavni del ustavne ureditve, se pokriva zakonom in ustavi in ni bila v zadnjem razdobju element zaostrovanja, temveč element pomirjanja odnosov in sporov.

Že na prvi pogled je torej odločilen oni stavek uradnega poročila, ki naveda proceduro v ustavno pristojnih organih in legalno proceduro za sprejemanje ustave, to pa vsekakor niso vojaški pritisk, to ni govorica tankov in prisile, temveč zakonov, prava in političnega prepričevanja.

Vse to pa pomeni, da bo okrog slovenske ustave še mnogo razprav. Morda se bo nalašč v ta namen sestal centralni komite jugoslovanske partije, dan pred sprejemanjem ustave v slovenski skupščini se bo sestala zvezna ustavna komisija, ki ima na dnevnem redu samo slovenske amandmaje, možna je razprava in spor pred ustavnim sodiščem. To so legalne in zakonsko predvidene procedure.

Na ta način se razpravlja, ko pa se govori o demokratskih procesih se avtomatično gre naprej, brusijo se ostrine in ustvarja se nekaj novega, pozitivnega. Zaostitve so torej še možne, možno je še vedno, da bodo naraščale zahteve po diferenciaciji slovenskega vodstva, po proglašanju protirevolucionarnih zločinov in s tem zahteva po represiji. Te nevarnosti niso odstranjene, toda prva runda težke bitke je po vsej verjetnosti dobljena.

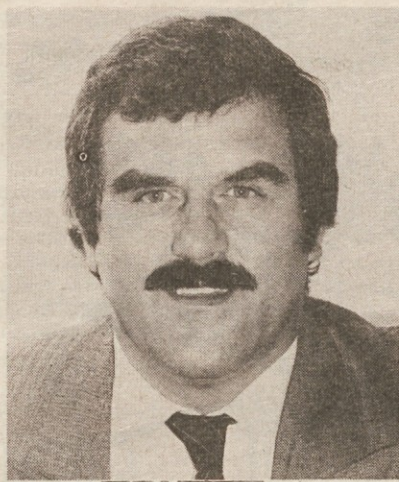
Po skoraj dveh mesecih krize in ostrih polemik med demokristjani in socialisti

Včeraj končno izvolili novo deželno vlado

TRST — Furlanija-Juljska krajina ima po skoraj dvomesečni krizi končno novo deželno vlado, ki ji znova predseduje demokristjan Biasutti in ki se znova naslanja na šeststrankarsko koalicijo KD-PSI-PRI-PSDI-SSk-PLI ob programski razpoložljivosti zelenih s simbolom marjetice in LpT. Politično gledano je to najpomembnejša novost te krize, ki glede na razburljiv potek pogajanj vsekakor ni razčistila političnih odnosov med demokristjani in socialisti v koaliciji, ki ne obeta velike stabilnosti. Drugo novost pa predstavljata razplet dogajanj znotraj deželne PSI, ki je za mesto podpredsednika Dežele določila zvestega pristaša zunanega ministra De Michelisa, Pordeončana Francescutta, ki je tako prevzel mesto Tržačana Carboneja. Z vstopom melonarskega gibanja, čep rav samo v tako imenovano programsko večino, so se deželna politična ravnotežja nedvomno premaknila na desno, razplet krize pa je z izvolitvijo Francescutta za podpredsednika nedvomno redimenzioniral vlogo Trsta v deželnem merilu.

Predsednik Biasutti je bil ponovno izvoljen z glasovi KD, PSI, PSDI, PRI,

PLI, SSK, LpT in zelenega Viviana, vsi ostali pa so se vzdržali pred glasovanjem ali pa so oddali belo glasovnico. Biasutti je prejel 39 glasov predstavnikov osemstrankarske "programske" večine, ki so bili tedaj v dvorani. Pred izvolitvijo odbora je melonar Gambasini tudi v imenu somišljenika Cecovini napovedal belo glasovnico, rekoč, da je Lista podprla Biasuttija kot sestavni del "programske" večine, odbornikov pa ne bo podprla, saj bi v tem primeru pristala na politično koalicijo, iz katere pa je bila (za sedaj) izključena. Pri izvolitvi efektivnih odbornikov so se tudi v deželni skupščini v vrstah večine pojavili prostostrelci, ki so najbolj prizadeli Carboneja, ki je bil izvoljen z najnižjim številom glasov. Šlo je očitno za politični signal, ki zgovorno priča o razkolih v socialističnih vrstah, kjer je prišlo do novega zavezništva med De Michelisovo komponento, furlanskimi reformisti in levico podtajnika Castiglioneja, ki si vse bolj utira pot kot najbolj vpliven voditelj deželne PSI. Za efektivne odbornike so bili izvoljeni demokristjani Cruder (41 glasov), Angeli (40), Di Benedetto (40), Antonini (39), Benvenuti

Gioacchino Francescutto

(39), Brancati (38) in Rinaldi (37) ter socialisti Saro (38), Francescutto (37) in Carbone (33). Za odbornike suplente pa so bili izvoljeni republikanec Barnaba (40), socialdemokrat Cislino (36) ter socialisti Gonano (39) in Lambertijeva (40). Svetovalec SSK Brezigar pa

je v tajnem glasovanju prejel dve preferenci.

Politične razprave praktično ni bilo, če izznamemo poseg načelnika Zelene liste Rossija, po mnenju katerega je ta kriza samo potrdila že kronične slabosti in napake te koalicije, ki je iz dneva v dan bolj daleč od stvarnih problemov deželne stvarnosti. Rossi je tudi nekajkrat pikro ironiziral nad zadržanjem predstavnika zelenih s simbolom marjetice Viviana, ki je pristal na program večinske koalicije. Biasutti pa po izvolitvi, v nasprotju z ustaljeno prakso, ni rekel ničesar in bo o programu novega odbora govoril šele prihodnji tork.

Socialist Francescutto, ki je kot rečeno podpredsednik Dežele, bo še dalje vodil resor za trgovino in turizem. Ostala odborništa pa so takole porazdeljena: Rinaldi - finance, Angeli - ekologija, Brancati - zdravje, Antonini - kultura, Di Benedetto - prevozi, Cruder - delo, Benvenuti - kmetijstvo, Saro - industrija, Lambertijeva - skrbstvo, Carbone - načrtovanje, Gonano - gozdarstvo, Barnaba - krajevne ustanove in Cislino - tehnične službe.

SANDOR TENCE

Krožek Istria o sestanku med Markovićem in Andreottijem

TRST — Prvi obisk nekega predsednika italijanske vlade v Istri ni bil zgolj formalen, ampak tudi otipljiv znak za sprožitev stvarnih pobud v podporo italijanske etnične jezikovne skupnosti v Jugoslaviji in prilika za globoko človeško srečanje, saj so bili prvič na uradni slovesnosti v Istri navzoči tudi zastopniki istrskih krožkov in združenj iz Trsta. Tako se glasi tiskovno sporočilo krožka Istria iz Sesslana o nedeljskem snidenju Andreotti-Marković. Predsednik krožka Marino Vocci tudi poudarja, da so v petek na Krku predstavili 25. in 26. številko revije Il Territorio, ki jo izdaja javni kulturni polivalentni center iz Ronk in obravnava probleme, pričevanja, kulturo, umetnost in tradicije Istranov z obeh strani meje. Šlo je za prvo srečanje med prebivalci Krka in italijanskimi kulturnimi delavci po 40 letih; pobudo zanj je dal vodja julija t. l. ustanovljene sekcije za italijansko narodnost Nivio Toič.

Društvo Arpit bo gostovalo v Franciji

PODBONESEC — Tukajšnje kulturno društvo Arpit, ki se med drugim vztrajno bori tudi za ohranitev neokrnjenosti istoimenskega izvirka, bo 30. septembra odpotovalo na gostovanje v francosko glavno mesto Pariz. V gledališču Theatre Deux-Portes bo prikazalo foklorno predstavo, s kakršno je v letošnjem maju nastopilo že v Zvezni republiki Nemčiji in ki sloni prvenstveno na značilnostih tipičnih mask iz Nadiških dolin.

Sopredseditelj gostovanja v Franciji je furlansko združenje Pal Friul, na katerega pobudo bo v Parizu nastopila tudi gledališka eksperimentalna skupina iz Buie. Pokroviteljstvo nad zanimivo in čezvse koristno pobudo, ki bo omogočila tako francoski javnosti kot tamkajšnjim italijanskim izseljencem, da se seznajajo s kulturnim premoženjem v Nadiških dolinah, je prevzela deželna uprava Furlanije-Juljske krajine.

Ob »dnevu Furlanije-Juljske krajine« na mednarodnem velesejmu v Zagrebu

Za specifične oblike sodelovanja ob Jadranu

ZAGREB — Kakovostni skok v odnosih med Italijo in Jugoslavijo oziroma vsebina sporazumov, ki sta jih dosegla na meddržavnem vrhu v Umagu predsednika sosednjih vlad Giulio Andreotti in Ante Marković in ki med drugim utrjujejo tradicionalno sodelovanje med Furlanijo-Juljsko krajino in Hrvaško, sta široko odjeknila na uradnih in neformalnih srečanjih ob »dnevu dežele FJK« ob 80. juleskem mednarodnem velesejmu v Zagrebu.

Delegacija FJK, ki jo je vodil predsednik Trgovinske zbornice v Trstu Giorgio Tombesi in v kateri so bili podpredsednik zbornične zunanjetrgovinske sekcije Marino Košuta, predsednik tržaške sekcije milanske mešane zbornice (Italjug) Giulio Petrucci s podpredsednikom Stanislavom Boletom ter številni poslovni možje, se je sešla s predstavnikom vladnega komiteja za odnose s tujino in za kmetijstvo Ljubomiro Babanom, predsednikom Gospodarske zbornice Hrvatske Jozom Petovićem, predsednikom Gospodarske zbornice Slovenije Markom Bulcem, italijanskim ambasadorjem v Beogradu Sergiom Ventom idr.

Na teh sestankih so obojestransko ugotovili nadaljnjo utrditev prijateljskih vezi in preverili stanje odnosov na različnih področjih s priporočilom, da se po potrebi odstranijo tiste zapreke, ki še zavirajo napore za učinkovitejšo gospodarsko in siceršnje sodelovanje. V tej zvezi so posvetili posebno pozornost problemom prometnih infrastrukture - zlasti obmejnih - ki jih je potrebno čimprej urediti. Dalje sta

obe strani soglašali, da je treba vsa zainteresirana podjetja tostran in onkraj meje podrobno seznaniti z dopolnilnimi dogovori o gospodarskem sodelovanju v sklopu "jadranske pobude", v ta namen gre angažirati vse trgovinske oziroma gospodarske zbornice na območju Skupnosti Alpe-Jadran in seveda prek tesnejših in pogostejših stikov proučiti možnosti za specifične oblike sodelovanja na turistič-

nem, naravovarstvenem, prometnem in razvojnem področju.

Izrecno so se dotaknili tudi maloobmejnega osebnega prometa in poslovanja po tržaškem in goriškem avtonomnem računu, o katerih so si bili edini, da ju gre še bolje izkoristiti oziroma prilagoditi novim razmeram.

Po uradnem delu srečanj si je odposlanstvo iz Furlanije-Juljske krajine ogledalo deželni paviljon.

KPI: Vodstvo Friulie mora odstopiti

VIDEM — Deželno vodstvo KPI je na javni debati o "položaju in perspektivah Friulie" orisalo svoje poglede na industrijsko politiko v Furlaniji-Juljski krajini in postavilo zakonski osnutek o "imenovanju upravnih organizmov v javne ustanove" oziroma o "preureditvi deželne zakonodaje na industrijskem področju".

Na osnovi politike, ki jo je doslej vodila deželna finančna družba Friulia in ki je privedla do številnih kriznih pojavov (zadnja sta Cogolo in Seleo), komunisti trdijo, da mora vodstvo družbe v njenem samem interesu

odstopiti (predsednik je Vittorio Zanon, podpredsednik Arnaldo Pittoni, generalni direktor pa Angelo Cocetta). »Friulia je nastala z namenom spodbujati razvoj industrije in zaposlenosti v deželi, sčasoma pa je postala zgolj sredstvo oblasti v rokah KD in PSI«, menijo komunisti, ki so za jutri sklicali še en javni sestanek v Vidmu, na katerem bodo obrazložili omenjeni zakonski osnutek. KPI naglašja, da morajo biti javni posegi v industrijo povezani z logiko nacionalne ter internacionalne integracije.

16. partizanske štafete

VIDEM — Športno društvo Elio Mauro iz sklopa ANPI-VZPI priredi 1. oktobra 16. izvedbo partizanskih štafet na razdalji 42 km v štirih delih. Prvi del bo od Fojde do Nem, drugi od Nem do Čente, tretji od Čente do Flaipana, četrti pa do Humina. Za to priliko so izdali brošuro s podatki o partizanskih bojih v Furlaniji. Zmagovalci bodo prejeli trofejo v spomin na pokojnega Alda Faeluttija.

Večji kazino v N. Gorici

NOVA GORICA — Novogoriški HIT je v hotelu Park odprl obnovljene in razširjene prostore igralnice in restavracije. Prva razpolaga z novimi avtomati, katerih zmogljivost je za polovico večja, v drugi pa je trikrat več prostora.

Igralnica, ki ima že pet let, je namenjena le tujim gostom. Skupna naložba je terjala okrog 3 milijone dolarjev, do konca leta pa bodo v nove pobude vložili še milijardo dolarjev.

V Sežani tudi moderna zelenjadna trgovina in cvetličarna

SEŽANA — Sredi Sežane, kjer stanovanjske hiše dobivajo na pobudo stanovanjske skupnosti novo preobleko, so nedavno odprli obnovljeno prodajalno sadja in zelenjave oz. cvetličarno. Lastnika trgovine (Partizanski cesta 46) sta Tatjana in Miro Klun. Z obnovo pročelja stavbe, kjer so še Kava bar Doroteje Razpet, odvetništvo Marko Kosmač in videoteka, so tako preuredili prejšnje, že pretesne prostore. »Z adaptacijo poslopa smo pridobili več prostora, zdaj imamo približno 100 kv. m. Ponujamo svežo zelenjavo in sadje ter pripravljamo cvetlične aranžmaje za rojstva, poroke, smrti in druge obletnice ter slovesnosti. Delo smo opravili na lastne stroške, v prodajalni je vse bolj pregledno. Stranke, ki prihajajo od vsepovsod (tudi iz Postojne, Kopra, Ljubljane in zamejstva) imajo večjo izbiro. Seveda pa je tudi za vse štiri zaposlena dekleta delo veliko lažje. Na željo stranke pripeljemo blago tudi na dom,« nam je dejal Miro Klun, ki že deveto leto prodaja zelenjavo, peto leto pa cvetlice. Trgovina je odprta vsak dan, razen ob nedeljah, od 8. do 12. in od 14. do 17. ure, ob sobotah pa le dopoldne. Sprejemajo tudi naročila po telefonu na št. 72830. (-oks)

Na sliki (foto Olga Knez-Stojković): stranke v cvetličarni Klun hitro in prijazno postrežejo.

Pri Bernardinu premlevajo, kako iztržiti kaj več od turizma

PORTOROŽ — Kako zaslužiti s turizmom več, je problem, ki zanima vse turistično razvite države in muči marsikatero podjetje naravnano turistično organizacijo. Tega vprašanja so se resneje lotili tudi na Bernardinu, ki želi postopoma pridobiti drugačen sloves od tistega, ki ga je užival še do nedavnega in ki v marsičem še meče slabo luč na storitve tega hotelskega velikan. »Začeli smo resno nadzirati kakovost naših storitev,« razlaga direktor Hotelov Bernardin Ivan Silič in kaže podatke z anketnih listov, ki jim jih izpolnjujejo turisti. Na teh anketnih listih je sicer mogoče prebrati marsikaj pohvalnega, vendar tudi marsikatero grenko na račun slabega dela. Mnenja gostov pa jim predvsem lahko pomagajo pri zastavljeni nalogi - izboljšati kakovost storitev.

»Pravzaprav se zdi nemogoče, da v Bernardinu ne bi znali ponuditi dobrih storitev, saj je vsaj desetina zaposlenih strokovno dobro usposobljenih, z veliko izkušnjami in obilnim znanjem,« razlaga Ivan Silič. S penzijsko porabo so na Bernardinu še lahko zadovoljni, saj odšteje povprečno vsak gost za ceno penzijskih storitev od 48 do 60 nemških mark dnevno. Če bi

svoje cene zvišali za 20 odstotkov, razmišljajo bernardinski turistični delavci, temu ustrezno izboljšali ponudbo in kakovost in zaradi tega denimo ne bi izgubili gostov, bi v enem letu lahko zaslužili dodatnih milijonov mark. Izračunali so tudi, da bi cene lahko povišali celo za 50 odstotkov (takrat bi znašala povprečna penzijska poraba na dan 80 nemških mark), kljub boljšim storitvam, bi se obisk zmanjšal za kakih 20 odstotkov, vendar bi tudi v tem primeru imeli za en milijon mark presežka v prihodku.

Seveda skušajo ostati v Bernardinu na realnih tleh in priznavajo, da v celem turističnem naselju ne bi zmogli ponuditi tako kakovostnih storitev. Zato so se odločili za tretjo pot. V objektih, kjer imajo kakih 1000-1200 ležišč, naj bi ponujali še vedno enake hotelske storitve kot zdaj. Grand Hotel Emona (kakih 400 ležišč), ki mu zdaj komajda lahko dajo oznako A kategorije, pa bi radi spremenili v visoko A kategorijo, morda celo Lux kategorijo. Eden od pogojev pri tem bi bil, da bi strokovno primerno usposobljeni delavci lahko tukaj pokazali, kaj zmorejo.

Seveda se hkrati s temi načrti spreminja tudi sistem nagrajevanja - vsak delavec dobi osebno

oceno, nanjo pa vpliva več dejavnikov. Glede na to oceno lahko zaslužek niha za največ 20 odstotkov, moral pa bi še bolj, so prepričani odgovorni na Bernardinu. Za zdaj pa to ocenjevanje delavcev na Bernardinu še zmeraj ne učinkuje dovolj na vse zaposlene - zakaj bi se sicer angleški gost v anketnem listu norčavo spraševal, kako to, da ima v nečem njihovem lokalni vsak natak svoje cene...? Šele v takem primeru, ko bi poskrbeli za kakovost, bi morda lahko računali tudi na nekoliko višjo izvenpenzijsko porabo. Gost porabi poleg penziona, dodatno za hrano, pijačo, športne dejavnosti in drugo na Bernardinu pet do sedem mark dnevno. Nič kaj boljše podatke pa ne morejo pokazati niti drugi hotelski delavci. To je predvsem rezultat ponudbe, ki jo premorejo. Ni pa rečeno, da je ne bi mogli izboljšati. Upoštevati je treba dejstvo, da se potrebe gostov izredno hitro spreminjajo. Kdor se tem spremembam najhitreje prilagaja, lahko tudi največ dobi.

Seveda bi bil samo trud za izboljšanje kakovosti storitev premalo. Zdaj čaka ta kolektiv še denarna ozdravitev. Če bodo do leta 1996 čakali križem rok, bodo morali vsako leto odšteti po

milijon dolarjev dolga za mednarodni kredit, s katerim so zgradili ta hotel. To pa še ni vse. Ko so Bernardin zgradili, mu je že na začetku poslovanja primanjkovalo obratnih sredstev in si je moral sposojati denar. Zdaj pa ga terejo kratkoročni krediti in visoke obresti. Bernardin letos menda ne bo imel izgube (doslej so ustvarili kar 11% več prenočitev kot v enakem lanskem obdobju), vendar ga zdaj daje hujša nadloga - ne likvidnost. Ta je kakor luknja brez dna, ki bi lahko pripeljala Bernardin celo v stečaj. Zato je zdaj že jasno, da je treba poiskati nekakšno denarno rešitev. Morda bi pomagal delniški kapital, individualna vlaganja... Kakorkoli že - Bernardin potrebuje partnerja (ali več partnerjev) s težko mošnjo. Sreča velikega in zelo razčlenjenega turističnega naselja je v tem, da lahko zainteresiranemu lastniku kapitala ponudi ustrezno hipoteko (varščino) in na ta način tudi v resnici pride do potrebnega denarja. Brez ureditve finančnega poslovanja pa je še tak trud za doseganje večje kakovosti storitev lahko zaman.

BORIS ŠULIGOJ

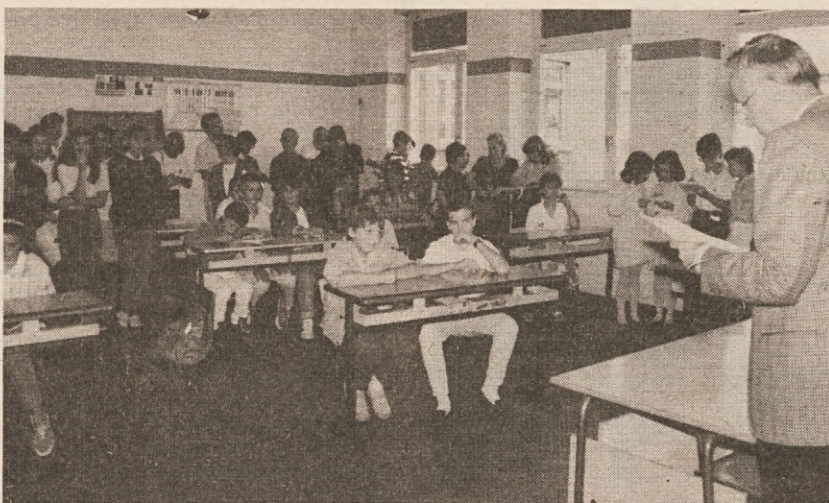
V tržaški občini bo prvič prestopilo šolski prag 1.390 kratkohladičnikov

Danes se za vso mladino v deželi odprejo vrata novega šolskega leta

Danes se na vseh šolah naše dežele začne novo šolsko leto. Za večino šol so ravnatelji odločili, da bo pred poukom oziroma pred prvim stikom med dijaki in šolniki, šolska maša, na drugih je bil katoliški obred že včeraj, spet na tretjih pa bo slovesna maša šele v nedeljo.

Po podatkih statističnega urada Občine Trst bo na njenem ozemlju letos obiskovalo prvi razred osnovne šole 1.390 otrok, prvi razred nižje srednje šole pa 1.731. Globalno bo v tržaški občini obiskovalo osnovne šole 6.925 učencev, nižje srednje šole pa 5.525 dijakov. Za slovenske šole uradnih podatkov Občina ni posredovala, zato pa naj omenimo one, ki smo jih sami zabeležili proti koncu julija letos. Takrat smo zapisali, da se je v prvi razred slovenskih osnovnih šol v tržaški pokrajini vpisalo 143 učencev, v prvi razred nižjih srednjih šol 178, v prvi razred višjih srednjih šol pa 181. Ti podatki so seveda pomanjkljivi, saj je bil čas za vpise — čeprav z nekaterimi birokratskimi opravki — podaljšan, upoštevati pa je treba tudi število dijakov — in teh je bilo več kot 180 — ki so imeli popravne izpite.

Po teh podatkih naj bi v prvih razredih slovenskih osnovnih šol bilo za četrtino manj otrok kot lani, v prvih razredih nižjih srednjih šol bo bržkone

okrog 40 dijakov manj kot lani, na višjih srednjih šolah pa okrog 30 manj.

Odprta vprašanja so tudi letos, kot pač vsako leto, številna. Za slovenske šole naj omenimo »združevanje« ravnateljstev nižjih srednjih šol, vprašanje maloštevilnih razredov in zapiranje šol, imenovanja suplentov. So pa tudi pozitivne note, med katerimi naj omenimo začetek pedagoške smeri na

državnem učiteljskem in pa pravcati »boom« na nekaterih osnovnih šolah, med katerimi naj omenimo barkovljansko, opensko in — seveda v sorazmerju — repentabsko.

Na sliki (foto Magajna): posnetek z nižje srednje šole F. Erjavca v Rojnu, kjer je ravnatelj Pečenko sklical včeraj spoznavno srečanje dijakov in njihovih staršev.

S seje slovenske komisije KPI Z enotnim nastopom do zaščitnega zakona

»Skrajni čas je, da slovenska manjšina preko svojih družbeno-političnih predstavništva prevzame pobudo, da se čim prej obnovi in pospeši razprava za odobritev zakona o globalni zaščiti, o katerem je bil govor tudi na pravkar zaključenem italijansko-jugoslovanskem vrhu v Istri.« Tako bi lahko v enem stavku povzeli osrednji poudarek s seje slovenske komisije KPI, ki se je sestala te dni v Trstu in na kateri je imel uvodno poročilo deželni svetovalec Miloš Budin.

Seveda so na seji razpravljali tudi o znani avgustovski pobudi KPI na bazovski fojbi in »o možnostih — kot piše v tiskovnem poročilu s seje — ki jih je ta simbolična poteza odprla za iskrenjšo in bolj odprto razpravo«. Nekateri udeleženci so izrazili svoje pomisleke, predvsem o učinkovitosti te pobude, na koncu pa »je prevladalo mnenje, da je bila pobuda potrebna, saj je nujno v teh krajih premostiti instrumentalno manipuliranje zgodovine in aktualne politike, s čimer se v prvi vrsti odlikujeta desnica in italijanski nacionalizem. Poteza — je še rečeno v tiskovni noti — predstavlja vsekakor spodbudo za širšo kritično in avtokritično razpravo tudi o drugih problemih, ki jo je treba nadaljevati v iskrenih, spoštljivih in konstruktivnih

terminih.« Vsekakor namerava slovenska komisija v najkrajšem času organizirati javno razpravo o tem problemu.

Na seji so tudi poudarili, da »slovenski narod preživlja zapletene, toda pomembne čase, saj se sooča z lastno državnostjo in problemi demokratizacije jugoslovanske družbe,« in da v tem procesu demokratizacije in odpiranja lahko odigra vlogo pomembno vlogo narodnostne manjšine kot element bogatitve, povezovanja in sodelovanja.

»Žal pa moramo poudariti — piše v tej zvezi v poročilu s seje slovenske komisije KPI — da se v nasprotju s procesom zbliževanja in sodelovanja med jadranskima sosedoma položaj slovenske manjšine v Italiji naglo slabša, saj ji krajevni, deželni in državni organi ožijo obseg in domet doslej zagotovljenih pravic.« V dokaz te trditve slovenski komunisti navajajo primere odkrepanja priznanja dvojezični šoli v Špetru, preganjanje slovenskih duhovnikov v Benečiji, kršenje pravilnika Občine Trst o rabi slovensčine v rasonjskih svetih, zavračanje slovenskih pismenih aktov tudi v uradih, ki so jih doslej sprejemali, in odklonilno stališče do obnove dvojezičnih javnih napisov v kraških predelih tržaške občine.

Tako zadržanje krajevnih oblasti — po mnenju slovenskih komunistov — spada v okvir pritiskov italijanskih nacionalističnih sil na osrednje zakonodajne organe republike in na politične stranke, da ne bi obnovili razprave o zaščitnem zakonu ali pa ga vsebinsko omejili na za Slovence nesprejemljivo raven, ki bi bila vsekakor izpod vseh mednarodno in ustavno sprejetih obveznosti. »To je mogoče — piše v tiskovnem poročilu s seje — zaradi nenačelnega in oportunističnega pristopa, ki ga imajo, predvsem na krajevni ravni, vladne stranke (zlasti KD in PSI) do vprašanja pravic slovenske manjšine in enakopravnega sožitja med Italijani in Slovenci v naših krajih, pa tudi zaradi neenotnosti med Slovenci, kar povzroča zaskrbljujočo pasivnost. Posledica tega je, da slovenska manjšina ne nastopa kot subjekt prav v trenutkih, ko se odloča (ali naj bi se odločalo) o njeni usodi.«

Po mnenju slovenske komisije KPI je nujno preveriti možnosti in oblike enotnih pobud v okviru slovenske manjšine in v odnosu z italijanskimi demokratičnimi silami. V tem okviru daje komisija pobudo za dvostranska srečanja z drugimi komponentami ter ponavlja javno izraženi predlog o čimprejšnjem sklicu zbora vseh slovenskih izvoljenih predstavnikov, »ki je vsaj deloma že naletel na šibke, toda pozitivne odmeve.«

»Glede na nujnost najširšega osveščanja in mobilizacije naše manjšine — piše v zaključnem delu poročila s seje slovenske komisije KPI — se neizbežno postavlja vprašanje celotnega sistema javnega informiranja in manjšinskih občil še posebej.« Tej problematiki bo komisija posvetila specifičen seminar, glede strankinega glasila Delo pa meni, da mora »zaživeti kot svobodna tribuna sproščenega dialoga in ustvarjalnosti na levici.«

S predsinočnjega javnega zborovanja v priredbi rajonskega sveta za Novo mesto - Novo mitnico

Poskusno zaprtje mestnega središča za promet ni zadovoljilo prav nobene mestne komponente

Tudi glede zapiranja mestnega središča za zasebni avtomobilski promet je občinska uprava v primerjavi z željami in potrebami občanov v veliki zamudi: po anketi rajonskega sveta za Novo mesto in Novo mitnico si večina prebivalcev tega rajona želi tako časovno kot teritorialno razširitev ukrepa. »Poskusno« in omejeno zaprtje središča, ki traja sedaj že šest mesecev in ki je želelo zadovoljiti vse družbene kategorije, ni zadovoljilo skorajda nobenega, saj ni doseglo namena, ki so

bi smelo več biti prometna norišnica, pač pa prijetno urejena »dnevna soba«.

S temi skopimi, a pomembnimi ugotovitvami bi lahko obnovili mnenja in stališča, ki smo jih slišali predsinoči na javnem zborovanju, ki ga je omenjeni rajonski svet priredil v konferenčni dvorani Trgovinske zbornice in na katerem so predstavili rezultate zgoraj omenjene ankete. Javnega zborovanja so se udeležili številni predstavniki naravovarstvenih organizacij, stanovskih organizacij obrtnikov in trgovcev, Avtomobilskega kluba in Konzorcijalnega podjetja za prevoze ACT in nekateri »preprosti« občani. Prisoten je bil tudi občinski odbornik za urbanistiko in promet Cecchini.

Razpravo so uvedli predsednik rajonskega sveta Claudio Cante, njegov namestnik Alessandro Carbone in funkcionar občinske službe za statistiko, ki je sodelovala pri sestavljanju ankete, Paolo Maras. Zelo zanimivi so bili prav podatki ankete, po kateri se je povprečno kar 87 odstotkov občanov izreklo za zaprtje središča za promet, skoraj 30 odstotkov jih je izreklo željo, da bi bilo središče zaprto ves dan, 61 % anketiranih avtomobilistov je dejalo, da bi bilo ukrep treba razširiti tudi teritorialno, kar 25 % občanov, ki živi v »zaprtjem« predelu, pa je še izjavilo, da bi bilo pripravljeno parkirati svoj avtomobil izven središča.

Podpredsednik rajonskega sveta Carbone je poročal o srečanjih, ki so jih imeli z različnimi organizacijami. Večina od teh, od naravovarstvenih do stanovskih, je bila zato, da bi ukrep še zaostri. Trgovci in obrtniki, ki so prej nasprotovali zaprtju, so se namreč premislili, a zahtevajo, da občinska uprava primerno opremi središče, okrepi javna prevozna sredstva in uredi parkirišča. S tem se strinjajo tudi gostinci, ki so doslej utrpeli največje izgube.

Vsi, ki so nato posegli v razpravo, so pohvalili rajonski svet za Novo mesto in poudarili, da je rajonskim svetom stvarno onemogočeno, da sodelujejo pri upravljanju mesta, kot se je pripetilo tudi v primeru zapiranja središča. Mlada občinska svetovalec Rosanna Poletti (KD) in Paolo Ghersina (Mestna laična in zelena lista) sta se obregnila ob »metode« upravljanja tržaških upraviteljev, ki se o najpomembnejših vprašanjih pogovarjajo za zaprtimi vrati in občinskemu svetu onemogočajo, da bi demokratično in javno razpravljal o njih.

Po drugi strani je občinska uprava, kot je dejal arhitekt Cordara, nespособna načrtovati globalne posege, saj ločeno načrtuje parkirišča, mestno opremo in parke, kot da ne bi šlo za en sam, pač pa za več ločenih organizmov.

Jutri in pojutrišnjem V Trstu zastopniki evropskih univerz

Predstavniki 23 evropskih univerz bodo jutri in pojutrišnjem v Trstu razpravljali o vprašanju poučevanja tujih jezikov v okviru evropske integracije. To bo prvi operativni sestanek tako imenovanega »Santander group«, ki je bil ustanovljen pred letom dni na pobudo rektorja španske univerze v Cantabrii.

Tržaškega sestanka se bo poleg predstavništva EGS udeležilo kakih 30 strokovnjakov, ki bodo zastopali, kot rečeno, 23 univerz iz raznih držav Evropske skupnosti. Med temi so tudi tri italijanske, in sicer Bari, Catania in seveda Trst. Pomen sestanka je podčrtal rektor Tržaške univerze prof. Fusaroli, po katerem je prav nezadostno poznavanje jezikov doslej zaviralo svobodno mobilnost ljudi in idej v okviru Evropske skupnosti. Zastopnik Tržaške univerze v delovni skupini prof. de Ferra pa je orisal dvojni cilj dvodnevnega zasedanja: po eni strani povečati sposobnost evropskih državljanov do učinkovitega komuniciranja z izboljšanjem poučevanja in učenja tujih jezikov, po drugi strani pa omogočiti, da bi evropska delovna sila in še posebno gospodarski operaterji razpolagali z ustreznim jezikovnim znanjem.

Naša televizijska agencija snema dokumentarec o Reki - Timavi

Žarometi Videoesta na dnu Labodnice

Velika dvorana na dnu jame Labodnice pri Trebčah je bila včeraj razsvetljena kot podnevi. Kaj takega se v njej še ni zgodilo. Temo, ki je v njej kraljevala od pradavnine, so sicer v zadnjih desetletjih že mnogokrat prebodele karbidovke in druge jamske svetilke, pa tudi kak fleš je v njej že zablisal. Toda včeraj je tu hkrati zagorelo 20 žarometov, ki jih je hranil 30-kilovatski električni agregator. Tolično svetlobo so potrebovali snemalci Videoesta, se pravi televizijske agencije Založništva tržaškega tiska, ki to poletje med drugim pripravljajo dokumentarec o skrivnostnem toku Reke, ki ponikne v Škocjanskih jamah in po še dokaj neznan poti v drobnoju Krasi privre spet na dan v Štivanu kot Timava.

Že leta 1840 so odkrili, da je na dnu Labodnice vodni tok. Pozneje, še zlasti pa po drugi svetovni vojni, so tok natančneje raziskali in dokončno ugotovili, da gre (vsaj delno) za vodo Reke oziroma Timave. Prav zato so se snemalci dokumentarca, ki bo imel naslov »Reka prikazen« (»Fiume fantasma«) včeraj spustili v to trebensko jamo, saj imajo v načrtu, da bi posneli vse točke v krasnem podzemlju, kjer je svetovno znana ponikalnica dostopna. Tako so že bili v Kačjem breznu pri Divači, kakor tudi v raznih jamah in brezni pri Nabrežini, Devinu in Štivanu, v kratkem pa nameravajo iti še v jamo pri Briškinih.

S tehničnega vidika je bilo včerajšnje snemanje dokaj zahtevno. Res je, da je pot po Labodnici zavarovana,

tako da se po njej lahko mirno spreha že skorajda vsak nedeljski izletnik. Toda jama je vendarle 329 metrov globoka, poleg tega pa je eno izmed večjih duplin, po katerih teče Reka-Timava, mogoče doseči le pod vodo. In v tisto globino je bilo treba nesti dokaj težko opremo za snemanje. Prav zato se je poleg snemalcev ter režiserjev Giampaola Penca in Roberta Iveja včeraj v jamo spustilo še kakih 15 jamarjev, med katerimi sta bila tudi dva potapljača. Na površju ob vhodu v

jamo je bila še ena ekipa, ki je med drugim skrbela za delovanje električnega agregatorja. Jamarski delež je v glavnem prispevalo društvo Società Adriatica di Speleologia, ki ima Labodnico v koncesiji.

Labodnica je snemalce in jamarje zaposlila za ves dan. Po pripravah na površju so se v jamo spustili nekaj pred 10. uro, iz nje pa so prišli ob mraku. »Snemanje dokumentarca je zahtevna zadeva, pa čeprav film ne bo posebno dolg, saj bo trajal največ 30

minut,« nam je povedal ravnatelj Videoesta Gianfranco Rados, ki je skoraj ves včerajšnji dan prebil ob vhodu v trebensko jamo. »K sreči se stvar zdaj že bliža koncu, saj je že nared približno 90 odstotkov posnetkov,« je pristavil.

Rados nam je povedal, da se jim je zamisel o dokumentarcu porodila letošnjega marca, delno tudi vsled zanimanja, ki ga je vzbudila izdaja knjige o Reki-Timavi pri tržaški založbi Facchin. Dokumentarec nameravajo izdati v dveh verzijah, ena od katerih bi bila bolj didaskalična, druga pa bolj spektakularno prikrojena. Ponudili ga bodo najpomembnejšim evropskim, pa tudi izvenevropskim televizijskim mrežam, predstaviti pa ga nameravajo tudi na raznih festivalih, npr. na Festivalu gore (Festival della montagna) v Trentu.

»Resnici na ljubo smo del dokumentarca že prodali,« je pristavil Rados, »in sicer prav posnetke iz Labodnice. Zanje se je namreč zavezal znani televizijski častnikar Mino Damato. Z njim smo se namreč dogovorili, da bi te posnetke prikazali v njegovi serijski oddaji »Alla ricerca dell'arca« po Rai 3. Kdaj, še ni znano, saj ni niti še natančno določeno, kdaj se bo Damatova oddaja v novi sezoni pričela. Okvirno pa računamo, da bodo posnetki iz Labodnice šli v eter čez dva ali tri mesece, prav gotovo pa jih bo kdo izmed nas v oddaji tudi komentiral. (mb)«

Na sliki (foto Križmančič) snemalci in jamarji se pripravljajo na odpravo v Labodnico.

Po včerajšnjem izteku deželne krize

Melonarsko gibanje trka na vrata pokrajinske in občinske koalicije

Včerajšnja izvolitev deželnega odbora bo po vsej verjetnosti sprožila politično krizo na tržaški Občini in Pokrajini. To je paradoks, ki zgovorno priča o zelo neurejenih političnih razmerah na Tržaškem, kjer hoče nočes Lista za Trst, kljub stalnemu volilnemu nazadovanju, še močno vpliva na dogajanja in na pomembnejše odločitve krajevnih uprav. Melonarsko gibanje je v ponedeljek podpisalo programski sporazum deželne koalicije, sedaj pa v zameno zahteva vstop v pokrajinski in predvsem v občinski odbor, ki sta zaradi nejasnih odnosov med zavezniki že itak dalj časa skoraj popolnoma paralizirana. Precejšnje posledice na tržaška dogajanja pa bo imelo tudi dejstvo, da tržaški socialisti Carbone od včeraj ni več podpredsednik Dežele, kar močno redimenzionira vlogo tržaških socialistov v sklopu ravnotežij znotraj deželne PSI.

Carbone, ki seveda ni zadovoljen z iztekom krize na Deželi, je po včerajšnji seji deželnega sveta izjavil, da je pri odločitvah deželnega vodstva Craxijeve stranke prevladala nova »notranja os Videm-Pordenon«, ki je postavila v kot Trst in politično emarginirala tržaške socialiste. Notranje večine v PSI se na deželni ravni, tudi po nedavnem kongresu, spreminjajo dejansko iz tedna v teden. Na pogajanjih za premostitev deželne krize je prišlo do zavezništva v prevladujoči furlanski komponenti, tako da so mesto podpredsednika deželnega odbora poverili Pordenončanu Francescutu, voditelju De Michelisove komponente, kateri pripada tudi tržaški deželni svetovalec Tersar.

Pokrajinski tajnik PSI Perelli meni, da predstavlja vstop listarjev v deželno večino pomemben politični dosežek, za katerega so se tržaški socialisti vneto potegovali. To bo nedvomno vplivalo na usodo tržaških uprav, pravi še Perelli, ki tudi ugotavlja, da je pri izvolitvi nove deželne vlade prišlo do negativnih zemljepisnih neravnovesij, ki očitno

precej zaskrbijo tržaškega tajnika PSI, po mnenju katerega si bo treba sedaj zavihati rokave za resnični družbeni in gospodarski preporod Trsta, pri katerem se morajo v prvi osebi angažirati krajevne ustanove.

Negativne ocene izteka deželne krize pa prihajajo iz komunističnih vrst. Pokrajinski sekretar Costa je mnenja, da predstavlja navidezna ločnica med politično in programsko večino klasičen figov list, ki skriva nesposobnosti te koalicije pri reševanju stvarnih problemov deželne in tržaške stvarnosti. Spet se je oglašil tudi deželni tajnik Viezzi, ki ugotavlja, da so tako demokristjani kot socialisti v bistvu klonili pred izsiljevanjem melonarjev pri vprašanjih deželne stvarnosti in problemih slovenske manjšine.

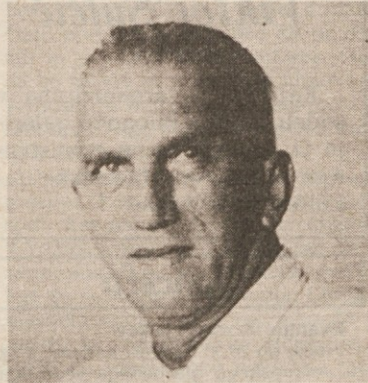
Deželno vodstvo Slovenske skupnosti je medtem predsi- nočnim v Nabrežini soglasno ratificiralo sporazum deželne šeststranske koalicije, katere sestavni del je spet SSk. Njeni voditelji so izrazili zadovoljstvo, ker je prišlo do ostre ločnice med programsko in politično večino ter do jasnega nasprotovanja preštevanju Slovencev, čeprav ob tem SSk zaskrbijo stališča nekaterih večinskih strank, posebno PSI, do slovenskega vprašanja. Svetovalec SSk Brezigar bo ohranil predsedstvo svetovalske komisije za šolstvo in za kulturo.

V tržaški Krščanski demokraciji je medtem jasno spod- letel poskus osamitve krajevnih morotejcev, ki so kljub nasprotovanju pokrajinskega vodstva stranke, ob podpori furlanske notranje leve, vseeno potrdili v deželno vladu Rinaldija, ki bo še dalje vodil vplivno odbornišvo za finance. Tajnik Tripiani se je do zadnjega potegoval, da bi za odbor- nika izvolili tudi Calandruccia, ki bo sedaj kvečjemu postal načelnik deželne svetovalske skupine KD.

S. T.

Otvorili jo bodo danes ob 18. uri

Galerija TK v novo sezono z razstavo Viktorja Sulčiča

Tudi začetek nove sezone Galerije Tržaške knjigarne bo v znamenju domačega arhitekta. Preteklo sezono je galerija zaključila z razstavo (sicer slikarskih del) tržaškega arhitekta Marka Hreščaka, dre- vi ob 18. uri pa nam bo predstavila skice, risbe, akvarele in fotografije arhitekturnih stvaritev kriškega rojaka arhitekta Viktorja Sulčiča, ki je umrl pred 16 leti in ki je s svojim vsestranskim delom zaslovel zlasti v južnoameriških državah.

Razstava, ki jo Galerija TK prire- ja v sodelovanju z Znanstvenim in-

stitutom filozofske fakultete v Ljubljani in Pilonovo galerijo v Ajdovščini, bo torej nudila strnjeno, a bogat pregled Sulčičeve ustvarjalnosti, ki je po študiju v Italiji in kratkotrajnem delu v Zagrebu, leta 1924 odpotoval v Argentino. Prav v tej državi je Viktor (na sliki **Maria Magajne iz leta 1957**) uresničil svoja najpomembnejša arhitekturna dela: osrednjo tržnico in nogometni stadion Boca juniors v Buenos Airesu, slovensko srednjo šolo v Formosi, Jugoslovanski dom v kraju Dock Sud itd.

Kljub popolnemu vživetju v novo okolje pa je Sulčič vseskozi ohranjal vezi z domovino in bil med pobudniki najpomembnejših slovenskih prireditev ter organizacij v Argentini (bil je tudi tajnik Jugoslovanske narodne odbrane, ki je imela nalogo koordinirati pomoč domovini in združevati vse jugoslovanske skupnosti v Južni Ameriki), urejeval pa je tudi nekatero slovenske revije in liste.

Razstava, ki jo bo dre- vi predstavil umetnostni zgodovinar Nace Šumi, se bo vsekakor osredotočila predvsem na njegovo arhitekturo iz 30. in 40. let.

Novi načrti za avtocestni odsek Padriče-Katinara

Tržaški občinski odbor z županom Richettijem na čelu je na svojem zasedanju z dne 14. t. m. vzel prvič v pretres nove izvršilne načrte za avtocestni odsek Padriče-Katinara. Novi načrti so delo inž. Vincenza Malaspine in se v marsičem razlikujejo od prejšnjih. Tako bomo v tiskovnem sporočilu, ki ga je občinska uprava izdala včeraj. V njem so tudi v grobih obrisih prikazane novosti, ki jih je načrtovalec uvedel na osnovi navodil občinskega odbora in deželnega odbornišva za ceste, pa tudi na osnovi izsledkov obsežnih geoloških raziskav. Omeniti velja, da je ta zadnji del avtoceste Dežela dala v koncesijo Občini Trst, medtem ko za gradnjo preostalega dela avtoceste Sesljan-Trst skrbi podjetje ANAS.

Eno izmed največjih novosti predstavlja 1.500 metrov dolg predor, ki bi ga zgradili med Ključem in Draščem in po katerem bi tekla promet v smeri iz Trsta proti Sesljanu. Za promet v nasprotni smeri bi speljali cestnice po trasi sedanje Trbiške ceste. Pri tem bi odpravili razne strmine, ki so zdaj ponekod skoraj 10-odstotne.

Druga večja novost zadeva križišče na H pri Ključu, kjer je zdaj zveza med Trbiško cesto in državno cesto Trst-Bazovica. Avtocestno deteljico, ki je tu predvidena, bo po novih načrtih bistveno drugačna, kot so prej

načrtovali. To spremembo je med drugim že načelno odobril tržaški občinski svet, ki je tudi že odobril tretjo izmed večjih predvidenih novosti, se pravi novo traso pri Ricmanjih. Po novem bi tu avtocesto speljali po viaduktu in ublažili bi njen ovinek tako, da bi ne prizadela gradišča pri Ricmanjih.

Zadnja izmed večjih novosti zadeva področje okrog Lonjerja. Tu bi med drugim uredili velik zemski nasip. Občinsko tiskovno sporočilo govori tudi o vrsti manjših posegov, ki naj bi izboljšali stare načrte predvsem z ekološkega in krajinskega vidika.

Z novimi načrti bi se stroški za gradnjo avtocestnega odseka Padriče-Katinara precej povišali. Leta 1981 so za izvedbo tedanjih načrtov predvidevali 68 milijard lir, za uresničitev novih načrtov pa bi bilo potrebnih približno 110 milijard. To razliko je treba delno pripisati tudi inflaciji.

Nove izvršilne načrte za avtocestni odsek Padriče-Katinara so predstavili raznim deželnim uradom, da bi jih ocenili z ambientalnega in geotehničnega vidika, pa tudi podjetju ANAS, ki bi moralo kriti povečanje stroškov za njihovo uresničitev. Z načrti so tudi že seznanili predsednike pristojnih rajonskih svetov.

V okviru glasbenega ciklusa Cappelle Civice

Koncert organista W. Zererja

V ponedeljek, 18. septembra, je bil v cerkvi sv. Justa na sporedu tretji koncert iz ciklusa, ki ga je priredila Cappella Civica v sodelovanju z društvom Promusica. Predstavil se nam je avstrijski organist Wolfgang Zerer. Rodil se je v Passau l. 1961. Orgle je študiral pri prof. Schusterju in Radulescu, kompozicijo in dirigiranje pri Österreicherju ter cerkveno glasbo in klavičembalo. Vse to na Visoki glasbeni šoli na Dunaju. Izpopolnjeval se je iz klavičembala pri slovitem Tonu Koopmanu. Zmagal je več mednarodnih tekmovanj (Jugend Musiziert v Berlinu, Flandern Festival v Belgiji, Hofheimer v Innsbrucku ter Frescobaldi v Švici). Koncertira po vsej Evropi.

Program, ki nam ga je solist ponudil je bil dokaj neobičajno sestavljen, saj so v njem bili značilni številni časovni skoki med eno skladbo in drugo (npr. med Frankovo (1822-1890) Fantazijo in Scheidtovo (1587-1654) Cantio sacra, ali pa med Buxtehudejevi (1637-1707) Preludijem in fugo ter Radulescovimi (1943) Korali).

Prva skladba na sporedu je bila Frankova Fantazija v A-duru, ki spada v zbirko Trois pieces pour grand orgue. Sama skladba ni najbolj posrečena, ker je pravzaprav golo improvizacijskega stila, brez prave formalne strukture, tako da ni bila najbolj pri-

merna skladba za začetek koncerta. V njej je izvajalec sicer dosegel viške z vidika jakosti zvoka, čeprav so bili ti z emotivnega vidika kar skromni, vendar je to pri prvi skladbi večera povsem razumljivo.

Sledila je Cantio Sacra "Vater unser in Himmelreich" Samuela Scheidta. Skladba, ki je pravzaprav obdelava znanega Luthrovega Korala, je sestavljena iz več krajših verzotov. Razlika registracije med enim verzotom in drugim je bila zelo skromna in tudi dokaj enolično fraziranje ni bistveno pripomoglo k popestitvi celotne skladbe.

Sledila je Bachova Toccata in fuga v dorskem modusu BWV 538. Prehodi "in eco", kot jih je tudi sam Bach imenoval, so izzvenili dosledno. Številni hitri prehodi so bili spretno odigrani. V fugi je organist uporabil veliko število jezičnikov, kar je precej neobičajno. Hiba je bila morda v tem, da so nekateri prehodi komplicirane kontrapunktske zasnove, izzvenili preglobo- ko in zato nejasno.

Na sporedu sta bila tudi Preludij in fuga v e-molu Dietricha Buxtehudeja. V polnosti orgel je bil burni začetek zelo primeren. Fuge se je organist lotil s pravim zagonom, ki je dramatični temi povsem odgovarjal. V pedalni igri je bil zares spreten.

Po Buxtehudejevi skladbi so sledili trije Korali Michaela Radulesca (skok celih 250 let!). Pisani so bili v sodobnem kompozicijskem stilu.

Po enigmatičnem začetku se prvi Korali nadaljuje v skoro jazzovskem stilu z ostinatnimi modeli. Za drugi Korali je značilen nek stalen recitativ, ki ima modalno zasnovo. Učinek je dramatičen in prikazuje tragiko Jezusove smrti na križu (saj je ta tudi naslov Korala: Da Jesus en dem Kreuze stund). Izvedba je bila zelo prepričljiva: zgledno je bilo stopnjevanje dramatičnosti. V tretjem in hkrati zadnjem Koralu na sporedu je bila izbira registrov zelo posrečena, saj je še bolj poudarjala kontrast med svetlo melodijsko in globokimi, temnimi toni spremljave.

Na sporedu je bila že zadnja točka programa: Bachova Passacaglia v c-molu BWV 582. Gotovo je bila izvedba te skladbe najboljša v okviru celotnega koncerta. Kljub nekaterim nejasnostim je cela skladba izzvenela zelo veličastno. Tudi fraziranje je bilo zanimivo, zlasti v končni fugi, kjer je še bolj poudarilo napetost teme.

Po dolgem ploskanju, tokrat številnega občinstva, nam je Wolfgang Zerer zaigral še začetni stavek slovite Bachove Pastoralne.

MARKO OZBIČ

Seja glavne skupščine KGS

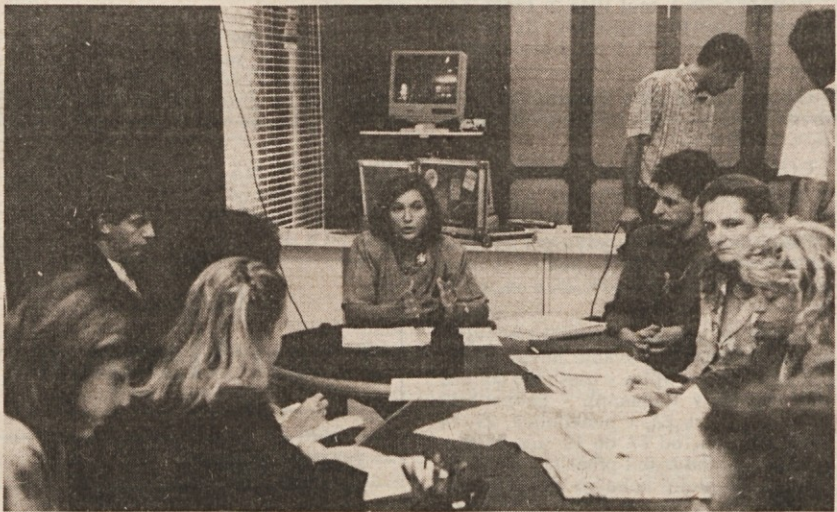
Glavna skupščina Kraške gorske skupnosti se bo sestala na svojem se- dežu v Sesljanu prihodnji četrtek, 28. septembra. Na dnevnem redu, poleg poročila predsednika, ratifikacije skle- pov upravnega odbora in odseka pro- grama za leto 1989 v okviru deželnega zakona št. 35, bo odobritev izredne- ga načrta del in posegov za leto 1990 in diskusija o pravicah manjšin v Ev- ropi narodov.

Težave ob začetku simfonične sezone Verdija

Simfonična sezona Verdijevega gle- dališča se začena šele danes, vendar so že nastale prve težave. Iz Moskve so namreč javili, da je nenadno zbolel pianist Michail Pletnev, ki bi moral nastopiti na prvih koncertih pod vod- stvom dirigenta Vasilija Siniaškega. Sovjetski pianist bi moral nastopiti kot solist v Drugem koncertu za klavir in orkester P. I. Čajkovskega, ki bo na sporedu 28., 29. in 30. septembra in ki v Trstu ni bil še nikoli izvajan.

Vodstvo Verdija je vsekakor že na- šlo nadomestnika, francosko-ameriške- ga pianista Francoisa Joela Thiolliera, enega redkih pianistov, ki bi imeli delo Čajkovskega v svojem repertoarju. Kot rečeno, se bo Verdijeva simfo- nična sezona začela danes, ko bosta na sporedu prvi dve simfoniji Čajkovskega.

Danes se na Trgu Unità začne Musicanta Mladi v iskanju uspeha

Od danes do sobote bo Trg Unità vsak dan preplavilo šest ur glasbe. Dre- vi ob 17. uri se bo namreč začel glasbeni "maraton" Musicanta, ki ga občinsko odbornišvo za mladinske problematike prireja za mlade naše pokrajine, ki bi se radi uveljavili ali bi se radi samo preizkusili v svetu glasbe, gledališča in baleta. V teh treh dneh bo vsak dan od 17. do 23. ure nastopilo 89 mladih glasbenikov, igralcev in plesalcev, vsak od katerih bo skušal na najboljši način prikazati svojo ustvarjalnost, iznajdljivost in veščino. 90 odstotkov nastopajočih se ukvarja vse- kakor z glasbo (prav njim je občinska uprava posvetila dokaj lično publikacijo).

Kot je na včerajšnji tiskovni konferenci poudarila odbornica Ariella Pittoni (na sliki), so prireditelji skušali nuditi možnost nastopanja vsem, ki so se prijavili. Prav zaradi tega niso opravili nobene selekcije. Nastope bosta ocenjevali žirija strokovnjakov (med njimi bodo predstavniki producerskih hiš EMI, WEA in Polygram) in občinstvo samo, saj bodo organizatorji nastavili napravo, ki bo merila njegovo ploskanje. Vsak dan se bo na odru vrstilo okrog 30 solistov ali skupin, ki bo izvajalo različne glasbene vrste. Za uspeh prireditve in nastopajo- čih pa je seveda pomembna prisotnost občinstva, ki naj bi jim vilo poguma.

V boju proti narkomaniji

Pred šolami bo delovala poostrena varnostna služba

Ob začetku šolskega leta je tržaški prefekt Eustachio De Felice sklical včeraj Pokrajinski odbor za red in jav- no varnost. Sestanka so se udeležili — poleg prefekta — tržaški kvestor Ser- vidio, šef kabineta na prefekturi Maz- zurco, podnačelnik finančnih stražni- kov Marinetti, poveljnik karabinjerjev Iadanza in v imenu šolskega skrbniš- tva Bussani.

Na sestanku so udeleženci ugotovi- li, da se morajo sile javnega reda — ob ponovnem začetku šolskih dejav- nosti — resno angažirati v boju proti pojavu narkomanije. Prav tako je bilo na sestanku poudarjeno, da je treba ukreniti vse potrebno, da se vse šolske dejavnosti nemoteno odvijajo.

Po srečanju na prefekturi se je trža- ški kvestor Servidio sestel z načelniki raznih policijskih oddelkov, s katerimi se je domenil za operativne akcije, ki naj bi jih policijski agenti — v skladu z ugotovitvami Pokrajinskega odbora za red in javno varnost — začeli uva- jati pred šolami že z današnjim dnem.

Tridnevni seminar o ginekološki onkologiji

V hotelu Europa pod Nabrežino se danes ob 16. uri prične tridnevni izpo- polnjevalni tečaj na področju gineko- loške onkologije, katerega pobudnik je prof. Ezio Baraggino, primarij gine- kološke in porodniške klinike Univer-

ze v Trstu. Strokovna poročila o poja- vu rakastih obolenj na ženskih porod- nih organih bodo med drugimi podali prof. Gregorio Delgrado z Univerze v Georgetownu, prof. Julian P. Smith z Univerze v Baltimori in Umberto Vil- lasanta, ravno tako iz Baltimore. Vsi trije poročevalci so torej Američani in sodijo med najbolj izkušene strokov- njake na področju ginekološke onko- logije. Zaradi izjemnega zanimanja za seminar so prireditelji odločili, da se ga lahko udeležijo največ sto slušateljev iz vse Italije.

Zapustil nas je naš dragi

Guerrino Savi

Pogreb bo danes, 21. t. m., ob 12. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice na po- kopališče v Križ.

Žalujoci: žena Vanka, sinova Peter z Manuelo, Natalino z ženo Sonjo, ljubljani vnukinji Janja in Tadeja ter sestra Nina.

Križ, 21. septembra 1989

Vodstvo in člani Shinkai Karate Kluba izrekajo iskreno sožalje članu Ugu Simiču ob izgubi drage mame.

Seminar o novostih v pomorskem prometu

Danes bo v tržaškem hotelu Jolly seminar o inovacijah v pomorstvu in pristaniščih. Seminar se bo pričel ob 9. uri, vodili pa ga bodo tehniiki družbe Fincantieri - CETENA. Predavanj se bodo udeležili voditelji sindikatov pristaniških delavcev, pristaniških družb in predstavniki največjih italijanskih pristaniških ustanov.

Na seminarju bo govor o razvoju pomorskih prevozov in z vsem, kar je s tem v zvezi. V razpravo bosta posegla tudi član vsedržavnega tajništva CGIL Paolo Lucchesi in član vsedržavnega tajništva FILT Franco Dagnano.

čestitke

Danes slavi naša draga VESNA 30. rojstni dan. Vse najboljše in mnogo uspeha v nadaljnjem življenju ji želijo vsi, ki jo imajo radi.

Koš poljubčkov pošiljajo ljubljeni mami in ženi SONJI, ki praznuje danes rojstni dan hčerki Deborah in Ivana, sin Gregor, mož Ivan in vsi, ki jo imajo radi.

kino

ARISTON - 17.15, 22.15 Palombella rossa, r. in i. Nanni Moretti.
EXCELSIOR - 17.15, 22.15 Poliziotto a quattro zampe, kom., i. J. Belushi.
EXCELSIOR AZZURRA - 17.15, 21.45 L'insolito caso di Mr. Hire, r. Patrice Leconte, i. Michel Blanc, Sandrine Bonnaire.

NAZIONALE I - 16.30, 22.15 Indio.
NAZIONALE II - 16.15, 22.15 Una notte di chiaro di luna, r. Lina Wertmüller, i. Rutger Hauer, Nastassia Kinski.

NAZIONALE III - 16.20, 22.10 Le casalinghe preferiscono i stalloni, porn., □□
NAZIONALE IV - 16.15, 22.15 Legge criminale, krim., □

GRATTACIELO - 17.00, 22.00 007 - Vendetta privata, pust., r. John Glen, i. Timothy Dalton, Carey Lowell.

MIGNON - 17.30, 22.15 Emanuelle, i. Sylvia Kristel, □
EDEN - 15.30, 22.00 Josephine 5, la scuola dell'erotismo, porn., □□

VITTORIO VENETO - Zaprt zaradi popravil.

CAPITOL - 16.30, 22.00 Il libro della giungla, ris., prod. Walt Disney
LUMIERE FICE - 17.00, 22.15 Voci lontane sempre presenti.
ALCIONE - Zaprto.
RADIO - 15.30, 21.30 Caldo sapore di sesso, porn., □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

Galerija

UL. SV. FRANČIŠKA 20

vabi danes, 21. t. m., ob 18. uri na otvoritev antološke razstave

Viktor Sulčič

Arhitekt

Razstava je organizirana v sodelovanju s Pilonovo galerijo iz Ajdovščine in znanstvenim inštitutom filozofske fakultete iz Ljubljane.

koncerti

Evangelikanska cerkev

Nocoj ob 20.30 bo šesti koncert v okviru »evropskega glasbenega septembra«. Nastopil bo duo Norbert Brainin (violina) in Maureen Jones (klavir). Na sporedu skladbe Schuberta, Brahmsa in Beethovna.

Štivanska cerkev

Jutri, 22. t. m., ob 20.30 bo v stari štivanski cerkvi na sporedu zadnji koncert v okviru glasbenega srečanja TIMAV-SKE NOTE, ki ga organizira glasbena šola Punto Musicale iz Sesljana pod pokroviteljstvom Občine Devin-Nabrežina. Nastopil bo duo Fabio Cascioli (kitara) in Claudia Valdi (klavičembalo).

Repentabska cerkev

V nedeljo ob 18. uri bo v okviru glasbenih popoldnevov stare in sodobne glasbe na sporedu koncert čembalistke Dine SLAME. Na sporedu skladbe Luz-zaschija, Frescobaldija, Zipolija, Scarlatija in Plattija.

gledališča

ROSSETTI

Gledališka sezona 1989/90 - Tržaški Teatro Stabile sporoča, da so v teku vpisovanja novih abonmajev in potrjevanja starih pri osrednji blagajni v Pasaži Protiti.

VERDI

Simfonična sezona gledališča Verdi 1989/90 - Pri blagajni gledališča so v teku vpisovanja novih in potrjevanja starih abonmajev.

Avtonomna ustanova občinskega gledališča G. Verdi iz Trsta razpisuje avdicije, predvidene med 19. in 24. septembrom, da pevce v zboru za vse glaseve za morebitno pogodbeno zaposlitev v prihodnji glasbeni sezoni. Za vsako nadaljnjo informacijo in podrobnost se lahko zainteresirani obrnejo na urad za osebje ustanove.

Simfonična sezona gledališča Verdi 1989/90 - Nocoj ob 20.30 (red A) prvi koncert. Dirigent V. Sinajski, pianista M. Pletnieva bo zaradi bolezni nadomestil pianist Francois-Joel Thiollier. Ponovitev koncerta v petek ob 20.30 (red B) in v soboto ob 18. uri (red S).

razstave

Na Gradu sv. Justa je na ogled razstava slikarja WILLIEMA KLEINA. Razstava je odprta vsak dan od 9. do 20. ure.

V galeriji Cartesius je do 28. t. m. odprta razstava šestih dunajskih grafikov.

V galeriji Minerva je do 24. t. m. odprta razstava slikarke FULVIE CROVATTO.

V občinski galeriji je do 29. t. m. na ogled razstava slikarja CLAUDIA SIVINIJA.

V galeriji S. Michele je do 30. t. m. odprta razstava del FRANCA VALUSSIIJA.

V galeriji Tribbio bo v soboto, 23. t. m., ob 18. uri otvoritev razstave slikarja LIVIA MOZINE, ki bo odprta do 13. oktobra.

šolske vesti

Osnovna šola A. Sirk iz Križa sporoča, da se pouk prične danes, 21. t. m., ob 8. uri. Šolska maša bo v nedeljo, 24. t. m., ob 10. uri.

Didaktično ravnateljstvo Sv. Ivan sporoča, da se bo pouk v šolah O. Župančič pri Sv. Ivanu, F. S. Finžgar v Barkovljah in Bazoviški junaki v Rojanu začel danes, 21. t. m., ob 8.30.

Srednja šola Simon Gregorčič iz Doline obvešča, da se redni pouk za vse razrede prične danes, 21. t. m., ob 8. uri.

Ravnateljstvo srednje šole Sv. Cirila in Metoda sporoča, da se bo začel reden pouk pri Sv. Ivanu kot na Katinari danes, 21. t. m., ob 8. uri.

Ravnateljstva slovenskih višjih srednjih šol na Tržaškem obveščajo, da bo začetna šolska maša danes, 21. t. m., ob 9. uri v cerkvi pri Sv. Ivanu. Dijaki naj se zberejo ob 10. uri v razredih posameznih šol.

Ravnateljstvo srednje šole Ivan Cankar v Trstu obvešča starše in učence, da se prične redni pouk danes, 21. t. m., ob 8. uri. Po pouku bo v župni cerkvi pri Sv. Jakobu šolska maša.

Ravnateljstvo srednje šole S. Kosovel na Opčinah obvešča starše in učence, da se prične redni pouk danes, 21. t. m., ob 9. uri. Pred poukom in sicer ob 8. uri bo v župni cerkvi na Opčinah šolska maša.

Pouk na osnovnih šolah J. Jurčič in K. Strekel se bo začel danes, 21. t. m., ob 8. uri.

Ravnateljstvo srednje šole F. Levstik s Proseka sporoča, da se bo pouk začel danes, 21. t. m., ob 8. uri in končal ob 12.25. Šolska maša bo danes, 21. t. m., ob 11.30 tako na Proseku kot v Križu.

Na osnovni šoli Prosek se pouk začne danes, 21. t. m., ob 8. uri. Zberemo se v šoli.

Didaktično ravnateljstvo iz Doline obvešča, da se začne redni pouk na vseh osnovnih šolah danes, 21. t. m. Vsa nadaljnja navodila bodo starši prejeli prvi dan pouka.

Učitelji osnovne šole V. Štek sporočajo, da se bo redni pouk pričel danes, 21. t. m., ob 8. uri. Učenci naj pridejo v šolo v spremstvu staršev.

Ravnateljstvo državnega učiteljišča Anton Martin Slomšek s priključeno vzgojiteljsko šolo ter prvim razredom pedagoškega liceja sporoča sledeče:

1. v šolskem letu 1989/90 bo tajništvo sprejemalo vsak dan izključno od 9. do 11. ure;

2. prva seja profsorskega zbora bo danes, 21. t. m., ob 8. uri.

Didaktično ravnateljstvo pri Sv. Ivanu sporoča staršem učencev osnovne šole F. Milčinski na Katinari, naj se zberejo danes, 21. t. m., ob 8.30 pred šolo. Od tod bodo v spremstvu učiteljev odšli v šolo na Melaro.

Učenci vseh razredov osnovne šole F. Bevk v Opčini pričnejo redno s poukom danes, 21. t. m., ob 8.15.

Uprava Občine Zgonik sporoča, da bo šolski avtobus vozil učence osnovnih in nižjih srednjih šol od danes, 21. t. m., dalje po običajnem urniku.

Učitelji COŠ 1. maj 1945 in Lojze Koraveč-Gorazd sporočajo, da se bo pouk začel danes, 21. t. m., z urnikom od 8. do 12. ure.

Osnovna šola Jože Srebrnič iz Gabrovca obvešča, da se prične pouk danes, 21. t. m., ob 8.30.

COŠ Šempolaj-Slivno obvešča, da se bo začel reden pouk danes, 21. t. m., ob 8. uri.

Didaktično ravnateljstvo pri Sv. Ivanu obvešča, da bo začel pouk v lonjerskem vrtcu v ponedeljek, 25. t. m., ob 9. uri.

Godba na pihala iz Ricmanj obvešča, da bo potekalo vpisovanje novih gojencev in potrditev vpisa v glasbeno šolo za leto 1989/90 v Ricmanjih - Babna hiša danes, 21., jutri, 22., v ponedeljek, 25., in torek, 26. t. m., od 17. do 19. ure. Možen je vpis v razred trobil-pihal in tonkal ter v eksperimentalni vokalno-instrumentalni tečaj za otroke od 4. do 10. leta po sistemih Kodaly-orff.

izleti

SPDT prireja v nedeljo, 24. t. m., avtobusni izlet v Val Pesarino in do koč De Gasperi. Vpisovanje na ZSSDI, tel. 767304. Odhod ob 6.30 izpred sodne palače. Informacije nudi Franc Armani (tel. 415318).

mali oglasi

PRODAM yamaha 600 TT letnik '87, prevoženih 6000 km in peugeot 104 letnik '78. Cena po dogovoru. Tel. (0481) 882091.

PRODAM trgovino v središču mesta. Tel. v dopoldanskih urah na št. 731226.

KOMBI fiat 242 v odličnem stanju prodam po ugodni ceni. Tel. (0481) 533497.

HOTELSKEGA tajnika/co z znanjem jezikov, računovodstva in dela s kompiuterjem sprejme v službo hotel v Gorici. Pismene ponudbe na upravo Palace hotela, Corso Italia 63 - 34170 Gorica-Gorizia.

HLAVATYJEVE akvarele prodam po ugodni ceni. Tel. po 20. uri na št. 413142.

PRODAM prostorno hišo v središču Lonjerja. Tel. na št. 228390.

KUPIM stanovanje ali hišo z majhnim vrtom veliko od 75 do 80 kv. m v okolici Trsta. Tel. 813824.

V HRUŠEVJU pri Postojni prodam novo komfortno opremljeno pritlično hišo, 80 kv. m, sončna lega, urejen vrt s sadnim drevjem. Tel. (003861) 551402.

MLADA gospa sprejme službo kot hišna pomočnica. Tel. (003867) 87121.

POUČUJEMO klavir in harmoniko. Pri-demo na dom. Tel. (003866) 36101.

PRODAM lada niva letnik 1982 v odličnem stanju. Prevoženih 50.000 km, vedno v garaži, opremljena. Cena po dogovoru. Tel. 228201.

SLOVENSKA ustanova išče prostor-skladišče v okolici Trsta. Tel. na št. 577941 od 8. do 16. ure (razen sobote).

včeraj-danes

Danes, ČETRTEK, 21. septembra 1989
BLAGOSLAV

Sonce vzide ob 6.51 in zatone ob 19.05 - Dolžina dneva 12.14 - Luna vzide ob 22.34 in zatone ob 13.34.

Jutri, PETEK, 22. septembra 1989
CELMIR

PLIMOVANJE DANES: ob 2.01 najvišje 8 cm, ob 6.33 najnižje -7 cm, ob 13.00 najvišje 31 cm, ob 20.50 najnižje -30 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 20,7 stopinje, zračni tlak 1023,9 mb rahlo raste, brezvetrje, vlaga 84-odstotna, nebojasno, morje mirno, temperatura morja 21,4 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODIL SE JE: Davide Passante Spacapietra.

UMRLI SO: 64-letna Noelia Gallina vd. Toftolo, 50-letni Paolo Degano, 86-letna Maria Coretti vd. Verbana, 67-letna Vida Čok por. Simčič, 80-letna Maria Delez vd. Verdlik, 59-letni Giorgio Ben-ci, 65-letna Fulvia Dechigi, 91-letna Margherita Della Rossa vd. Colarich, 60-letni Guerrino Savi, 74-letno Rodolfo Iansa, 69-letni Giuseppe Udovicich, 79-letna Angela Bisiacchi vd. Sahar, 90-letni Nicolò Ciancolo.

DNEVNA IN NOČNA

SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 18., do sobote, 23. septembra 1989

Dnevna služba - od 8.30 do 19.30

Ul. Settefontane 39, Trg Unità 4, Ul. Commerciale 21, Trg XXV. aprila 6 (Naselje sv. Sergija), Lungomare Venezia 3 - MILJE.

OPČINE - Trg Monte Re 3 (tel. 213718) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30

Ul. Settefontane 39, Trg Unità 4, Ul. Commerciale 21, Trg XXV. aprila 6 (Naselje sv. Sergija), Drevored XX. septembra 4, Ul. Bernini 4, Lungomare Venezia 3 - MILJE.

OPČINE - Trg Monte Re 3 (tel. 213718) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30
Drevored XX. septembra 4, Ul. Bernini 4, Lungomare Venezia 3 - MILJE.

OPČINE - Trg. Monte Re 3 (tel. 213718) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

Berite

»Novi Matajur«

menjalnica

TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST
Ameriški dolar	1404,500	1400.—
Nemška marka	721,300	719.—
Francoski frank	213,320	211.—
Holandski florint ...	639,570	636.—
Belgijski frank	34,427	34.—
Funt sterling	2212,400	2190.—
Irski sterling	1923,300	1900.—
Danska krona	185,450	182,50
Grška drahma	8,316	8.—
Kanadski dolar	1184,600	1170.—

razna obvestila

Dekliški zbor Devin sporoča, da je začel na svojem sedežu z rednimi pevskimi vajami. Vaje so ob ponedeljkih in petkih ob 20.30. Dobrodošle nove pevke.

KRUT obvešča, da se začnejo v torek, 10., in v četrtek, 12. oktobra, tedenske plavalne ure v bazenu v Strunjanu. Vpisovanje in informacije na sedežu KRUT, Ul. Cicerone 8/B, od 9. do 12. ure, tel. 360324.

Če ti je vseh petje in rad krožiš po svetu, se nam pridruži! Sprejemamo vsak ponedeljek in četrtek v društvu v Ul. Cerreto 12 ob 20. uri. MPZ Milan Pertot.

Sklad Mitja Čuk obvešča starše otrok, ki so obiskovali poletni center, da lahko dvignejo razne predmete in oblačila svojih otrok na sedežu, Proseška 131. Obenem sporoča, da so že pripravljene fotografije.

KD Fran Venturini od Domja sporoča, da je moški pevski zbor že začel z rednimi vajami ob torkih in četrtkih od 20. do 22. ure v prostorih centra Anton Ukmar-Miro pri Domju.

KD Fran Venturini od Domja sporoča, da bo prva vaja otroškega zbora v soboto, 30. t. m., ob 14.30 v prostorih centra Anton Ukmar-Miro pri Domju.

KD Fran Venturini od Domja obvešča, da bo prva vaja mladinskega pevskega zbora v ponedeljek, 25. t. m., ob 18. uri v centru Anton Ukmar-Miro pri Domju.

KD Fran Venturini od Domja obvešča, da se bo glasbena šola za klavirsko in diatonično harmoniko začela z organizacijskim sestankom, ki bo v ponedeljek, 25. t. m., ob 19. uri v prostorih centra Anton Ukmar-Miro pri Domju.

60-letniki z Opčin, Banov in Ferlugo pripravljajo družabni večer. Sestanek bo v ponedeljek, 25. t. m., ob 20.30 v Prosvetnem domu na Opčinah. Vabljeni!

PD Slovenec Boršt-Zabrežec vabi vse pevce na vajo, ki bo danes, 21. t. m., ob 20.30 v Srenjski hiši.

Tržaški partizanski pevski zbor Pin-ko Tomazič obvešča, da bo danes, 21. t. m., ob 20. uri generalna vaja za nastop, ki bo v soboto, 23. t. m., v Pordenonu na srečanju z italijanskimi partizani. Iz Bazovice bomo odpotovali z avtobusi ob 10. uri.

Narodna in študijska knjižnica obvešča, da bo ponovno odprta ob ponedeljka, 25. t. m., dalje od 9. do 19. ure.

Slovenska zamejska skavtska organizacija in Mladinska sekcija SSK prireja-ta v nedeljo, 24. t. m., avtobusni izlet na 4. mladinski kulturni festival v Celovcu. Prijave sprejemata za Tržaško Fabio Pahor (tel. 040 208251) in za Goriško Robert Cotič (tel. 0481 20400 ob uri kosila).

razne prireditve

Vaške skupnosti iz Gročane, s Peska in iz Drage prirejajo v sodelovanju z Obcino Dolino 2. RAZSTAVO-SEJEM KMETIJSKIH PRIDELKOV KRASA, ki bo v Gročani v soboto, 23., in v nedeljo, 24. t. m.

Program: v soboto, 23. t. m. - ob 15. uri odprtje razstave-sejma. Od 20. ure dalje ples z ansamblom TAIMS. V nedeljo, 24. t. m. - ob 9. uri odprtje razstave-sejma. ob 15. uri pozdravi in nastop skupine godcev na diatoničnih harmonikah GLAS HARMONIKE od Domja ter klepetavih Vanke in Tonce iz Boljunca. Od 19. ure dalje ples z ansamblom HAPPY DAY.

Obiskovalcem bodo na razpolago ti-pične domače jedi in specialitete na žaru.

Oba dni bodo obiskovalci lahko kupili domače pridelke in kmetijske pripomoč-ke.

KD Lonjer-Katinara in Kolesarski klub Adria prirejata jutri, 22., v soboto, 23., in v nedeljo, 24. t. m., v Lonjerju PRAZNIK GROZDJA. Program: v petek ples z ansamblom BIVŠA KLAPA, v soboto ob 16. uri ex tempore za otroke in zvečer ples z ansamblom BIVŠA KLAPA, v nedeljo ob 10.30 kolesarska dirka za Trofejo Agraria S. Močilnik, ob 17. uri nastop godbe od Korošcev, ob 19. uri ples z ansamblom TAIMS. Vabljeni!

prispevki

Ob 18. obletnici smrti dragega moža Viktorja Bezina daruje žena Marica 20.000 lir za Ljudski dom v Križu in 20.000 lir za DPZ Vesna.

Namesto cvetja na grob Srečka Kariža darujeta Marija in Franc Ščurek 50.000 lir za PD Ivan Grbec iz Škednja.

V spomin na Angela Rolicha darujeta Darija in Gvido Zidarič 50.000 lir za Godbeno društvo Nabrežina.

Namesto cvetja na grob Angela Rolicha darujeta Ivo in Mila 20.000 lir za Godbeno društvo Nabrežina.

uradno priznan jezikovni licej

sedež državnih izpitov

tehnični zavod za računovodje

uradno priznanih vseh petlet

srednja šola za nadoknadenje izgubljenih let

geometri - knjigovodje - učiteljišče liceji - vrtnarice - srednja šola

informatika poklicni tečaji

tajništvo podjetja
programerji IBM - strojepisje
stenografija - jeziki
knjigovodstvo - aranžerstvo
finančni svetovalci

VPISOVANJE
v dnevne in večerne tečaje:
NOV SEDEŽ
TRST - UL. LAZZARETTO VECCHIO 24
TEL. 040/307440 - 307416

ZALJUBLJENI V NEMŠČINO

Z GOETHEJEM V SRCU SPOZNAŠ NEMŠKI JEZIK

TEČAJI TUDI ZA OTROKE

TRST — Ul. del Coroneo 15 — Tel. (040) 732057

Vpis v tečaje od 18. do 29. sept. od 16.00 do 19.30 (razen ob sobotah)

Sedeži v Italiji: Firenze, Genova, Milan, Neapelj, Palermo, Rim, Turin, Trst

GOETHE-
INSTITUT

Kongres ZDA zaščitil vrsto filmov

Petindvajset najboljših

WASHINGTON — Petindvajset umetnin ameriške kinematografije sodi v tisti sklop vrhunskih umetniških dosežkov, ki jih je vredno otepi pozabi in jih zaščititi. Tako je sklenil ameriški kongres, ki je po dolgem razpravljanju in izbiranju določil, kateri filmi ameriške kinematografije so res vredni, da se jih proglasi za del »državnega premoženja« in se jih zaupa v varstvo Ameriški državni biblioteki, ki je največja na svetu.

Po poročanju časopisnih agencij je bila izbira ameriških poslanecev zelo pretehtana, saj z odločitvijo soglašala velika večina kritikov in ljubiteljev filmske umetnosti. Z redkimi izjemami so vsi ocenili, da so poslanci res izbrali najpomembnejša dela ameriške kinematografije, poleg tega pa so tudi upoštevali različnost žanrov. V izboru je »Citizen Kane« (Quarto potere), ki ga kritiki ocenjujejo kot najboljšo delo v svetovni kinematografiji, Chaplinov »Modern Times« pa tudi zabavni filmi kot »Some Like It Hot« ali politična satira kot »Dr. Strangelove; Or, How I Learned To Stop Worrying and Love The Bomb«.

Izvedenci, kritiki in na splošno ljubitelji filma so nadvse zadovoljni z odločitvijo, ker so omenjeni filmi na ta način zaščiteni in z njimi ne bo mogoče na noben način manipulirati. Prepovedano bo na primer elektronsko poseganje in barvanje, kar je na primer pred nedavnim izzvalo veliko polemiko. In če bi kdo hotel pobarvati enega od zaščitanih filmov, bo moral to jasno navesti v naslovnicah, originala, ki bo shranjen v Ameriški državni biblioteki, pa se ne bo smel dotakniti nihče. Zlasti to dejstvo je razveselilo Jamesa Stewarta, zvezdnika, ki se že dolgo let bori proti poseganju v avtorske filme.

Z izbiro so se poslanci ukvarjali dolgo časa, 25 filmov, ki so vključili v vsedržavno premoženje, pa so izbrali med šestdesetirico umetnin. Izbrani filmi so sledeči: The best Years Of Our Lives, William Wyler, 1946; Casablanca, Michael Curtiz, 1942; Citizen

Kane, Orson Welles, 1941; The Crowd, King Vidor, 1928; Dr. Strangelove Or, How I Learned To Stop Worrying and Love The Bombs, Stanley Kubrick, 1964; The General, Buster Keaton, 1927; Gone With The Wind, Victor Fleming, 1939; The Grapes Of Wrath, John Ford, 1940; High Noon, Fred Zimmermann, 1952; Intolerance, D.W. Griffith, 1916; The Learning Tree, 1969; The Maltese Falcon, John Huston, 1941; Mr. Smith Goes To Washington, Frank Capra, 1939; Modern Times, Charlie Chaplin, 1936; Nanook Of The North, Robert Flaherty, 1922; On The Waterfront, Elia Kazan, 1954; The Searchers, John Ford, 1956; Singing In The Rain, Stanley Donen in Gene Kelly, 1952; Snow White and The Seven Dwarfs, Walt Disney; Soma Like It Hot, Billy Wilder, 1959; Star Wars, George Lucas, 1977; Sunrise, F.W. Murnau, 1927; Sunset Boulevard, Billy Wilder, 1950; Vertigo, Alfred Hitchcock, 1958; The Wizard Of Oz, Victor Fleming, 1939.

Sklep, da se zaščitijo najboljši ameriške filme, je bil sprejet že pred časom. Naključje pa je hotelo, da so bili filmi dokončno izbrani in zaupani državni biblioteki v času, ko ima film v ZDA spet nov uspeh in ko se ljudje spet postavljajo v vrsto pred kinodvorane. Kaže namreč, da je film v ZDA končno prebrel krizo in da je konec časov, ko so kinodvorane zapirale zaradi preskromnega obiska. Novo zanimanje za film v ZDA pa izvedenci pripisujejo trem dejstvom: ljudje se odlepajo od televizije, filmske dvorane so bile preurejene in nudijo gledalcu znatno udobje, kakovostno sliko in prav tako kakovostno ozvočenje, ameriška kinematografija si je spet pridobila lastno identiteto. Ameriška filmska industrija skrbi najprej za domačo publiko, da se njenih delih razpozna, prav to pa ji odpira tudi vrata na mednarodni trg. Splet teh treh vzrokov pa je pripravil ljudi, da spet zahajajo v kino in ne posedajo več tako pogosto doma na fotelju pred malim ekranom.

sklad mitje čuka

Jelka Cvelbar

Demokracija v družinskem krogu

Kljub temu da smo to temo že obravnavali pred časom, nas razmere, v katerih živimo, znova silijo v poglobljanje tega problema.

Demokracija naj bi tudi v družini uravnavala posameznikom svobodo izražanja misli, želja, pravico do svojega mnenja in skupnosti. Seveda če izhajamo iz prepričanja, da je tudi v družini svoboda boljša od nasilja.

Kajti za to gre. Demokracija v sebi ne zanika kazni, če je potrebna, popolnoma nestrpna pa bi morala biti do nasilja. Otroški psihologi pa si moramo, da je tudi med nami korak od pravične kazni do nasilja nad nemočnim zelo majhen.

Lastne izkušnje nam dajo vedeti, da je družinsko življenje tako za otroke kot za odrasle prijetnejše v vzdušju, ki ga pogojuje svoboda, kot pa družinski vsakdanjik z nagobčnikom in pasjo vrvice. Otroški psihologi pa še poudarjajo, kako svobodnejše okolje tudi pozitivneje vpliva na razvoj otrok.

Pomoč otroku da se osamosvoji

Ker smo starši tisti, ki smo si želeli ustvariti družino, potem si moramo postaviti kar najbolj zgodaj izhodiščno vprašanje. Ali je naš otrok za nas v prvi vrsti objekt, ki ga starši oblačimo, rojevamo, tolažimo, mirimo... vozimo v vrtec, napotimo v šolo, mu pomagamo pri domačih nalogah ali pa gledamo na otroka kot na bistvo, ki bi ne moglo živeti brez nas in nas torej pomoč, ki mu jo nudimo, da bi se osamosvojilo, navaja k prepričanju, da ga moramo že od prvega dne sprejeti in spoštovati.

Kljub temu da zveni filozofsko prepričljivo, še ni dovolj, da tako prepričanje le osvojimo. Znati ga moramo tudi posredovati svojim otrokom. Naši otroci morajo torej od vsega začetka čutiti, da jih jemljemo resno.

Vzemimo za primer poznavanje rojstnega dne v družini, katere član je

tudi štirimesečni otrok. Jasno je, da bo otrok večinoma spal, res pa je tudi, da bo vmes lačen, polulan, žejen, potreben božanja. Če mu bodo družinski člani nudili hrano, pijačo ali ga osnažili in pobožali, kakor mu gre - torej da bo za vse to v središču njihove pozornosti, in jim ne bo v nadlego - potem bodo tako odrasli kot otrok doživljali družinsko svobodo.

Denimo pa, da so starši z otrokom v gostilni, kjer bi v miru hoteli nekaj spiti. Kar naenkrat se začne dojenček v vozičku dreti, ker ima zopet pomazano pleničko. Mati živčno vzklika, ker ga je malo prej previla. Otrok še glasneje vpije, ni ga več mogoče pomiriti. In vsa stvar se stopnjuje do mere, da starši grobo pokličejo račun, do kraja jezni in nejevoljni, ker so morali »kapitulirati«.

Tako se je dojenček v gostilni naučil, da je njegovo »snaženje« nezaželeno. Da so torej njegove potrebe za odrasle, ki so mu blizu, zanemarljive. V otroškem vozičku doživlja še kot dojenček dobesedno odrinjenost.

Demokracija se začne pri dojenčku

Demokracija v družini se torej začne že pri dojenčku.

V tej dobi se postavljajo namreč temelji za občutek slehernika, o svoji zaželenosti, o tem, ali so ga ostali zares sprejeli. Prav ta sprejetost je ključ do vsake demokracije.

Ne gre za neko politično misel, gre za to, da je potreba po svobodnem izražanju svojega mnenja nekaj človeku prirojenega. In tam, kjer človek tega ne more počenjati, nastopita frustracija ali nasilje, nemalokrat pa celo oba faktorja skupaj.

Nekoč je veljalo pravilo: »Ko odrasli govore, naj otroci molče!« Sedaj je nekoliko drugače. Otroci morajo vedeti, da govor in izražanje mnenja, ni le stvar odraslih. Pa tudi odraslim mora

biti jasno, da novost še ne pomeni, da morajo takoj umolkneti, ko kdo od otrok odpre usta. Tako eni kot drugi morajo dobiti občutek za usklajen pogovor, ki naj bi privedel do cilja svobodnega izražanja svojega mnenja. Kjerkoli so ljudje skupaj, ima vsak pravico povedati svoje mišljenje, ne glede na to, koliko je star ali koliko je odrasel. Čeprav bo morda razlaga trajala pri otrocih več časa, čeprav nam bodo hoteli v eni sapi povedati tudi o svojih doživetjih na dvorišču med igro, jim moramo dati dovolj časa, da se izrazijo. Tako moramo ravnati, kakor naj bi ravnali tudi z nam enakimi - odraslimi: govorečega znati poslušati in mu pustiti, da v miru dokonča, kar je začel.

Roko na srce: morda bi se takega načina pri nas morali začeti ponovno učiti tudi med odraslimi.

Mogoče bi ne bilo slabo, ko bi včasih v svojih družinskih pogovorih bili razumljivejši. Kako bi bilo, ko bi morali dolge ure presedeti na kakem znanstvenem simpoziju, kjer bi udeleženci govorili v ključu visoko strokovnega jezika. Kot kitajščina bi nam zvenelo. Tako je včasih z našimi otroki. Ker morajo biti z nami, so prisiljeni dolge ure poslušati razgovor o stvarih, ki jih ne razumejo dovolj, v jeziku, ki je zanje prava kitajščina. Zato ni čudno, če otrok v takih okoliščinah prevrne poln kozarec pijače, z ropotom vrne stol, ali naredi karkoli takega, kar bo prekinilo dolgočasno navajanje nerazumljivih dejstev. Zato v družinskem pogovoru z odraslimi, pri katerih mora biti navzoč tudi otrok, skušajmo iskati tudi take teme in tak način govora, pri katerem bo otrok mogel sodelovati. Potemtakem demokracija v družini ne pomeni le, da lahko otrok govori; otrok mora postati sogovornik. Demokracija pomeni, da lahko tudi otrok pove svoje mnenje in da, ker je to mogoče, sodeluje pri družinskih odločitvah.

(se nadaljuje)

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1	RAI 2	RAI 3	RTV Ljubljana 1	TV Koper	RADIO TRST A
7.00 Aktualno: Uno mattina 9.40 Nan.: Santa Barbara 10.30 Jutranji dnevnik 10.40 Dokumentarna oddaja: Tutto Chaplin 11.55 Vreme in dnevnik 12.05 Nanizanki: Cuori senza età, 12.30 La signora in giallo 13.30 Dnevnik in Srečno polje! 14.10 Dokumentarna oddaja: Kvarkov svet 15.00 Aktualno: Primmissima 15.30 Italijanske kronike 16.00 Pippi Calzelunghe 16.30 Risanka: I Gummi 17.00 Atletika: vojaško SP (iz Ostie) 17.55 Aktualno: Iz parlamenta 18.00 Dnevnik - kratke vesti 18.05 Nan.: Santa Barbara 19.10 Nanizanka: E proibito ballare 19.40 Almanah, vreme in dnevnik 20.30 Film: Stringi i denti e vai! (western, ZDA 1971, r. R. Brooks, i. G. Hackman), 22.35 dnevnik 22.45 Glasbena oddaja: Tutti i brividi del mondo 24.00 Dnevnik 0.15 Rubrika: Mezzanotte e dintorni 0.35 Šport: SP v kotalkanju (iz Roccarasa)	7.00 Risanke 8.10 Film: Pazzo per la musica (kom., Fr. 1936, r. Christian Jaque) 9.30 Dok. oddaja: La storia dell'olio d'oliva 10.00 Nanizanka: Cuore e batticuore 11.00 Glasba: Bianco, rosso e verde 12.00 Nadaljevanke: La quinta stagione 13.00 Dnevnik in gospodarstvo 13.45 Nadaljevanke: Capitol 14.30 Tutti frutti 15.15 Lassie, nato risanka 16.10 Aktualno: Iz parlamenta 16.14 Dnevnik - kratke vesti 16.20 Film: La figlia dell'ambasciatore (kom., ZDA 1956, r. N. Krasna) 18.00 Videocomic in šport 18.45 Nan.: Perry Mason 19.30 Horoskop, vreme, dnevnik, šport 20.30 TV film: Sound (fant., It. 1988, r. Biagio Proietti, i. Peter Fonda, Ana Obregon, i. del) 21.55 Dnevnik - nocoj 22.05 Fino all'ultima idea 22.55 Improvisando '89 23.35 Nočni dnevnik in vreme 23.55 Film: Il pugnale scomparso (krim., ZDA 1936)	12.00 Dokumentarna oddaja: Meridiana - La foresta sotterranea 14.00 Deželne vesti 14.30 Dokumentarna oddaja: Telesloria 15.30 SP v kotalkanju (iz Roccarasa) 17.00 Smučanje na vodi (iz Saloja) 17.30 Koncert Simfoničnega orkestra RAI (iz Ternija) 18.45 Sportna oddaja: Derby 19.00 Dnevnik in vreme 19.30 Deželne vesti 19.45 Dokumentarna oddaja: Pred 20 leti 20.00 Dokumentarna oddaja: Geo Estate 20.30 Film: Revolution (zgod., ZDA 1985, r. Hugh Hudson, i. Al Pacino, Donald Sutherland, Nastassia Kinski, Joan Plowright, Dave King, Annie Lennox, Sid Owen, i. del) 21.25 Dnevnik 21.30 Film: Revolution (2. del) 22.25 Filmske novosti 22.30 Avtorska TV: Enzo Biagi - 1943 e dintorni (1983) 23.25 Nočni dnevnik 23.40 Glasbena oddaja: E' ancora jazz - Noč v New Yorku	10.00 Video strani 10.10 Mozaik. Šolska TV: Slovar arhitekture (3. oddaja) 10.35 Naselbinska kultura na Slovenskem (3. oddaja) 11.10 Po sledih napredka 11.35 Video strani 16.20 Video strani 16.30 Dnevnik 16.45 Poslovne informacije 16.50 Mozaik. Šolska TV: Slovar arhitekture 17.15 Naselbinska kultura na Slovenskem 17.50 Po sledih napredka (pon.) 18.25 Spored za otroke in mlade: Potovalna agencija, 18.35 nanizanka Pravljicar 19.00 Risanke 19.10 Informativna oddaja za goste iz tujine 19.15 TV Okno 19.20 Dobro je vedeti 19.30 Dnevnik in vreme 20.05 Nadaljevanke: Ellis Island (5. del) 21.00 Tednik 21.50 Dnevnik in vreme 22.05 Informativna oddaja za goste iz tujine 22.10 Retrospektiva komedije: Ujetniki svobode (Emil Filipčič) 23.35 Video strani	13.30 TVD Novice 13.40 Rubrika: Golden Juke box 15.30 Dokumentarna. odd.: Campo base 16.00 Nogomet: tekma nemškega prvenstva (ponovitev) 17.45 Wrestling (komentar Dana Petersona, ponovitev) 18.15 Sportna rubrika: Pillole 18.30 Wrestling (komentar Dana Petersona) 19.00 Odprta meja 19.30 TVD Stičiče 20.00 Sportna oddaja: Juke box 20.30 Rubrika: Mon-gol-fiera 22.00 TVD Novice 22.10 Rubrika o tenisu 24.30 Rubrika: Sportime Magazine	7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Jutranji almanah; Krížem po svetu, 9.15 Otroški kotiček; Beli ocnjak (4. del); vmes Glasbeni listi; 10.00 Pregled tiska; 10.10 S koncertnega repertoarja; 11.30 Pisani listi; 12.00 Trst, mesto znanosti; 12.40 Slovenski zbori; 13.20 Poletni mozaik: Glasba po željah, 14.00 Deželna kronika, 14.45 Beležka, 15.30 Premišljevanja za današnji čas, vmes Glasbeni listi; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Klasični album; 18.00 Četrtekova srečanja, Glasbeni listi; 19.20 Zaključek.
CANALE 5	RETE 4	ITALIA 1	ODEON	TMC	RADIO KOPER (slovenski program)
7.30 Nanizanki: Alice, 8.00 Fantasilandia 9.00 Aktualno: Agenzia matrimoniale 9.30 Aktualno: Cerco e offro 10.00 Nanizanka: I cinque del 5, piano 10.30 Kvizi: Casa mia 12.00 Nanizanki: I Jefferson, 12.30 Hotel 13.30 Kviza: Cari genitori, 14.15 Gioco delle coppie 15.00 Aktualno: Agenzia matrimoniale 15.30 Aktualno: Cerco e offro 16.00 Nanizanka: Love Boat - La grande sfida 17.00 Kvizi: Doppio slalom, 17.30 Babilonia, 18.00 O.K. il prezzo è giusto, 19.00 Il gioco dei 9, 19.45 Tra moglie e marito 20.30 Film: Micki & Maude (kom., ZDA 1984, r. Blake Edwards, i. Dudley Moore, Ann Reinking, Amy Irving) 22.40 Aktualno: O filmu Disperatamente Giulia 23.25 Variete: Maurizio Costanzo Show 0.55 Film: Nick Carter non perdona (pust., Fr.-It. 1965, r. Henry Decoin, i. Eddie Constantine) 2.45 Nanizanka: Mannix	8.30 Nanizanki: In casa Lawrence - Un segreto in famiglia, 9.30 La grande vallata - Epidemia al ranch 10.30 Nadaljevanke: Aspettando il domani, 11.20 Così gira il mondo 12.15 Nanizanka: La piccola grande Nell 12.40 Otroška oddaja: Ciao ciao, vmes risanke 13.45 Nadaljevanke: Sentieri 14.45 Nanizanka: California - Il battesimo 15.40 Nadaljevanke: Una vita da vivere, 16.30 La valle dei pini, 17.30 Febbre d'amore 18.30 Nanizanki: General Hospital, 19.30 Quincy - Un colpo alla testa, un colpo al cuore 20.30 Film: Panico nello stadio (dram., ZDA 1976, r. Larry Peerce, i. Charlton Heston, Martin Balsam, John Cassavetes) 22.45 Film: Bad Boys (dram., ZDA 1983, r. Rick Rosenthal, i. Sean Penn, Reni Santoni) 0.50 Nanizanke: Ironside, 1.50 Agente speciale - Omicidi e vecchi merletti, 2.50 Adam 12 - Colpo sicuro	7.00 Risanke 8.30 Nanizanke: Strega per amore, 9.00 Mork e Mindy, 9.30 Cannon, 10.30 Agenzia Rockford, 11.30 Simon & Simon, 12.30 T.J. Hooker, 13.30 Magnum P.I. - Cinque bambini per un Gauguin 14.35 Glasbena oddaja: DeeJay Television 15.30 Aktualno: So to Speak 16.00 Otroška oddaja: Bim bum bam 16.10 Risanke 18.00 Nanizanke: Arnold - La scuola privata, 18.30 A-Team - L'uomo che sbančo Las Vegas, 19.30 I Robinson 20.00 Risanka: Ti voglio bene Denver 20.30 Tv film: Tutti in palestra (kom., i. Jenny Tamburi, Mauro Di Francesco, Teo Teocoli, Pamela Prati, Sabrina Salerno, i. del) 22.25 Nanizanke: Starsky e Hutch, 23.25 Stazione di polizia - Eredità fantasma, 0.25 L'uomo da sei milioni di dollari, 1.25 Wonder Woman 2.25 Glasbena oddaja: DeeJay Television (ponovitev)	10.45 Nadaljevanke: Signore e padrone, 11.45 Marcia nuziale 12.15 Nanizanak: Good times 13.00 Otroški variete: Sugar estate, vmes risanke 15.30 Nad.: Anche i ricchi piangono, 16.30 Maria 17.30 Nanizanki: Rituals, 18.00 Lottery 19.30 Risanke 20.00 Nanizanki: Quattro donne in carriera, 20.30 Mister Ed 21.00 Film: Il grande perdono (krim., Fr. 1981) 23.00 Film: Gli imboscatori del reggimento (kom., Fr.)	11.00 Nanizanki: Ai confini dell'Arizona, 12.00 Il giudice 12.30 Nadaljevanke: Anarchici grazie a Dio 13.30 Vesti in sport 14.15 Risanka: Beatles 14.30 Dokumentarna oddaja: Narava prijateljica 15.00 Nanizanka: I predatori dell'idolo d'oro 16.00 Film: Rainbow (biog., ZDA 1978) 18.00 Nanizanki: Flamingo Road, 19.00 Operazione ladro	20.00 Vesti: TMC News 20.30 Film: Va nuda per il mondo (dram., ZDA 1960, r. Ronald MacDougall, i. Gina Lollobrigida, Ernest Borgnine) 22.20 Glasbena oddaja: Montreaux Jazz Festival '89 - Modern Jazz Quartet 23.00 Vesti nocoj in sport 24.00 Film: Sorridi Jenny, stai morendo (krim., ZDA 1984)
TELEFRIULI	TELE4	TELE5	TELE6	TELE7	RADIO KOPER (italijanski program)
11.30 Nanizanka: Condo 12.00 Rubrika: Il salotto di Franca 12.30 Morski športi 13.00 Dnevnik 13.30 Rubrika o zdravju 15.30 Music box 17.15 Nadaljevanke: Anna Kuliscioff, 18.00 Cristal 19.00 Dnevnik 19.30 Rubrika: Dan za dnem 20.00 Nanizanka: Il grande teatro del West 20.30 Nadaljevanke: Mino 22.30 Nanizanka: Chopper One 23.00 Rubrika o kolesarstvu 24.00 Dnevnik, nato dražba 1.00 Vesti: News	6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Glasba; 6.05 Almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 6.50 Simfonija zvezd; 7.40 Dobro jutro, otroci; 7.50 Razglednica; 8.00 Priporočamo...; 8.25 Pesem tedna; 8.35 Mi in vi; 9.32 Dragi Luciano; 10.00 Pregled tiska; 10.05 Disco scoop; 10.35 Družina; 11.00 Pismo iz; 11.15 O italijanščini; 11.30 Turizem; 12.00 Glasba po željah; 13.00 Neposredno; 14.00 Portoroška riviera; 14.45 Edig Galletti; 15.00 Glasbeno popoldne; 15.45 Koncert; 16.00 Dopust v YU; 17.33 Show business; 18.00 Prijatelj DJ; 18.33 Mi in vi; 19.00 Glasba; 20.00 Nočni spored.	7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja; 12.00 Glasba za vse okuse; 15.00 C'est la vie; 16.30 Metalmarija; 19.00 V svetu knjige; 21.00 Radijski bazar, nato Nočna glasba.			

Zadnje priprave na sobotno odprtje letošnjega sejma Flash moda 1989

Na razstavišču ob ločniškem mostu hitijo s pripravami za sobotno odprtje modnega sejma Flash moda, ki upravičeno velja za najuspešnejšo sejmsko prireditev na Goriškem in dovolj uveljavljeno v prostoru Alpe-Jadran. Slovesnost ob odprtju bo ob 19. uri, udeležil pa se je bo poslanec Luciano Rebull, podtajnik pri ministrstvu za turizem.

Sejem, za katerega vlada veliko zanimanje, bo odprt do nedelje, 1. oktobra. Na njem bodo predvsem predstavili novosti skorajšnje jesensko-zimske in tudi pomladne mode ma področju oblačil in obutve pa tudi na raznih drugih področjih, ki tako ali drugače sodijo v svet mode. Poleg domačih kreatorjev in trgovcev — ob tem velja povedati, da bodo seveda levji delež imeli obrtniki, oziroma mali industriji — iz Italije, posebej iz naše dežele — bo na ogled tudi nekaj "tujih" novosti. Med slednje sodi vsekakor prisotnost skupine modnih kreatorjev iz Sovjetske zveze, razmeroma dobro bodo zastopani modni oblikovalci iz Slovenije.

Sovjeti, ki so tokrat prvič na sejmu Flash moda, pripravljajo bogat defile. Slovenija, pravzaprav Pokrajinski muzej iz Maribora, je iz svoje stalne zbirke oblačil in narodnih noš pripravil zanimivo razstavo o oblačenju v prejšnjem in začetku tega stoletja v raznih krajih dežele.

Zanimanje za goriško sejmsko prireditev pa ne prihaja samo s strani raznih kulturnih in drugih institucij, ampak jo vse bolj upoštevajo tudi gospodarstveniki, zlasti obrtniki v sosednji državi. Izkušnje zadnjih let so pokazale, da je možno uspešno sodelovanje — skupno vlaganje — najlažje izpeljati prav na področju konfekcije. Po drugi strani pa slovenski in jugoslovanski modni kreatorji z zmeraj večjim zanimanjem gledajo na italijansko tržišče.

Čeprav obiskovalcev na sejmu ne bo manjkalo — obisk je prejšnja leta bil višji od pričakovanj — pa so prireditelji poskrbeli za celo vrsto raznih rekreativnih, kulturnih in športnih manifestacij. Prva bo na sporedu že v

soboto, 23. t. m., ob 21. uri, ko bo nastopil televizijski napovedovalec in show — man Maurizio Costanzo. Opozoriti velja vsekakor še na priložnostne razstave in razne druge manifestacije, ki se bodo odvijale do nedelje, 1. oktobra.

Cioli pokrajinski tajnik PSDI

Novi pokrajinski tajnik socialdemokratske stranke na Goriškem je Dario Cioli. Izvolili so ga na zadnji seji pokrajinskega vodstva stranke, potem ko je Francesco Esposito, ki je tudi deželni tajnik te stranke, podal ostavko.

Cioli je do nedavna opravljal dolžnosti predsednika Konzorcija za industrijski razvoj na Trziškem še prej pa je bil tudi podpredsednik Goriške hranilnice. V vodstvu te ustanove je še zmeraj.

Cioli je v kratkem nagovoru ob izvolitvi opozoril na izboljšanje odnosov med PSI in PSDI, ki so bili pred nekaj meseci zelo napeti.

Kovinarji zvez FIOM in FIM napovedujejo zaostritev boja

Sindikalni zvezi kovinarjev FIOM in FIM sta na včerajšnjem srečanju z novinarji sporočili, da se je zaključilo obdobje premirja z družbo Fincantieri in da se obnavlja sindikalni boj za rešitev številnih odprtih vprašanj, na katera so sindikati že opozorili v začetku leta, vendar se medtem ni nič spremenilo. Platforma, ki jo postavljajo sindikati obsega vrsto vprašanj, od varnosti na delovnem mestu, bodisi kar zadeva delovno okolje, kakor različne nezgode, do programa investicij, postopnega odpravljanja dopolnilne blagajne, zaposlovanja itd. Sindikati se zavedajo, da gre za zelo zapletena in težko rešljiva vprašanja, ki jih tudi ni mogoče rešiti takorekoč čez noč. Po drugi strani pa ni mogoče odlašati v nedogled z razreševanjem problematike, ki zavira vsakršno možnost posodabljanja in prestrukturiranja ladjedelništva.

Ce bi se v tržiški ladjedelnici poslužili možnosti predčasne upokojitve, bi danes lahko zagotovili nad 300 delovnih mest mlajšim delavcem. Predčasna upokojitev bi po mnenju sindikatov ugodno vplivala tudi na zmanjševanje dopolnilne blagajne.

Sestanka, ki je potekal na sedežu sindikata kovinarjev v Ulici Paccinotti, so se udeležili predstavniki Fioma (Pizzo, Francovich, Fedel in Billa) ter Fima (Valenta in Biasioli). Predstavniki UILM ni bilo. Pred meseci je namreč prišlo do razdora v prej enotni sindikalni organizaciji v ladjedelnici.

V nedeljo pohod Panoramica Goriziana

Ljubitelji peš hoje se bodo v nedeljo lahko udeležili 6. panoramskega pohoda v Gorici. Prireja ga društvo Marathon pod pokroviteljstvom rajonskega sveta za Placuto in Svetogorsko četrt. Prav rajonski svet je bil namreč pred šestimi leti pobudnik rekreativnošportne manifestacije. Z novogoriške strani sodeluje Zveza telesnokulturnih organizacij. Udeleženci bodo morali prehoditi, oziroma preteči progo dolgo trinajst kilometrov, ki je deloma speljana tudi po jugoslovanskem ozemlju. Sli bodo skozi mejni prehod Rafut in se vrnili v Italijo na Škabrijelovi ulici. Za udeležence pripravljajo, poleg nagrad, tudi spominsko darilce: srebrno ploščico z upodobljenim mostom Sve-te Klare, ki so ga zgradili leta 1858.

Umrla cvetličarka Adriana Mažgon

Na Jazbinah so včeraj dopoldne pokopali Adriano Saule Mažgon, lastnico znane vrtnarije na Livadi. Pred kratkim je dopolnila 48 let. V ponedeljek zjutraj jo je obšla nenadna slabost, ki ji tudi zdravniki niso bili kos. Mažgonova je bila delavna in zelo podjetna ženska. Uspešno je, v glavnem sama, kajti mož je po poklicu šofer, vodila vrtnarijo, bila med pobudniki in sodelavci raznih manifestacij preko katerih naj bi Gorici vrnili nekdanji sloves lepega, prijetnega in urejenega mesta. Poseben odnos je Mažgonova imela s kupci. Z vsakim se je rada pogovorila, mu mimogrede dala koristen nasvet za nego kupljene ali druge rastline. Mažgonova je skrbela za cvetje in cvetlične aranžmane ob vseh pomembnejših prireditvah v Kulturnem domu in drugod.

Stališče Nove Gorice in Ajdovščine glede načrtovane gradnje avtoceste

Razvoj celotnega novogoriškega območja in dobrih dela severnoprimorske regije narekuje izgradnjo, in to čimprej, avtoceste med Razdrtim in državno mejo. Prometnica je posebnega pomena tudi za sosednje območje v Italiji. Avtocesta Razdrto — Vrtojba spada med tiste načrtovane posege in gradnje, ki so v tekočem razvojnem načrtu Jugoslavije opredeljene kot skupnega pomena za celo Jugoslavijo.

Te osnovne ugotovitve je bilo slišati na torkovem srečanju predstavnikov novogoriške in ajdovske občine z vinarji, ki je bilo v Novi Gorici.

Ugotovitve je razumeti kot odgovor na izjavo alternativnih gibanj, ki je bila objavljena prejšnji teden in ki se zavzema za odgoditev gradnje avtoceste, dokler ne bodo usklajena različna stališča. Alternativci postavljajo v dvom upravičenost gradnje sodobne prometnice. Tako stališče opravičujejo s pomisleki glede škode ki bi jo cesta povzročila v melioriranih kmetijskih zemljiščih in glede posledic v naravnem okolju.

Na srečanju sta predstavnika obeh občin, Jolanda Slokarjeva in Silvester Premrl v bistvu potrdila že znana stališča, o katerih smo že poročali. Predsednica novogoriškega izvršnega sveta pa je posebej opozorila na nekatera dejstva, ki jih ni mogoče prezreti. Tako je postopek priprave in sprejemanja načrtov ter vključevanje v razvojne plane občin in republike potekal v skladu s predpisi in tudi dovolj dolgo. V tem postopku bi morala na dan tudi drugačna stališča. Mimogrede, prve pobude in načrti za gradnjo avtoceste so stari vsaj dvajset let. Drugo dejstvo, ki ga ni mogoče prezreti, je da so delegati v občinski skupščini stalno opozarjali in zahtevali čimprej-

šnji začetek gradnje ceste. Slokarjeva je končno omenila tudi ogorčene reakcije, ki jih je pobuda alternativcev povzročila na drugi strani meje.

Poleg načelnih stališč o utemeljenosti gradnje avtoceste sta predsednika izvršnih svetov Ajdovščine in Nove Gorice posredovala tudi precej podatkov glede škode, ki naj bi jo cesta povzročila na zemljiških površinah.

Na odseku med državno mejo in Selom, to je na območju novogoriške občine, trasa avtoceste ni speljana po melioriranih zemljiščih, ker je bila cesta načrtovana pred melioracijami in so to v kasnejši fazi upoštevali. Na odseku med Vipavo in Cesto bo cesta pobrala okrog 80 hektarjev melioriranih zemljišč. Za ta odsek, je pojasnil predsednik izvršnega sveta skupščine občine Ajdovščina, Silvester Premrl,

so izdelali enajst različic trase in od teh izbrali dve, ki naj bi bili s kmetijskega, prostorskega in ekološkega ter ekonomskega vidika najboljše. Obe zdaj preučujejo strokovnjaki Instituta Jožef Stefan in zagrebškega Instituta za gradbeništvo. Rezultati bodo kmalu znani in jih bodo predstavili v skupščini.

"Polemika" glede avtoceste beleži še en dogodek. Včerajšnje ljubljansko Delo prinaša namreč Izjavo Predsednika Skupščine Občine Ajdovščina Bojana Turka in Predsednika izvršnega sveta skupščine (Silvestra Premrla) v kateri so navedeni podatki o posledicah poseganja v meliorirana kmetijska zemljišča. Izjava izpodbija tudi trditve, da je prometno izolacijo mogoče odpraviti z rekonstrukcijo obstoječe magistralne ceste.

Pokrajinski tajnik PSI ni zadovoljen z načinom razrešitve krize na Deželi

Rešitev krize na Deželi ne zadovoljuje socialistov na Goriškem in najbrž bo okrog tega vprašanja še precej razprave znotraj stranke. Tako napoveduje v posebnem poročilu za tisk pokrajinski tajnik PSI za Goriško, Luciano Pini.

Pini ugotavlja, da so spet prevladale koristi posameznih skupin in ne splošne koristi. Izničen je bil, po besedah pokrajinskega tajnika, dogovor, ki je bil dosežen v pripravah na kongres in ki so ga podpisali vplivni predstavniki socialistične stranke. Dogovor predvideva vključitev v deželni odbor edinega svetovalca PSI na Goriškem (Luigija Blasiga). Tak ukrep bi v precejšnji meri nadknadil dosedanje nesorazmerje glede zastopanosti v deželnem odboru predstavnikov različnih stvarnosti v deželi.

Luciano Pini napoveduje, da bodo v prihodnjih dneh v organih stranke pričeli poglobljeno razpravo o tem vprašanju.

Precej slabe krvi je bilo že lani kmalu po volitvah, ko se je postavljalo isto vprašanje. Zadevo so takrat rešili tako, da so svetovalcu Blasigu dodelili predsedništvo komisije za kmetijstvo, v pričakovanju, da se zadeve uredijo in razčistijo.

Vrsta obvez za pokrajinsko upravo glede reševanja problemov okolja

Pokrajinski svet je predsinoči po dolgi razpravi odobril vseh šest resolucij, ki so jih v zadnjih mesecih razne politične skupine predstavile v zvezi z ekološkimi vprašanji. Vse je podprla večina svetovalcev, pri tem pa je zanimivo, da sta resoluciji KD in PSI prejeli manj glasov kot ostale. Odbornik SSK Špacapan je edini glasoval proti resoluciji zelenih za ločeno nabiranje in predelavo pločevink. Zato je bil včeraj med nadaljevanjem seje "žrtve" ironične poteze zelenih, ki so mu na odborniški mizi postavili pločevinko.

O vsebini treh resolucij (SSK glede upepeljevalnika, Zelena lista za nabiranje in predelavo aluminijastih pločevink, misovcev za nadzorstvo nad prodajo neosvinčenega bencina) smo že poročali. Osatale tri resolucije, ki so jih predstavili KPI, KD in PSI so dokaj celovito obravnavale problematiko okolja in naloge Pokrajine na tem področju.

Komunisti so tako predlagali celo vrsto posegov: popis in nadzorstvo nad odplakami, ki se stekajo v vodne tokove, in zmanjšanje stopnje onesnaženosti rek; posredovanje na Deželi za uvedbo sklada za preobrazbo proizvodnje škodljivih snovi; omejevanje uporabe pesticidov in škodljivih gnojil v kmetijstvu s spodbujanjem biološkega kmetijstva; ločeno nabiranje in predelavo odpadkov, določitev kraja in načina uničevanja odpadkov, ki jih ni mogoče predelati; predhodno preverjanje vpliva na okolje, ki ga bodo imeli vsi načrtovani posegi na teritoriju; izvajanje energetske politike, ki naj omogoči čimvečji prihranek energije, uporabo t. i. alternativnih energetskih virov in vsekakor majhnih objektov za proizvodnjo energije.

Predlogi krščanske demokracije so prav tako zelo razčlenjeni. Po vrsti premis o pomenu vprašanj zaščite okolja in potrebi po premostitvi kratkovidnih zgolj ekonomskih

računic, drugačnem vrednotenju naravnega bogastva in kvalitete življenja v odnosu do okolja vsebuje njen dnevni red nekaj konkretnih priporočil glede izvajanja deželnega zakona 65/88, ki je poveril Pokrajinom pristojnosti za reševanje problematike v zvezi z odpadki (ločeno nabiranje in predelava, izbira tehnoloških postopkov za čim manjše onesnaževanje ipd.). Poleg tega resolucija obvezuje upravo k nadzorstvu nad vsakršnim onesnaževanjem in sanaciji že prizadetih območij, posegom za zaščito voda in Jadranskega morja in nadzorstvom nad delovanjem termoelektrarne v Trzinu.

V resoluciji, ki so jo predstavili socialisti, so prav tako podrobno navedeni posegi, ki bi jih morala izvajati Pokrajina za zaščito okolja (zaščita živali in rastlinja, sanacija onesnaženih območij, posegi za zmanjšanje onesnaževanja v prometu, proizvodnji energije, industrijskih in kmetijskih dejavnostih, uničevanju odpadkov, odpravljanje virov onesnaževanja voda in zraka itd.). Poleg tega je v tej resoluciji poudarjena potreba po analitičnem zbiranju podatkov in stalnem informiranju prebivalstva o stanju in posegih glede problemov okolja.

Razprava o teh resolucijah je bila dolga in precej poglobljena, čeprav je bilo zaradi združitve tolikih različnih problemov nemogoče s potrebno izčrpnostjo obravnavati vseh posameznih vprašanj. Svetovalci opozicije, med njimi pa še posebno zavzeto predstavnika zelenih, so pri tem kritično ugotavljali, da so v resolucijah obravnavana domala vsa bolj ali manj obrabljena "ekološka" vprašanja. Hkrati pa so imeli pomisleke glede resnične politične volje uprave za njihovo dosledno reševanje, kar predpostavlja spremembo političnih izbir in dosedanje upravne prakse.

Na Pokrajini Dve interpelaciji v zvezi z varstvom kulturnega bogastva

Pokrajinska svetovalka Aleksandra Devetak je vložila interpelacijo v zvezi s požarom, ki je v začetku tega tedna opustošil več kot sto let staro poslopje v Zagraju, ki ga domačini poznajo kot graščino Alimonda. Poslopje je občinska last in pomeni za tamkajšnje skupnosti pomembno kulturno in zgodovinsko bogastvo. Svetovalka Devetak je ugotovila, da škoda presega prve ocene (za obnovo poslopja naj bi potrebovali vsaj 300 milijonov lir). Občinska uprava v Zagraju je že večkrat zaprosila Deželno za sredstva, ki so predvidena za obnovo zgodovinskih poslopj, a doslej še ni dobila odgovora. Zato je Devetakova posegla pri pokrajinski upravi, da bi posegla sama Pokrajina v okviru svojih pristojnosti oz. da bi posredovala na Deželi.

Ista svetovalka je pred nedavnim tudi opozorila pokrajinsko upravo na potrebo po vzdrževanju in zaščiti kapele in verskih znamenj, ki so pomembna pričevanja tukajšnje ljudske kulture, še posebej slovenske. Tudi ko je njihova umetniška vrednost skromna, so znamenja pomembno kulturno pričevanje, ki ga je treba s primernimi posegi zavarovati.

izleti

Društvo slovenskih upokoencev za Goriško obvešča, da so še prosta mesta za izlet z muzejskim vlakom na Bled v nedeljo, 1. oktobra. Vabljeni so vsi, člani in drugi, ki jih zanima enkratno doživetje. Za otroke do 5. leta je izlet brezplačen, za mladino do 15. leta pa je 25-odstotni popust. Prijave sprejemajo poverjeniki in na sedežu društva (Ul. Croce 3) samo še DANES, 21. t. m., od 10. do 11. ure.

Občina Doberdob prireja 29. in 30. septembra ter 1. oktobra tradicionalni izlet za upokoence v Assisi, Perugia in Gubbio. Cena izleta je 233 tisoč lir, od katerih bo občina prispevala 40 tisoč lir. Vpisovanje in pojasnila na občini, še DANES IN JUTRI.

razna obvestila

Uprava slovenskega dijaškega doma v Gorici obvešča, da sprejemajo prijave gojencev za šolsko leto 1989/90. Pojasnila nudijo na sedežu v Ulici Monte Santo 84 in tudi po telefonu 533495.

Godba na pihala Kras iz Doberdoba vabi nove člane v glasbeno šolo. Vpisuje predstnik godbe Franko Ferfolja (tel. 78077) in član Robert Frandolič.

Začetnikom nudi godba tudi instrumente.

ŠKD VIPAVA obvešča, da se je že pričela dejavnost kotalkanja v novi sezoni. Vadijo ob ponedeljkih, sredo in petkih med 18. in 20. uro na Peči. V kratkem se bo pričel tudi tečaj kotalkanja za začetnike. Interesenti in njihovi starši naj se zgledajo ob omenjenih dneh na kotkallišču.

KNJIŽNICA D. FEIGEL bo od 25. t. m. poslovala po sledečem urniku: vsak delavnik (razen ob četrkih) od 10. do 12. ure in od 13. do 17. ure. Ob četrkih od 13. do 17. ure.

kino

Gorica
CORSO 17.00-22.00 »007 — vendetta pri-vata«.

VERDI 18.00-22.00 »Palombella rossa«.

VITTORIA 17.30-22.00 »Estate: le gon-ne volano«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič
EXCELSIOR 17.30-22.00 »Sfrenate donne in calore«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Nova Gorica
SOČA - Nova Gorica 18.30 in 20.30 »Princ odkriva Ameriko«.

SVOBODA - Šempeter 20.30 »Trije moški in dojenček«

DESKLE Ni predstave.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Al Giardino — Verdijev korzo 57 — tel. 531879.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Centrale — Trg republike 26 — tel. 410341.

DEŽURNA LEKARNA V DOBERDOBU
Lekarna pri Jezeru — Vrtna ul. 2 — tel. 78300.

Knjiga esejev Draga Jančarja je izšla pri založbi Wieser

Terra incognita: slovenska nezmožnost sprave

Založba Wieser iz Celovca je izdala zbirko kulturnopolitičnih esejev enega osrednjih sodobnih slovenskih pisateljev, dramatikov in mislecev Draga Jančarja in sicer pod naslovom "Terra incognita", zajemajoč avtorjeve objavljene ali prebrane posege med leti 1985-1988. "Terra incognita", t. i. dežele Srednje Evrope, dežele najkrutejših izkušenj preteklosti in sedanosti, je okvirni naslov, znotraj katerega Drago Jančar med številnimi dogodki in pojmi obravnava predvsem analizo slovenstva, smisel in poslanstvo resnične literature, ter osvetlitev sodobnosti z vso njeno zapletenostjo, prekrutostjo, zastrtostjo, ko se slednja kaže predvsem v notranjem nemiru posameznika, dosti manj pa zavestno in pojasnjeno.

Jančar je prostodušno odkrit, do kraja resnicoljuben, istočasno pa premišljen, oborožen z argumenti, verujoč v smisel resnice in življenja, do kraja skeptičen in bojevit do vsakeršne družbene in politične laži, ki se vleče s človekom in da človekom iz dalje ne zgodovine do dandanašnjih dni. Velika utvara sodobne ekonomske in politične mašinerije, da živimo v najboljšem možnem času, srečnem in zagotovljenem obdobju, je čista laž, ki jo sestavljajo zainteresirani manipulatorji na eni strani, ter slabotni posamezniki s svojo smešno željo po optimistični pravljici na drugi strani. Resnica je čisto neke druge, v sebi slutimo nemir, tesnobo, po Jančarju izjemno močan strah dvajsetega stoletja, za večino nepričakovani nasilni zunanji dogodki pa ves čas dokazujejo krhkost družbene laži kakor tudi neprestano nevarnost, ki ždi onstran naše brezskrbne in lahkomiselne vpletenosti ali v svet političnega pritiska ali v izobilje potrošniškega ugodja, lagodnega življenja oziroma "neznosne lahкости bivanja". Znotraj te in takšne resnice se kaže slovenstvo kot zelo kritična in tudi klavrna postavka: v zgodovini smo uveljavljali svojo identiteto s pomočjo jezika, ker

nismo imeli državnosti, vendar smo že Trubarja preganjali na smrt kot tudi kasneje vse pomembne može, ki so nas duhovno in narodnostno konstruirali; kot majhen narod smo na žalost večno prisiljeni v potrjevanje samega sebe, kar pomeni danes borbo za svobodno besedo; smo narod, ki enkratno, tako rekoč patološko cepi lastne vrste v ideološko sovražno nasprotja, težko najdeš pod soncem narod, ki ne bi hotel resnične sprave, obnašamo se kot besne srednjeveške sekte, nekoč sovražno razdeljeni med liberalce in klerikalce, še prej med protestante in katolike zdaj med leve in desne, pri čemer očitno vedno vzamemo v uporabo trenutno različnost, da bi z njo neizprosno utrdili dva tabora, ki se dobesedno uničujeta med seboj. To se je med zadnjo vojno potrdilo v bratomorni vojni, dandanes pa v nemožnosti sprave, nemožnosti pomirjenja. Vse to dokazuje notranjo nesvobodo slovenskega naroda, ki se ponša - logično - z največjo možno stopnjo samomorilstva, z neverjetnim izseljeništvom in izgnanstvom, pri čemer velja omeniti več kot pol milijona (!) Slovencev, ki se je izselila v poslednjih petdesetih letih. Toda vse to nikogar bistveno ne vznemirja in razen naših rojakov v Argentini, ki so se praktično docela ohranili, se vsepovsod Slovenci izgubljajo kot Slovenci, da ne govorimo o tistih na robu v Avstriji in Italiji, kjer številke govorijo porazne stvari, ne da bi kdo vse to jemal primerno resno. Vsak četrti Slovenec živi v tujini in v glavnem izginja, za celo univerzo znanstvenikov imamo raztreščenih po vsem svetu, to pa vse zategadelj, ker še nismo ustvarili domovine, ki bi bila odprta za vse, ker smo vedno v primežu sovražnega izključevanja, naša moč je vedno polovična.

Literatura - tukaj Jančar izvede mojstrsko in poglodelno obrambo te oblike duhovnega in družbenega delovanja - je edina kontinuirano ohranjala in

gradila svoj narod, vendar je bila vedno preganjana z najrazličnejšimi očitki, vse do dandanašnjih dni. Predvsem so bili to očitki, da skuša literatura, se pravi družba pisateljev, prevzeti oblast ali vodenje. Literatura politike niti popravljati ne more, zakaj slabo politiko zamenja samo boljša politika; literatura preprosto ni proizvajalec optimizma, ki je v bistvu slepilo, ne prizna dokončnih rešitev vedno novega zgodovinskega sistema; literatura se točno zaveda, da množice ne ustvarjajo ničesar, da ustvarja samo posameznik; literatura se zaveda resnice, da je osrednji konflikt marsikatero družbe v spopadu med povprečnostjo večine in vizionarskim posameznikom, posebno dandanes, ko je v območju Srednje Evrope zavladal človek-masa; literatura je tudi danes na slovenskem utrla pot borbi za resnično demokracijo in končno literaturo vé, da narod ni stranka, ki ga boljše ali slabše vodiš, ampak da je narod živ organizem. Literatura se zaveda, da se Bog in satan borita v vsakem človeku in da politika potvarja življenje, saj so menda na "naši" strani dobri in na "njihovi" strani slabi. Literatura se je vedno borila proti cinizmu zgodovine, ki je zmožen sto zgrešenih let v hipu preusmeriti v drugo smer, češ, dozorel je čas. Medtem pa teče življenje tudi v nesmisel ali smisel, ki je delen in ni vreden življenja in se vedno poruši, če ne izvira iz tega istega življenja. Literatura je na strani človeka, njegovega nemira, njegovega prestrašenega srca in če kdaj stopi v areno življenja, na politično prizorišče, kot se to dogaja tudi sedaj, potem je to zato, ker je določen politični model odpovedal, ker je aktualna politika izgubila svoj pravi smisel.

In zakaj točno takšno književnost in misel v njej kar po vrsti preganjajo? Ker nasprotne sile operirajo z nasprotnimi argumenti.

JANEZ POVŠE

Pregarčeve poezije v makedonščini

Pri skopski založbi "Misla" je te dni izšel makedonski prevod pesmi našega tržaškega pesnika, dramatika in publicista Aleksija Pregarca. Izbor in prevod je oskrbel pesnik Tome Arsovski, velik ljubitelj slovenskega slovstva, zlasti poezije, sicer pa bivši predsednik društva makedonskih pisateljev in zdaj urednik na RTV - Skopje. Tome Arsovski je tudi avtor spremnega besedila.

Dobrih sto strani obsegajoča knjižica nosi naslov "Temelji mojega vrta", ki je tudi naslov ene od petih doslej izšlih pesniških zbirk Aleksija Pregarca (ostale štiri so "Poezije" (v dvojezični izdaji), "Moja pot do tebe", "Duh po apnencu" in "Jadra", ki je dopolnjen izbor. Tome Arsovski je v njej izbral in prevedel 100 Pregarčevih pesmi, v glavnem iz zbirke "Moja pot do tebe", "Temelji mojega vrta" in "Duh po apnencu". Nismo taki poznavalci makedonskega jezika, da bi mogli meritorno oceniti prevode Arsovskega, toda ker je sam pesnik, je že iz tekočega branja razvidno, da je prevajalec težil k ohranitvi Pregarčevega pesniškega sloga in pristopa, se razmeroma strogo držal izvirnika in ritmu in klenosti izraza, ki pa se v pojoči makedonščini svojsko mehča in zaokroža. Pregarčeve pesmi v prevodu Arsovskega imajo zato novo pa čeprav ne drugačno poetično zvočnost.

V daljšem spremnem besedilu Tome Arsovski predstavlja Pregarca in njegovo poezijo makedonski javnosti delno iz lastnega osebnega poznanja in poznanja njegove poezije, delno pa tudi s citiranjem literarnih ocen njegovih dosedanjih zbirk, ki so jih objavili med drugimi Jože Javoršek, Ester Sferco in Josip Tavčar, ki vsi priznavajo Pregarcu ne samo vsebinsko svojost v slovenski poeziji, marveč tudi svojskot njegovega poetičnega izražanja.

»Izid prevoda mojih pesmi v makedonščino,« komentira Aleksij Pregarc, »se mi zdi zlasti v sedanjem trenutku zelo pomemben, dragocen, ker potrjuje, da je jezik poezije, tudi takrat, ko se druge vezi lahko načenjajo, jezik skupne govornice, vezivo med narodi in dobromišlečimi ljudmi, želja po medsebojnem spoznavanju in oplajanju. Slovenci imamo med Makdeonci, zlasti seveda med literarnimi snovalci, mnogo iskrenih prijateljev, in sodim, da je napor, ki ga je Arsovski vložil v svoje prevajanje mojih pesmi in ki ga vlaga tudi kot javni delavec, odraz tega prijateljstva.«

JOŽE KOREN

Zborovanje slavistov

V portoroškem Avditoriju se bo od 5. do 7. oktobra odvijala ena od osrednjih prireditvev slovenskih slavistov in sicer zborovanje, ki že po tradiciji vsako leto zbere slaviste iz vse Slovenije in zamejstva. Letos prirejajo zborovanje Slavistično društvo Slovenije, Slavistično društvo Koper, ki je gostitelj prireditve, in pa Slavistično društvo Trst - soorganizacija tega pomembnega slavističnega dogodka je seveda za naše društvo še posebna čast, pa tudi z izborom osrednje teme smo lahko v našem zamejstvu več kot zadovoljni: »Stikanje med slovenskim jezikom in književnostjo in drugimi jeziki in književnostmi«.

Predstavniki treh društev, ki organizirajo zborovanje, bodo v četrtek ob 10. uri skupaj s predsednikom občine Piran svečano otvorili prireditev, sledila bodo dopoldanska izvajanja: **Lučka Abram** (Slovenska istrska narečja), **Reginald Vospernik** (Slovensko-nemška jezikovna stikanja in spodirvanja v slovenskih srednjih šolah na avstrijskem Koroškem), **Salvator Žitko** (Slovenska Istra: kulturni in zgodovinski razgled), **Lucija Čok** (Slovensko-italijanska dvojezičnost). Popoldne bodo nastopili **Janko Kos** (Stikanja med slovenskimi in romanskimi književnostmi), **Marjeta Pirjevec** (Dante Alighieri in Matija Čop), **Matija Skubic** (Furlansko in italijansko besedje v slovenščini), **Aleksander Skaza** (Ana Ahmatova in F. M. Dostojevski), **Silvija Borovnik** (Slovenski svet v Handkeju). — Zvečer bo literarni večer v Kosmačevi hiši, okrogla miza v Tartinjevi hiši, še prej pa strokovni ogled Pirana.

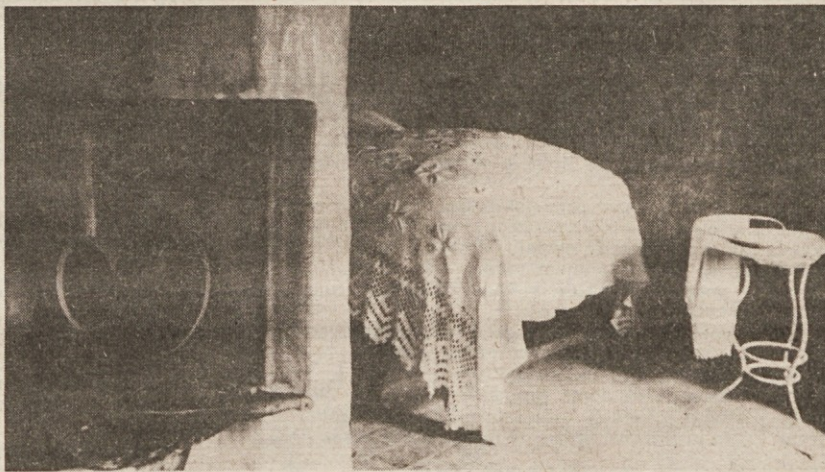
Dopoldanski program v petek bodo zapolnili: **France Žagar** (Opis v osnovni šoli), **Olga Kunst - Gnamuš** (Spoznavanje jezikovnih pojavov v šoli), **Silvo Fatur** (Slovenska šola v Italiji in slovenščina), **Zoltan Jan** (Slovenska in italijanska narodnostna skupnost - most med kulturama), **Tine Logar** (Prenovljeni učni načrt za slovenski jezik in književnost v srednjih šolah), **Janez Dular** (Slovenistična vprašanja v delu Stokovnega sveta SRS za vzgojo in izobraževanje). — Popoldne bosta nastopila še **Ada Vidovič-Muha** (Pridevniška določnost v slovenskem knjižnem jeziku) in **Jože Toporišič** (K izrazu v našem besediloslavlju), potem pa bo na vrsti **Občini zbor SDS** s poročiloma predsednika Jožeta Toporišiča, tajnika Velemira Gjulina, urednikov Slavistične revije ter Jezika in slovstva, kakor tudi predsednikov področnih slavističnih društev.

Zadnji dan, v soboto, pa so na vrsti kar trije poučni izleti, od katerih prvega organizira Slavistično društvo Trst. Izbirati je mogoče med naslednjimi možnostmi: I. Portorož-Rizarna-Trst (stari del) — Devin in Stivan - Repen - Portorož, II. Portorož - Hrastovlje - Predloka - Podpeč - Socerb - Portorož, III. Portorož - Soline - Ravenska hiša - Kaštel - Buje - Grožnjan - Portorož.

Slavistično društvo Trst seveda vabi slaviste, da se strokovnega zborovanja udeležijo v čimvečjem številu. Vsi zainteresirani naj se hitro javijo na enega od obeh naslovov: Janez Povše, tel. (0481) 21169 ali Vera Ban Tuta tel. (040) 299632.

JANEZ POVŠE

Škedenjske podobe

Med knjigami in publikacijami, ki so jih predstavili v nedeljo v Škedenju, je tudi zbirka fotografij Škedenjskega etnografskega muzeja. Posnel jih je Livio Pulsator

Consort, concertus, collegium so pojmi, ki krožijo po Evropi že od časov pozne renesanse oziroma zgodnjega baroka. Pomensko imajo svoj izvor v združevanju glasbenikov - vokalstov, instrumentalcev - v majhne skupine, ki se posvečajo gojitvi in, predvsem v dvajsetem stoletju, oživljanju glasbe, poleg sodobne tudi tiste iz preteklih obdobj. Tako je Gallus (ime po znamenitem Slovencu Jakobu) Consort (pojem vezan na švicarsko-srednjeevropske in nemške predele) delujoči slovenski dedič tega ustvarjalno poustvarjalnega glasbenega dogajanja skozi stoletja. Gre torej za svojevrstno tradicionalno oživljanje glasbenega izročila.

Slovenska skupina glasbenikov Gallus Consort in njeno najmlajše dete - Collegium Musicum - sta slovenski izraz in del te dolge verige živih glasbenih celic evropskega glasbenega telesa. Taki popoldnevi so bili v preteklosti zvečoma last plemiških družin, oziroma bogatejših slojev. Kakor ostale dobrine, tako je tudi glasba postala danes del široke potrošnje, včasih je na voljo celo zastoj, kot se dogaja na repentabor-skih glasbenih popoldnevih. Odstranjen gmotno opravičilo "potrošnikov" postane res dostopno vsakomur. Nekaj drugega je vprašanje privlačnosti oziroma zavesti razumevanja. To vprašanje je zelo pogostoma na ustitih tistih, ki so "izključeni" iz poklicnega pečanja s glasbo. Toda prepad med "tistimi, ki se na glasbo razumejo" in med "tistimi, ki menijo da je ne", je sad našega (moderne) stoletja, ko se je pojavila vsakič glasbena avantgarda v svojih desetletnih prelevitvah in disonančnih zaostritvah. Prišlo je celo do netolerančnega razlikovanja med "čisto in uporabno" (Hindemith) glasbo; torej tisto, ki je ne ali pa jo razumejo vsi, glasba za izbrance (festivalne) in glasba za vse. Res je da so bili sodobniki v vseh preteklih obdobjih (in tudi danes) malce zadržani pred novotarijami v

Collegium Musicum na repentabrskem koncertu

V senci velikih klasikov

glasbi. Novo je pač vedno vir neugodja in strahu. Toda danes bo še najbrž prekmalu izrekati sodbe o "festivalski sodobni glasbi" in posledicah prepada, ki ga je povzročila nenazadnje in pogosto s svojimi polemično-netolerantnimi izjavami in zadržanji v odnosu do vseh ostalih oblik glasbenega izraza. Zato smo lahko veseli, da imamo v našem narodovem telesu tudi take celice, ki skušajo graditi most nad pravkar omenjenim prepadom, nadaljujejo poslanstvo, ki so si ga zadali v imenu/i. Ta vloga mostu je še posebej pomembna, ker je glasba usodno vezana na poustvarjalni trenutek, za razliko od vseh ostalih zvrsti umetnosti.

Collegium Musicum je - poleg povedanega - viden izraz najnovejših želja in teženj po skupnem slovenskem kulturnem prostoru. Člani Gallus Consorta (Miloš Pahor, Irena Pahor in Dina Slama) in člani Novega ljubljanskega godalnega kvarteta (Monika Skalar, Franc Avsenek in Stane Demšar) so ob tej priložnosti muzicirali skupaj. Spoj se je - globalno gledano - zelo dobro posrečil in celoten zvočni vtis popoldneva je bil sijajen in privlačen. Pričino dobro jim je uspelo potisniti v ozadje bazično različen odnos do glasbe, namreč: za starobaročni svet občutljivih Tržačanov in stilno neopredeljen nazor Ljubljancev. Ravno zato (podzavestno morada?) je bila izbira obdobja, avtorjev in programa dobro posrečena, kakor pisana na kožo. Zadnji utrip zanikovalcev poznega baroka, oziroma predstavnikov galantno-ekspresivnega stila so se v nedeljskem programu navezovali na prve

brstiče klasicističnega stila. Vtisa na basu grajeve glasbe se ni dalo znebiti celo pri Mozartovem leto mlajšem sodobniku Ignaciju Pleyelju (1757-1831), pa čeprav je graciozna melodičnost na drobno posejana v preproste in jasne harmonične strukture ta vtis kompozicijsko skoraj prekrivala. Motivična igra, pogovor med posamezniki glasovi (flavto, oboe ter godali) je še najbolj zablestela v hitrejših delih skladb. Ravno v teh točkah se je zlitost in uigranost ansambla Collegium Musicum izvršila na preprost in prepričljiv način. Počasnejši tempi, predvsem pa Cimarosov in Pleyeljev Adagio so omenjeni dvojni pogled malce razgalili. Še večja rahločnost v vodenju in oblikovanju posameznih (solističnih!) glasov bi lahko dala popoldnevu zamaknjeno magičen lesk, pa čeprav so bile skladbe kompozicijsko v tem oziru manj izrazite. Vse skladbe namreč, od J. Chr. Bachovega Kvinteta v Cduru preko Cimarosovega Kvarteta v Dduru vse do Pleyeljevega tretjega Kvinteta v Ešduru, so sicer odlični izdelki inventivno nadarjenih skladateljev, vendar ne napisani z istim zanosom in nego kakor ostala njihova dela. Je pač glasba pisana iz/za razvedrilo/a; kakor našla za lep zaključek sončnega nedeljskega popoldneva, majhen oddih na hribu Repentabor in klic k pogledu tudi navznoter, v našo človeško sredo, da bo ostala nežna in živa. To je tudi edino in večno poslanstvo vsake glasbe, tega ali onega stila. Aktivna toleranca je znak bogate in močne osebnosti, tudi v glasbi. Collegium Musicum nas je na vse to diskretno in molče povabil.

Naj si na koncu dovolim še majhen ekskurz na rob popoldneva, ki se mi je ves čas vsiljeval. Znano je, da so številni predstavniki avantgardne glasbe v zadnjem pol stoletju pogosto krčevito zagovarjali politično in družbeno "angažiranost" glasbe. Nedeljska izbira avtorjev in programa je to tezo ovrgla, če jo je bilo sploh kdaj treba ovreči. D. Cimarosa je bil na smrt obsojen in skoraj usmrčen zaradi svojih (naprednih) političnih prepričanj in zavzemanj. J. Chr. Bach in I. Pleyel pa sta bila nasprotno do političnih prepričanj tako indiferentna, da sta brez zadržkov služila tej ali oni nazorski struji v valovih takratne revolucionarne Evrope, ne da bi ju ta ali oni tok osebnostno pogoltnil. J. Ch. Bach je sicer umrl na predvečer francoske revolucije, toda tudi pripravljali tokovi se ga niso dotaknili. Glasba je - podobno kakor osebna vera - osmišljalka človekovih dejanj, tudi političnih ali družbenih, odraz je človekove sredine, kjer se spajajo vse človekove možnosti: čustva tako kot um, čuti tako kot nagon. Šele skladnost vseh komponent stori osebnost skladno in glasba - vsaka - ima v njej svoj izvir. Mislim, da je prišel trenutek, ko lahko družujemo celostno, občujemo ne več po kosih. In v tej točki je poslanstvo glasbe najbolj občutljivo, ker se dotika same sredice človekove osebnosti. V njej je ohranjen valka in gojiteljica živega, kakor talna voda - brez barve vonja in okusa - vendar usodna pogojevalka vsega živga. Njena politično-ideološka neuporabnost jo peha v območje navidez nekoristnih dejavnosti. Toda kaj bi bil kraški svet brez vode? Gallus Consort, Collegium Musicum tokrat in številni ostali kulturni delavci skrbijo, da bi te vode nikoli ne zmanjkalo. Pozornost in spoštovanje je najmanj kar si zaslužijo s svojim trdim skritim delom.

IVAN FLORJANC

Sinoči na prijateljski tekmi v Ceseni Italija v znamenju Baggia

Italija - Bolgarija 4:0 (2:0)

STRELCI: Baggio v 19' (11-metrov-ka) in v 35', Carnevale v 46', Ilijev v 53' (avtogol).

ITALIJA: Zenga, Bergomi (v 76' Ferrara), Maldini (v 61' De Agostini), Baresi, Ferri, Marocchi (v 68' Crippa), Baggio, De Napoli, Vialli, Giannini, Carnevale.

BOLGARIJA: Valov, Dimitrov, Ivanov, Dojčev, Ilijev, Bankov, Petkov (v 83' Simeonov), Stojčkov, Penev, Jordanov (v 46' Kostadinov), Balakov.

SODNIK: Constantin (Belgija). KOTI: 3:2 za Bolgarijo. OPOMIN: Ilijev in Ivanov. GLEDALCEV: 25 tisoč.

CESENA — Italija je tokrat dokazala, da se bliža zadovoljivi formi, s katero naj bi bila ena izmed favoritov za zmago na vse bližjem svetovnem prvenstvu. Predvsem pa je dobila novega talenta, ki je še manjkal v enajstERICI, v kateri je dosti "tekačev" in malo genijev. To je mladi igralec Fiorentine Baggio: dosegel je dva gola (drugi je bil izreden, saj je Baggio preigral vse nasprotnikove branilce in še vratarja) ter dal obe odločujoči podaji, po katerih so Italijani dosegli zadetek. Poleg

tega je bil Baggio izreden graditelj igre, tako da se mu Vicini res ne bo mogel več odpovedati.

Ekipa sama je delovala zelo uigrano, vendar ne smemo pozabiti, da so bili igralci Bolgarije tokrat zelo povprečni in netočni. Takoj na začetku tekme so namreč zadeli drog ter nato popustili na vsej črti.

Izenačenje mlade Italije

FOGGIA — Mlada italijanska reprezentanca izpod 21 let še zdaleč ni bila proti vrstnikom iz Bolgarije tako uspešna kot članska. S težavo je namreč izenačila z 1:1 (0:0). Gola sta dosegla v 49' Stajanov (avtogol) in v 51' Mihtarski.

Kvalifikacije za SP

NEUCHÂTEL, REYKJAVIK — Na kvalifikacijski tekmi za nogometno SP (sk. 7) je sinoči Portugalska premagala Švico z 2:1 (0:1). LESTVICA: Belgija 10 točk (6 tekem), ČSSR in Portugalska 7 (5), Švica 2 (5), Luksemburg 0 (5). V sk. 3 pa je Islandija doma premagala Turčijo z 2:1 (0:0). LESTVICA: SZ 9 (6), Avstrija 7 (6), Islandija 6 (8), Turčija 5 (6), NDR 5 (6).

Prijateljska nogometna tekma proti Grčiji Osim računa na mlade

JUGOSLAVIJA - GRČIJA 3:0 (2:0)

STRELCI: D. Brnović v 8', Prosinečki v 16' in Pančev v 82'.

JUGOSLAVIJA: Ivković (Leković), P. Brnović, Spasić (Panadić), Vujović, Jozić (Petric), Vujačić, Prosinečki, D. Brnović (Mijatović), Pančev, Stojković (Stanojković), Jakovljević.

GRČIJA: Plecis, Apostotakis, Agorjanis (Aleksiu), Madridis, Vagalopoulos, Micibonas, Saravakos, Stamatis, Mavagos, Savidis (Kazadjordjiju), Kosidis (Adamopoulos).

SODNIK: Prosek (Madž.); GLEDALCEV: 7 tisoč.

NOVI SAD — »Tekma je padla v nepravem času,« je po srečanju izjavil jugoslovanski trener Osim, ki je bil sicer zadovoljen z rezultatom, ne pa s prikazano igro. »Pravzaprav nam to srečanje ni bilo niti potrebno,« je še pristavil, »moral bi bili iskati močnejšega nasprotnika in na to bomo v prihodnje morali paziti. Hitro smo dali gol, a zaradi tega ni bilo več niti prave igre. Mladim igralcem ne zamerim, saj niso imeli več pravega razloga, da bi pokazali, kaj znajo.«

Selektor grške reprezentance Georgiadis je bil jednat: »Več sem pričal

koval od jugoslovanske reprezentance, a tudi od svoje. Razočaran sem nad igro teh, ki sem jih izbral.«

Jugoslavija bi že po 45 minutah lahko vodila z več kot dvema goloma razlike, saj je prav v zadnji minuti grški vratar ubranil Stojkovičev udarec z bele točke. A tudi gostje niso bili brez priložnosti, še največji sta se jim ponudili v 40. in 42. minuti, vendar je Ivković ubranil udarca Saravakosa in Kosidisa. V drugem polčasu je Osim dal priložnost mladim »upom«, s čimer je pravzaprav začel preverjanje celotne reprezentance. Na igrišču so stopili Leković, Petric, Mijatović, Stanojković in Panadić, ki so se dobro držali pred bolj izkušenimi nasprotniki na sredini terena in uspeli ubraniti prednost. V napadu so Grki sicer pogosteje kot v 1. polčasu prihajali pred jugoslovanska vrata, vendar brez uspeha. Tako je mlada jugoslovanska generacija pred koncem dosegla tretji zadetek. Vsekar, z izjemo začeta, ko so domačini povsem dominirali, in konca, je bilo vse ostalo v stilu dobre trening tekme.

Velja še zabeležiti, da je bil gol Dragoljuba Brnovića tisoči zadetek v 70-letni zgodovini jugoslovanske nogometne reprezentance.

kratke vesti

Disciplinski ukrepi

MILAN — Disciplinska komisija italijanske nogometne zveze je bila tokrat kar prizanesljiva, saj je diskvalificirala le enega igralca. Za eno kolo je namreč dobil prepoved igranja Terracenera (Bari), v B ligi pa sta bila za dve koli diskvalificirana Cornacchia (Cagliari) in Pergolizzi (Reggina), za eno kolo Corcia (Foggia), Marulla (Cosenza), Pasa (Padova) in Zangara (Foggia).

Wilander "out"

LOS ANGELES — Lanskoletna štev. ena svetovnega tenisa Mats Wilander se očitno nahaja v hudi tehnični krizi, saj je v nekaj mesecih zdrknil s prvega na dvanajsto mesto skupne razpredelnice. Na turnirju Volvo, ki se odvija te dni v Los Angelesu, je izpadel že v prvem kolu, ko ga je premagal povprečni Američan italijanskega porekla Derrick Rostagno. Šveda je premagal s 6:7, 7:5 in 6:2.

Nijdam presenetil

BRUSELJ — Mladi nizozemski košesar Jelle Nijdam je presenetljivo osvojil 96. klasično dirko od Pariza do Bruslja. V končnem naletu je prehitel Belgijca Bomansa in Zahodnega Nemca Wusta, medtem ko je bil Italijan Baffi četrti. Dirka je bila še kar nezanimiva, poživil pa jo je le René Martens, ki je pobegnul 60 km pred ciljem, a so ga pravočasno dohiteli.

Na atletskem mitingu v Delhiju Poraz Lewisa

DELHI — Včerašnji atletski miting v Delhiju ne bo šel v zgodovino športa zaradi tehničnih rezultatov, temveč zaradi neverjetnega poraza olimpijskega zmagovalca teka na 100 m Carla Lewisa, katerega je na tej razdalji sicer le za stotinko sekunde (10'46) premagal malo znani Avstrijec Andreas Berger.

Lewis je zelo športno prenesel poraz, vendar je dodal, da je bil zelo utrujen, saj je bil le pol ure pred tekmo še na letalu, poleg tega pa mu je nagajal startni blok. Od ostalih tekem bi omenili tek na 1500 m, katerega je rutinsko osvojil Maročan Aouita.

Podelili prvi naslov na kotalkarskem SP

ROCCARASO (L'AQUILA) — Včeraj so v Roccarasu v Abrucih podelili prvi naslov na svetovnem kotalkarskem prvenstvu, katerega se skupno udeležuje 165 tekmovalcev iz 23 držav. Prvi naslov je osvojila Američanka Lynn Suwinsky v obveznih likih. Prehitela je bivšo svetovno prvakinja, Zahodno Nemko Florentinovo in Italijanko Sabrina Versallijevo. S petim mestom pa je razočarala Italijanka Sabrina Del Vinaccio, ki ima za sabo vrsto svetovnih naslovov. Prvenstva se udeležuje tudi Poletov kotalkar Samo Kororovec.

Šport na Primorskem Začeli so tudi rokometiši

Športna jesen na Primorskem postaja vse bolj živahna. S tekmovalni so pričeli tudi rokometiši in rokometišice v obeh slovenskih ligah. Že na startu v moški ligi je bil na sporedu primorski derbi med Ajdovščino in izolsko Ferrotehno v Ajdovščini, ki so ga dobili gostitelji s 24:21. Izolanke so bile poražene v Novem mestu.

Koprski nogometiši so dosegli tretjo zmago v prvenstvu medrepubliške lige in tudi tokrat z 1:0. V slovenskem derbiju je bil njihov tekme Maribor Branik. Slabo sta se tokrat odrezala predstavnika v slovenski nogometni ligi. Izola je klonila v Domžalah (1:2), novogoriška Vozila pa doma proti trbovelskemu Rudarju (0:1). V območni ligi je Primorje iz Ajdovščine tretjič zapored zmagalo in vodi na lestvici. Na lestvici primorske lige so trenutno prva Brda, ki so nazadnje zmagala v Mirnu.

Še nekaj iz nastopov primorskih športnikov: v Celju je bilo republiško atletsko prvenstvo za pionirje, na katerem so primorski upi osvojili kar 15 medalj, od tega 7 zlatih. Na reki Soči v Solkanu so se na zadnjem tekmovalju za pionirski pokal Slovenije pomerili kajakaši in kanuisti, največ uspeha pa so imeli prav solkanski športniki.

Tudi konec tega tedna bo bogat s športnimi dogodki. Pričnajo se tekmovalja v namiznem tenisu, med drugim v 2. zvezni ligi za ženske, kjer natopata Primex Vrtobja in Semečela. Zanimiv dogodek se obeta ljubiteljem šaha - v Novi Gorici bosta v soboto in nedeljo odigrala prijateljski dvoboj državni prvak Kožul in slovenski prvak, Novogoričan Grosar. (DK)

Teniški turnir TKB

TRST — Tržaška kreditna banka prireja ob 30. obletnici svojega delovanja teniški turnir za moške posameznike, in sicer na igriščih Gaje na Padričah. Turnirja, ki se je začel v ponedeljek, se udeležuje kar 62 uslužbencev 15 bančnih zavodov s Tržaškega in Goriškega, kar je vsekakor spodbudno in zadovoljivo število. Tenašči so do sedaj prikazali visok tehnični nivo. Tekme so na sporedu vsak dan od 17.30 dalje, finalna tekma pa bo v soboto ob 15. uri.

domače vesti - domače vesti - domače vesti

Naši mali odbojkarji v Lignanu

V okviru že tradicionalnega srečanja odbojkarških delavcev F-JK sta bila v nedeljo v Lignanu tudi dva turnirja za mali odbojki. Turnirja "Minivolley in piazza for UNICEF" se je udeležilo 8 ekip v ženski in prav toliko v moški konkurenci. Pri dekletih so imele pravico do nastopa tiste postavice, ki so v prvenstvu minivolleya osvojile pokrajinski naslov, pri fantih pa sta bila povabljena po dva predstavnika iz vsake pokrajine, kajti ustreznega prvenstva ni bilo niti v Trstu. Pri dekletih slovenska društva niso imela svojega predstavnika, medtem ko so bile pri fantih vpisane kar tri ekipe: z Goriškega Soča, a Bor iz Trsta je poslal dve postavi. Končnih zmagovalcev v tej kategoriji ni bilo, zato tudi ni nobenih lestvic. Vsekakor velja poudariti, da sta Borovi ekipi prvič nastopili na kakem uradnem tekmovalju in je bil zanje po 10 dneh (toliko je trajal prvi tečaj, na katerem so se spoznali z odbojko) nastop vsekakor pozitiven, saj so premagali ekipo, ki trenira več kot dve leti, ostalim pa so bili enakovredni.

Uspel nogometni turnir na Vrhu

V soboto se je na odprtem igrišču športno-kulturnega središča na Vrhu zaključil turnir v malem nogometu za 4. memorial Flavija Grilla. Turnir prireja rekreacijski športni odsek kulturnega društva Danica. V petek so bili ogorčeni polfinalni boji. V prvem polfinalu je ekipa iz Renč visoko odpravila Kocktail bar, v drugem polfinalu pa je Portuale pregazil požrtvovalne Steverjance. V soboto malega finala niso odigrali, ker se Steverjanci niso predstavili na igrišču, a v velikem finalu so zmagale Renče. Turnir je znova potrdil vse večje zanimanje za mali nogomet, saj se ga je udeležilo kar 16 ekip.

POLFINALE: Renče - Kocktail bar 9:2, Portuali - Steverjan 8:1; FINALE ZA 3. MESTO: Kocktail bar - Steverjan 2:0 (b. b.); FINALE ZA 1. MESTO: Renče - Portuali 5:2.

Naraščajniki Juventine Carnice zadovoljili SAN MICHELE - JUVENTINA CARNICA 2:2 (1:0)

STRELEC: Devetak.

JUVENTINA: Peric, Marko Peteani, Bais, Šuligoj, Florenin, Marussi, Pisk, Kobal, Devetak, Marino Peteani, Marvin.

V soboto se je na Goriškem pričelo nogometno prvenstvo naraščajnikov, v katerem nastopa tudi slovenska združena ekipa Juventina Carnica. V uvodnem srečanju so belo-rdeči zaslužno remizirali. V prvem polčasu so Ferfoglijevi varovanci zamudili nekaj lepih priložnosti, nakar so domačini povedli. V začetku 2. polčasa so domačini podvojili zaradi napake v obrambi Juventine. Vse je že kazalo, da bodo naši ostali praznih rok, ko so v zadnjih 10 minutah po zaslugi Devetaka kar dvakrat zatresli nasprotnikovo mrežo. Tokrat si pohvalo zaslužijo prav vsi igralci. (M. M.)

Društveni zbornik Obalnega PD Koper

Obalno planinsko društvo Koper je ob 40-letnici svojega delovanja izdalo društveni zbornik. V uvodnem delu so predstavljene osebnosti, ki so se s svojim življenjem in delom zapisale v planinsko zgodovino na nacionalni in krajevni ravni. Osrednje mesto pa v zborniku zavzema predstavitev Slavnika in njegove okolice. To so strokovni članki o geološki zgradbi, rastlinskem in živalskem svetu Slavnika ter o pomembnejših jamah v bližini. V zadnjem, pretežno potopisnem delu, se planinci s spomini vračajo na delček prehojene poti po naših in tujih gorah. Zbornik se zaključuje s kronološkim prikazom delovanja društva od ustanovitve sem.

Predstavitelj zbornika širši javnosti (prisotni bodo tudi avtorji prispevkov) bo danes ob 17. uri v Osrednji knjižnici »Srečko Vilhar« v Kopru.

obvestila

GIMNASTIČNI ODESK ŠD KONTOVEL

sporoča, da se bodo treningi pričeli danes, 21. t. m., ob 16. uri za mlajše in ob 17. uri za starejše skupine na društvenem športnem igrišču.

KOŠARKARSKA SEKCIJA ŠD POLET

sporoča, da so treningi minibasketa za najmlajše (letnik 1982/83) ob 14.45 in za starejše (letniki 1978/79/80/81) ob 15.45 ob sredah in petkih v Prosvetnem domu na Opčinah, v primeru slabega vremena pa v "balonu" na Poletovem kotalkališču.

BALETNI ODESK ŠD MLADINA

sporoča, da bo potokele vpisovanje oziroma potrditev vpisa gojenk za novo sezono 1989/90 danes, 21., in jutri, 22. t. m., ob 16. do 18. ure v rekreacijskih prostorih bivšega otroškega vrtca pri osnovni šoli A. Sirk v Križu.

KOŠARKARSKA SEKCIJA SZ DOM

sporoča, da bodo treningi minibasketa ob torkih in petkih ob 15. do 16. ure.

ALPINISTIČNI ODESK SPDT

vabi svoje člane in simpatizerje na prvi redni sestanek po letošnjih počitnicah, ki bo jutri, 22. t. m., ob 20.30 na sedežu odseka (Ul. Carducci 8/2. nad.). Osrednja točka sestanka bo predavanje zamejskega alpinista Petra Regenta na temo: "Jadrarno padalstvo: nova veja alpinizma". Predavanje bo opremljeno z barvnimi diapozitivi.

SMUČARSKI KLUB BRDINA

sporoča, da bo rekreacijsko-predsmučarska telovadba ob sredah in petkih od 19.30 do 21. ure v ženski telovadnici.

SEKCIJA ZA RITMIKO IN ORODNO TELOVADBO SZ DOM

sporoča, da bo prvi trening jutri, 22. t. m., ob 16. uri v telovadnici Kulturnega doma.

ZŠSDI

obvešča, da bo jutri, 22. t. m., ob 20. uri na sedežu ZŠSDI v Trstu seja smučarske komisije. Dnevni red: 1. imenovanje načelnika komisije; 2. situacija tekmovalnega smučanja; 3. razno.

TPK SIRENA

vabi svoje člane na klubsko regato optimistov, ki bo v nedeljo, 24. t. m., v Barkovljah. Start bo ob 10. uri.

V soboto pričetek košarkarskega prvenstva v italijanski B-2 ligi

Pomlajeni Jadran čaka težka preizkušnja

Prvo mesto na finalnem turnirju Alpe-Adria drugoligašev v Nabrežini, drugo mesto na turnirju AA v Repnu in tretje mesto na turnirju Del Negro v Trstu: to je rezultatski obračun predprvenstvenih priprav Jadranovega moštva, ki bo tudi letos nastopilo v italijanski košarkarski B-2 ligi.

Prenovljena ekipa

Glede na lansko sestavo je, kot znano, pri Jadranu prišlo do korenitih sprememb. Novi trener Vatovec je ostal brez Bana, Starca, Persija, Manzana in Gobba. Petim igralcem lanske ekipe (Sosić, Rauber, Daneu, Čuk, Corsi) so se pridružili Oberdan, Pregarc, Battini, Martin Pertot in nekateri Sokolovi in Kontovelovi mladinci. Fantje so trenirali skoraj vsak dan, nekateri celo dvakrat dnevno. Trener Vatovec in njegov pomočnik Krečić sta s prizadevnostjo, požrtvovalnostjo, pridnostjo svojih varovancev vsekakor zadovoljna. Tudi na raznih turnirjih, prijateljskih in trening tekмах so jadrancovi dali vse od sebe.

Jasno pa je (in o tem so prepričani vsi Jadrancovi navijači), da je moštvo ogrom-

V soboto bo Jadran začel svoje nastope v italijanski B-2 ligi. Naši košarkarji bodo prvo tekmo odigrali pred svojim občinstvom v tržaški športni palači, in sicer ob 21. uri proti novincu v ligi, Vulcalu iz Ozzana Emilie.

Na dlani je, da čaka Jadrancove igralce, trenerje in odbornike nelahka naloga. Dva dosedanja »simbola« Jadrancovega moštva, Marko Ban in Klavdij Starc, sta menjala košarkarsko sredino. Po več kot desetih letih igranja v naši združeni ekipi sta si »spremembo« tudi več kot zaslužila. In vendar je treba hrabro iti naprej po začrtani poti, po poti pomladitve. Sedaj je seveda prepozno, da bi tarnali za storjene napake, ali bolje, da nismo uspeli za igralce, kot sta Ban in Starc, dobiti vsaj približno enakovredne zamenjave. Vsi košarkarski delavci in trenerji bodo morali odslej krepko zavijati rokave, da bomo lahko uspeli obdržati trenutne košarkarske pozicije. In seveda najbolj prestižna je prav Jadranova, to je nastopanje v B-2 ligi.

Verjetno bo odveč, da zapišemo, kaj pomeni Jadran ne samo za naše košarkarske delavce in za naše košarkarske navijače, temveč za vso našo narodnostno skupnost. Naša združena ekipa, ki nastopa v B-2 ligi, in to v središču mesta, je v ponos nas vseh, zato ji moramo prav v teh težkih trenutkih tudi pomagati. (Jan)

no izgubilo z odhodom Marka Bana in Klavdija Starca. Ta igralca sta bila marsikdaj sama odločilna za zmago naše ekipe, ko sta se razigrala, ni bilo nasprotnika v tej ligi, da bi ju lahko zaustavil.

Tudi brez Daneua

Sedaj pa je ekipa ostala še brez Roberta Daneua, ki ima poškodovano koleno (meniskus). Kot kaže, bo nujna operacija, to pa pomeni, da »Čite« ne bo na igrišču več kot mesec dni. Trener Vatovec bo tako ostal brez treh ključnih košarkarjev glede na lansko prvo peterko.

»Predvsem pod košema smo zelo tesni, šibki in odsotnost Roberta Daneua pri lovljenju odbitih žog bo zelo huda. Večkrat sem si ogledal video posnetke z zadnjih naših nastopov na turnirjih Alpe-Adria in Del Negro. V bistvu sta Mauro Čuk in Sandi Raubar sama polovila vse odbite žoge. To pa pove vse...« se je po tožil trener Vatovec.

Brez skoka pa si je težko zamisliti katerokoli akcijo, posebno protinapade. Pod silo razmer je zato trener Vatovec tudi nekoliko spremenil igro ekipe. Tako v obrambi kot v napadu bo moralo sodelovati vseh pet igralcev. Temeljito zapiranje prostora pod košem bo ob pomanjkanju visokih in korpuulentnih igralcev verjetno odločilno za vsako odbito žogo. V tem prvenstvu bo Jadran večkrat igral consko obrambo, da bi se izognil osebnim napakam. Letos verjetno tudi ne bomo pričeli vrtoglavemu tempu, ki ga je še lani nasprotniku vsilil predvsem Klavdij Starc. Skrbno in pridno si bo treba poiskati prostor za met iz ugodnega položaja. Izkoristiti bo treba vsako priložnost za številčno premoč v napadu itd. Skratka, verjetno bomo pričali povsem novi Jadrancovi igri, taki, kot jo pač zmorej košarkarji sedanje Jadrancove garniture.

Huda konkurenca

Čeprav bo, kot že nekaj let doslej, treba počakati vsaj 5 kol, da bomo pretehali moč posameznih ekip, je že sedaj jasno, da bo konkurenca v B-2 ligi letos zares huda. Vse ekipe so se precej ojačile, tudi z igralci višjih kategorij. Vseeno pa mislimo, da so za prestop v višjo ligo predvsem kandidati Electrolux Pordeon, Malaguti S. Lazzaro in Virtus Padova. Jadrancovi so sicer že premagali Pordenončane na turnirju Alpe-Adria v Nabrežini. To moštvo, ki je lani izpadlo iz B-1 lige, pa vendarle ima take igralce (Delle Vedove, Turel...) in predvsem pridnega trenerja, kot je Janez Drvarič, da je eden glavnih favoritov za povratek v B-1 ligo. Enako velja tudi za Malaguti, ki se mu je lani za las izmuznilo napredovanje v višjo ligo. Med favorite smo uvrstili tudi Virtus iz Padove, ki je lani odigral vodilno vlogo v tej ligi. Kot v minulem prvenstvu so sicer možna tudi preseñčenja. Oderzo je bil po več kolih na samem vrhu lestvice...

Naši navijači lahko odločilni

Vsa ta leta smo se pohvalili, da ni društva v B-2 ligi, ki bi imelo tolikšno število navdušenih in korektnih navijačev, kot jih ima Jadran. To so nam priznali tudi ostali italijanski mediji širom po Italiji. Prepričani smo, da bo tudi letos tako. Še posebno letos, ko naši igralci zares potrebujejo pomoč, zanosno navijanje, spodbujanje. To velja predvsem za nove in mlade Jadrancove igralce, ki se bodo prvič soočili s težavami v tej zahtevni ligi. Jadrancovo vodstvo je tudi sprožilo akcijo, da bi zajelo čimvečje število mladih navijačev in je zato zanje (od 10. do 18. leta starosti) v prodaji mladinski abonma po zelo ugodni ceni (15 tekem za 30 tisoč lir). In tudi ni naključno, da bo Jadran svoje domače tekme igral ob sobotah. Jadrancovo vodstvo namreč meni, tudi po izkušnjah iz prejšnjih let, da se zbere največ navijačev prav ob sobotah zvečer. (Jan)

Walter Vatovec

OD 21. DO 23. SEPTEMBRA

UGODNOST
TE
PRIČAKUJE

STANDA

DREVOREN XX. SEPTEMBER - TRST

Naročnina: mesečna 16.000 lir - celoletna 192.000 lir; v SFRJ številka 6.000 - din, naročnina za zasebnike mesečno 30.000 - din, trimesečno 85.000 - din, letno 320.000 - din, upokojenci mesečno 25.000 - din, trimesečno 65.000 - din, polletno 120.000 - din, letno 240.000 - din. Naročnina plačana vnaprej se med letom ne poveša.

Poštni tekoči račun za Italijo

Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593

ADIT 61000 Ljubljana

Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglaš - Ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 72.000 lir. Finančni in legalni oglaš 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 108.000 lir. Mali oglaš 760 lir beseda. Ob praznikih povisek 20%. IVA 19%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglaš iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, ttx 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

21. septembra 1989

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tlx 460894
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 85723
CEDAD - Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik Marko Waltritsch

Izdeja
in tiska

ZTT
Trst

FIEG

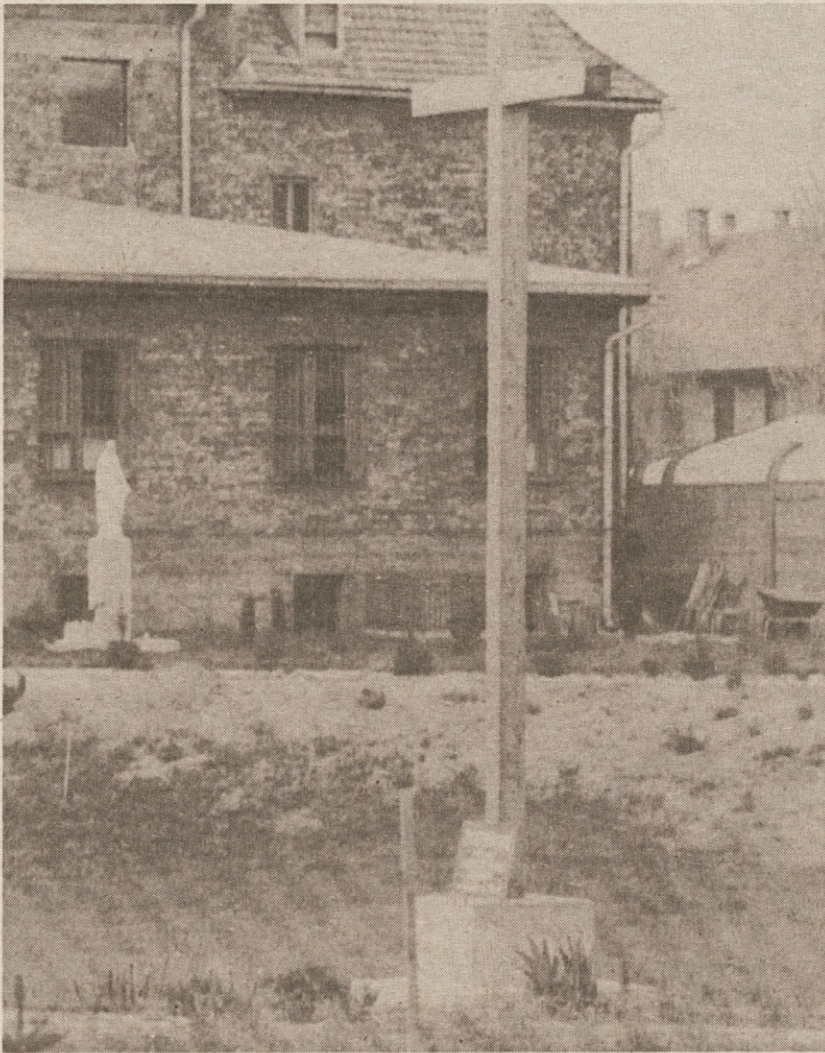
Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Poljski primas ne pristaja na ženevski dogovor Kardinal Jozef Glemp vztraja da morajo karmeličanke ostati

JERUZALEM — Po pisanju Jerusalem Posta se poljski primas Jozef Glemp ne strinja, da bi karmeličanke zapustile Auschwitz. V intervjuju uglednemu jeruzalemskemu dnevniku, naj bi kardinal Glemp v Bristolu izjavil, da je »nesprejemljiva« uresničitev ženevske deklaracije o izgradnji informacijskega centra, namenjenega stikom, dialogu in molitvi med Židi in kristjani. Kardinali, ki so se v Ženevi pogajali, se niso posvetovali s poljsko družbo o umestnosti premestitve samostana karmeličank, trdi poljski primas.

Po vsem sodeč bo Glemp še povzročil glavobole Vatikanu. Sveta stolica ja namreč prav predvčerajšnjim podprla ženevski sporazum in izrazila pripravljenost finančno podpreti uresničitev celotnega načrta. Včerajšnje Glempove izjave nedvomno rušijo težki ekumenski dialog katoliške cerkve z židovstvom. Če pa damo, da je Glemp v Bristolu izjavil, kako so židovske protestne manifestacije »žalile čustva in ponos žensk, ki so Bogu posvetile svoje življenje«, je lahko vsakomur jasno, da se bo poljska Cerkev le s težavo otresla preživelih stereotipov, da so Židje kot »bogamorilci« od Kristusa »preklete ljudstvo«. Glemp namreč vztraja, da Auschwitz ni simbol židovskega holokausta, ker so v njem umrli tudi Poljaki. Prisotnost karmeličank po njegovem ne bi smela torej žaliti nikogar, če pa se jih bo premestilo, bodo prikrašane za svoje neodtujljive pravice.

Povsem drugačne vsebine pa so bili včerajšnji članki v poljskem časopisu. Vsi so pozdravili Vatikanski sklep, »ki je presekalo vozle polemik o samostanu karmeličank«. Iz partijskega glasila Trybuna ludu pa preveva slabo prikrito zadovoljstvo, da ga je Glemp polomil, ko je preočitno pokazal svoja protizidovska čustva. Druge časopise pa moti, da je vsa polemika dvignila toliko prahu in da je vrgla sence na vlogo Poljakov pri »končni rešitvi židovskega vprašanja«.

Karmeličanke so v Auschwitzu s postavitvijo krščanskih simbolov dodatno žalile čustva Židov (Telefoto AP)

Po smrtni nesreči pri gradnji stadiona Številne kršitve pri oddaji podzakupnih del

TURIN — Ob torkovi tragični smrti 20-letnega delavca Vincenza Petronija na gradbišču novega nogometnega stadiona v Turinu so že prvi rezultati preiskave pokazali, da so bili kršeni številni predpisi. Podjetje, ki je v podzakupu opravljalo dela pri izkopu jame za kolektor kanalizacije pri stadionu in za kate-rega je delal nesrečni mladenič, namreč ni imelo občinskega soglasja.

Poleg tega so ugotovili tudi hude kršitve predpisov varnosti pri delu, saj jama, v kateri je Petroni delal, ni bila zaščiten, prav tako pa niso ogradili zemlje na robovih jame. Vse to naj bi pripomoglo, da je prišlo do zemeljskega usada, ki je pod seboj pokopal Petronija.

Občinski odbornik za javna dela pri turinski Občini je tudi povedal, da je podjetje Edil 4, ki je imelo v zakupu dela ob nogometnem stadionu, zaprosilo Občino za soglasje pri oddaji nekaterih del v podzakup podjetju, ki ga je vodil Angelo Talarico. Pozitivno mnenje so izdali le dan pred nesrečo, vendar pa soglasje še ni bilo izdano. V preiskavi je bilo tudi ugotovljeno, da Petroni v bistvu ni bil zaposlen pri Talaricovem podjetju, ki naj bi opravljalo dela v podzakupu, temveč pri podjetju BM, ki ni »prisotno« v nobeni prošnji ali pogodbi o gradbenih delih na stadionu. Po trditvah sindikatov to podjetje ni niti na spisku posebnih gradbenih podjetij, ki v skladu s predpisi lahko opravljajo podzakupna dela. Zato so sindikati tudi ostro kritizirali občinsko upravo zaradi premajhnega nadzora nad podjetji, ki opravljajo podzakupna dela.

Po 182 dneh poletnega v nedeljo zimski čas

RIM — Čez tri dni, v nedeljo, 24. septembra, ob 3. uri zjutraj bi morali kazalce na urah pomakniti za 60 minut nazaj. Kot vedno bomo to storili že v soboto zvečer. Končalo se je torej 182 dni dolgo obdobje poletnega časa. V noči na nedeljo bomo tako pridobili tisto uro spanja, ki smo jo »izgubili« 26. marca.

Prehod iz poletnega v zimski čas navadno povzroča manj zapletov, kot prehod iz zimskega v poletni. Navsezadnje smo se že vsi navadili, da dvakrat letno malenkost spremenimo naš biološki ritem, konec koncev pa ena ura ne predstavlja takšnih razlik in povzroči težave le redkim. Kljub temu pa nekateri trdijo, da bi lahko poletni čas podaljšali preko vsega leta.

Skupaj z Italijo ima tak dvojni čas še kakih 40 držav. V Evropi sta izjemi Irska in Velika Britanija, kjer bo trajal poletni čas vse do 29. oktobra.

Kot vedno nimamo podatkov, koliko smo prihranili z letošnjim poletnim časom. Nesporno je le dejstvo, da to blagodejno vpliva na turizem. V Italiji pa niso zadovoljni z letošnjo turistično bero. Muhasto vreme, predvsem pa bohotenje alg v Jadranskem morju, sta bržkone izničila prednosti poletnega časa. V Italiji je v rabi zgrešen termin legalna in sončna ura. V resnici pa ima vsak kraj svojo sončno uro, tako da sta »legalna« tako zimski kot poletni čas.

V nedeljo bodo stopili v veljavo tudi zimski vozni redi vlakov, avtobusov in letal.

Vse nared za dirko

Tri žabe, na katere Judith skrbno pazi, se bodo zdajci podale v dir, da bi zadostile radovednosti turistov v avstralskem naravnem parku (AP)

»Black out« za trojno ugrabitev pri Liegeu

LIEGE — V Tiffu v bližini Liegea banditi že peti dan držijo kot talke neko žensko in njuni dve hčerki, po zavrnitvi približno milijarde lir odkupnine in helikopterja za beg v zameno za izpustitev obeh deklic pa so včeraj ugrabitelji spet obnovili stike s policijo. Toda pogovori niso dali konkretnih rezultatov in banditi ostajajo s svojimi ujetnicami še naprej zabarikadirani v vili v Tiffu.

Zato pa so sodne oblasti včeraj zaprosile novinarje, da ne posredujejo več slik s posnetki vseh varnostnih ukrepov, ki so jih uvedle policijske sile okoli zasedene vile. Predstavniki sodstva je ob tej zahtevi še zanikal, da bi načrtovali nasilen poseg za osvoboditev treh talk.

Vse tri naj bi bile dobrega zdravia in niso zahtevale ne pomirjeval ne drugih zdravil. Z njimi sta se pogovarjala dva psihologa, ki sta vključena v poseben žandarmerijski oddelek.

Skrb za konje mu je prinesla bajno dediščino

LONDON — Neka 90-letna plemkinja francoskega porekla je vse svoje premoženje zapustila veterinarju, ki je zadnja leta skrbel za njene ljubljene konje. Gospodična Marguerite De Beaumont je umrla pred dnevi na svojem posestvu v južni Angliji, ko pa so prebrali njen testament, je skoraj vsem zastal dih. Čudovito vilo, poln hlev čistokrvnih konj in približno 160 hektarjev zemlje je namreč zapustila 44-letnemu veterinarju Philipu Pockoku iz Hungerforda. Da bi vse to lažje vzdrževal, mu je dobrotnica zapustila še svoje bančne prihranke, ki znašajo približno pet milijard lir.

Sorodniki stare gospodične so takoj pohiteli z izjavami, da stara Marguerite ni bila več prisebna, ko je sestavljala svojo poslednjo voljo, vendar pa sodnik ni bil tega mnenja in je razsodil, da je bila stara plemkinja popolnoma razsodna, ko je za dediča določila krajevnega veterinarja.

Zahteve po mezdni poviški botrujejo stavki v avtomobilski tovarni Peugeot

PARIZ — Stavka Peugeotovih delavcev, ki se je v začetku tega meseca razvnela v Mulhousu (kjer je 12.000 zaposlenih) ter nato razširila na glavno tovarno francoskega avtomobilskega koncerna v Sochauxu (23.000 delavcev), po svojih razsežnostih že spominja na velike socialne konflikte, ki so v obdobju 1983/84 pretresali Talbotovo tovarno v Poissyju, povrh vsega pa se najnovejši delavski protest odvija v močno kočljivem času.

Za danes je namreč napovedano srečanje Michela Rocarda s predstavniki najpomembnejših sindikalnih organizacij, na katerem bo francoski ministrski predsednik predstavil svoj »pakt za gospodarsko rast«, po katerem naj bi plodove sedanje ekonomske konjunktore (3,5 odstotka letne ekspanzije) po tretjinah razdelili na povečanje kupne moči, zaposlovanje in investicije ter tako pripravili francosko gospodarstvo za izzive, ki jih prinaša leto 1992, ko se bo - med drugim - povečala tudi notranja konkurenca med članicami Evropske skupnosti.

V sindikalnih organizacijah so z mešanimi občutki sprejeli previdno politiko Michela Rocarda, ki nasprotuje takojšnjemu razdeljevanju sadov dobrega gospodarjenja, ker pač ne želi ponoviti napak, ki jih je storil prvi

Mitterrandov ministrski predsednik Pierre Mauroy, ko je takoj po socialistični zmagi leta 1981 pričel uveljavljati socialno obarvano gospodarsko politiko, preveliki skok plač in socialnih dajatev pa je skupaj s tihim bojkotom poslovnih krogov in uhajanjem denarja v tujino povzročil neugodne ekonomske kazalce in socialisti so leta 1986 izgubili parlamentarne volitve.

Toda delavcem v Mulhouseju, ki so se včeraj odločili za zaostroitev stavke, kajti dopoldne so na vse dohode v tovarno postavili barikade (na sliki AP) ter tako popolnoma paralizirali proizvodnjo vozil, ki je zadnje dni padla na 15 do 20 odstotkov, omogočali pa so jo začasno zaposleni, pač ne more biti jasno, da v obdobju izjemno dobrih poslovnih rezultatov Peugeot (lani 8,8 milijarde frankov dobička, letos bo še bolje) rast plač omejujejo na 2,7 odstotka, kar je skoraj odstotek pod načrtovano stopnjo inflacije v Franciji. Šef koncerna PSA (ki poleg Peugeotov združuje še firmo Citroën) Jacques Calvet, ki je v ponedeljek zavrnil pogajanja z delavci, ti so s posebnim vlakom dopotovali v Pariz, med razlogi za omejevanje naraščanja plač omenja podobne razloge kot premier Rocard. Francoska avtomobilska industrija se mora, zatrjuje Calvet, pripraviti na

nov naskok japonskih in južnokorejskih tekmecev, ki se ponašajo z nizkimi izdatki za plače, zato je nujno kljub lepim dobičkom začrtati dolgoročno tržno strategijo, ta pa ne dopušča odjuge plač. Direkcija Peugeotov pa očitno kalkulira tudi z neenotnostjo sindikalnih organizacij, ki so resda solidarno podprle stavkovno akcijo, a postavljajo močno neenake zahteve. Komunistični sindikat CGT zahteva povečanje plač za 1.500 frankov, socialistični CFDT bi se zadovoljil s 500 franki mesečnega dodatka, Force ouvrière pa celo z 250 franki. V Peugeotu so delavce, ki zaslužijo neto 6.541 frankov (visokokvalificirani delavci) ali 5.333 frankov (kvalificirani), letos obljubili skupno 2,7-odstotno povečanje plač, a v dveh obrokih (marca so plače povečali za 1,2 odstotka, od 1. oktobra pa naj bi poskočile še za poldrug odstotek).

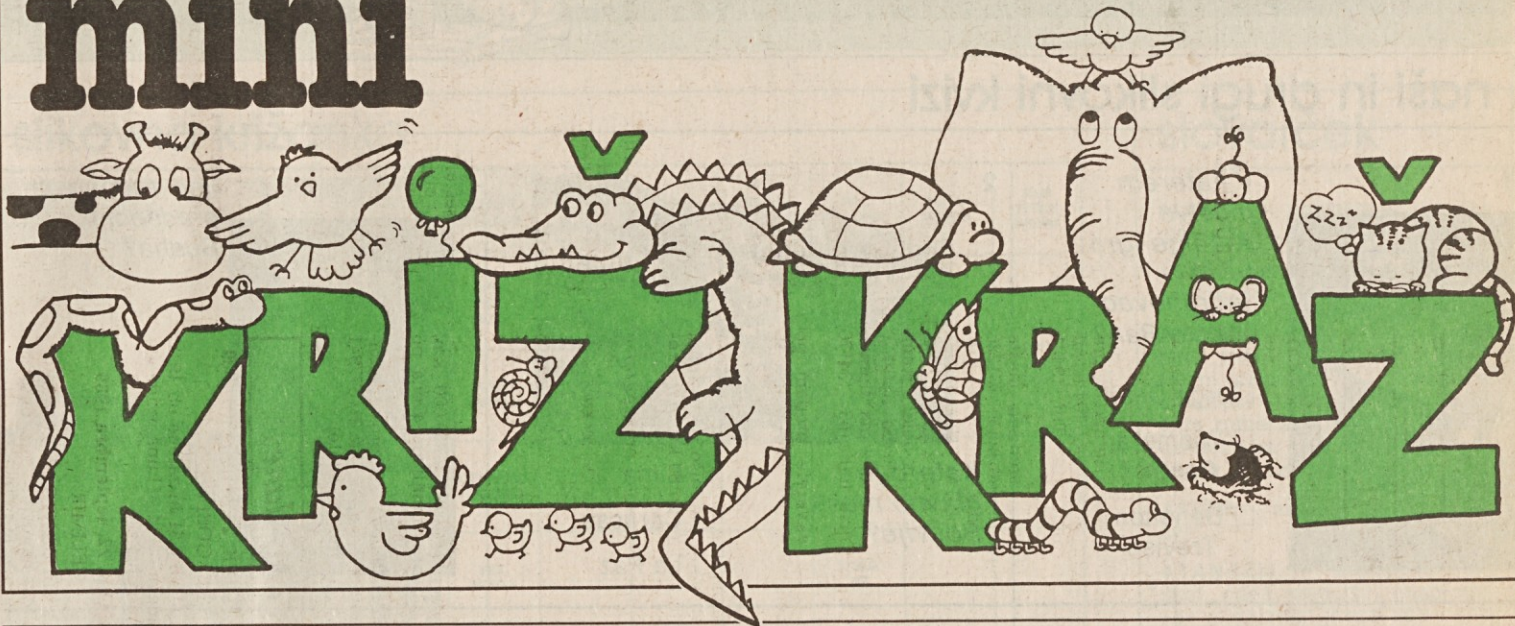
Konkurenčni Renault, ki je za razliko od delničarskega koncerna PSA v državnih rokah, je pri priči pohitel z demontažo delavskega nezadovoljstva v svojih tovarnah; napovedano povečanje plač za pol odstotka v oktobru in decembru so sklenili uveljaviti že mesec dni prej. A Raymond Lévy, ki načeljuje Renaultu, mrko gleda sedanji stavkovni val pri tekmečih. Delavsko nezadovoljstvo bo po njegovem mnenju koristilo predvsem tujim proizvajalcem, ki so si že sicer pridobili več kot 40-odstotni delež na francoskem trgu avtomobilov. Kljub temu da Renaultove tovarne obratujejo s polno zmogljivostjo, utegne podaljšanje stavke pri Peugeotu povzročiti pomanjkanje avtomobilov v Franciji in kupci se bodo obrnili k tujim proizvajalcem, predvsem zahodnonemškim.

Za Jacquesa Calveta je stavka, ki je zajela dve glavni Peugeotovi tovarni, še trpkelja, ker se je razvnela v poslovno zelo občutljivem času. Pred dobrim tednom je Peugeot z velikim pompom pričel izdelovati svoj novi voz visokega razreda - z oznako 605 - ki naj bi v Franciji in po svetu konkuriral mercedesom ter višji kategoriji beamvejev. Ustavljena proizvodnja v Mulhousu ter morebiti tudi v Sochauxu, kjer bodo delavci denes popoldne odločali o blokiranju dostopov v tovarno, utegne spriditi skrbno nartovano marketinško ofenzivo novega Peugeotovega vozila. In hkrati, še zagreti socialno jesen v Franciji.

BOŽO MAŠANOVIČ

mini

slikovna križanka z voščilom

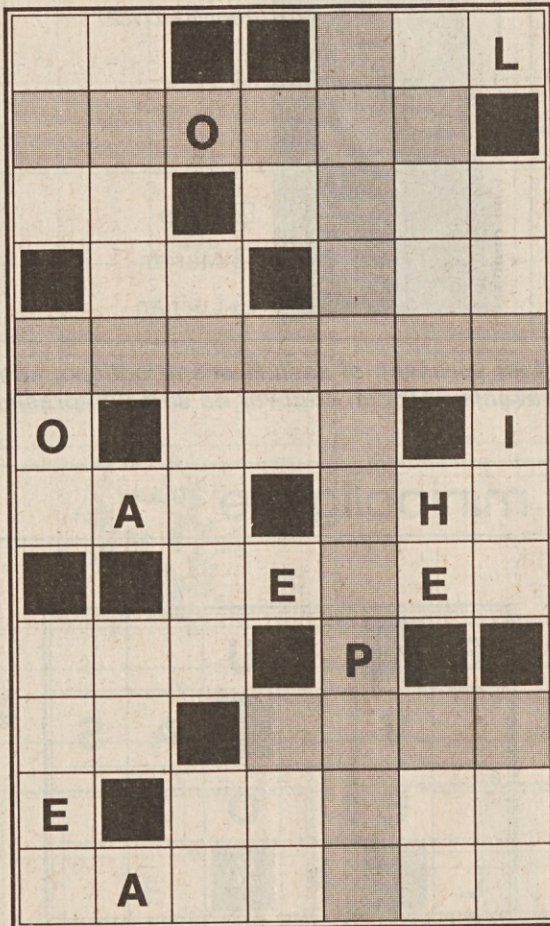
Dragi minikrižkrajčevci,

že tretje šolsko leto smo z vami. Kljub velikim, predvsem finančnim težavam, s katerimi se je moral naš in vaš dnevnik zadnje čase soočati, pa smo sklenili, da s prvo številko priloge Minikriz-kraž izidem v mesecu, ko se začne šolski pouk.

Upamo, da boste tudi z letošnjo prilogo zadovoljni. V minulem šolskem letu vam je bil očitno Minikrižkraž všeč, saj je bil odziv vaših prispevkov (risbic) zelo velik.

Žal še ne vemo, če bomo v tem šolskem letu zmogli objave priloge Otroci rišejo, v kateri smo objavljali vaše risbice. Finančne težave pač ...

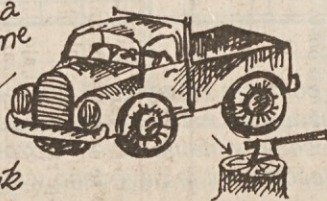
Za sedaj pa želimo vsem minikrizkrazevcem uspešno šolsko leto. In na naslovni strani te priloge smo vam tudi posvetili slikovno križanko z voščilom, ki ga boste dobili v sivih poljih, seveda če boste pravilno v lik razporedili vse risbice odgovarjajoče besede ob in pod likom.

NAVPIČNO

Valentin Vodnik

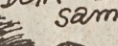

Zdravilo ali?

Automobilska
oznaka
Splita

DOTA BREZ
samaglasnikov
Avstrija

Pincka boalnja

Rimska boginja
jeze

POMLAD, POLETJE, ... ZIMA

Španija
Etiopski go.

Etiopski gospodar

LONG
PLAYING

Automobilska oznaka Sarajeva

VODORAVNO

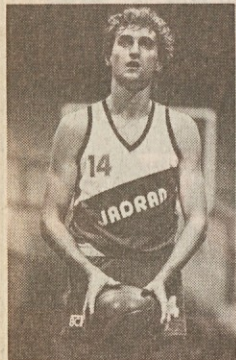
MIŠ BREZ VOKALA

kvizi ➡ uganke ➡ rebusi ➡ križanke ➡ anagrami ➡ puzzle ➡ slikovne križanke ➡

naši in drugi slikovni kvizi

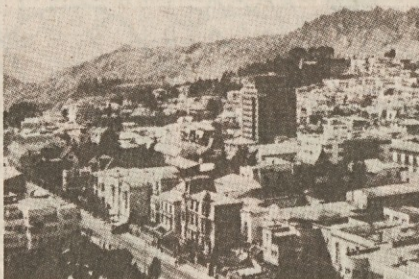
1

V katerem
moštvu
A-1 lige igra
bivši
jadranovec
Marko Ban?

- ☐ Irge Desio
☐ Wismara
Cantù
☐ Benetton
Trevise

2

Katero je
glavno mesto
Bolivije?

- ☐ Lima
☐ Caracas
☐ La Paz

3

Ime sedanjega
predsednika ZDA
Busha?

- ☐ George
☐ Jim
☐ Ronald

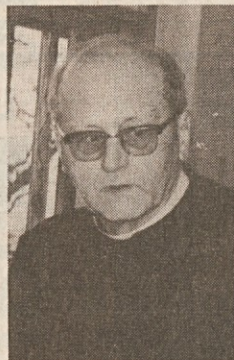
4

Ime slavnega
in že umrlega
pevca Beatlesov
Lennona?

- ☐ John
☐ Paul
☐ Jack

5

Ime bazovskega
(letos
sedemdesetletnika)
župnika Živca?

- ☐ Josip
☐ Marjan
☐ Lucijan

6

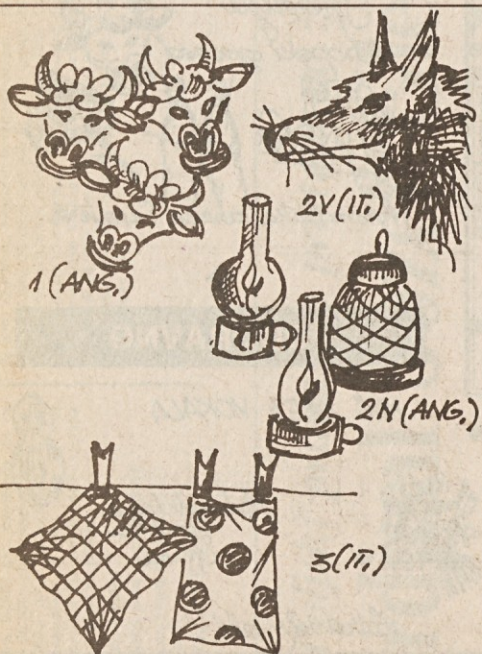

Dobitnik
letošnje
etapne dirke
po Franciji?

- ☐ Fignon
☐ Lemond
☐ Delgado

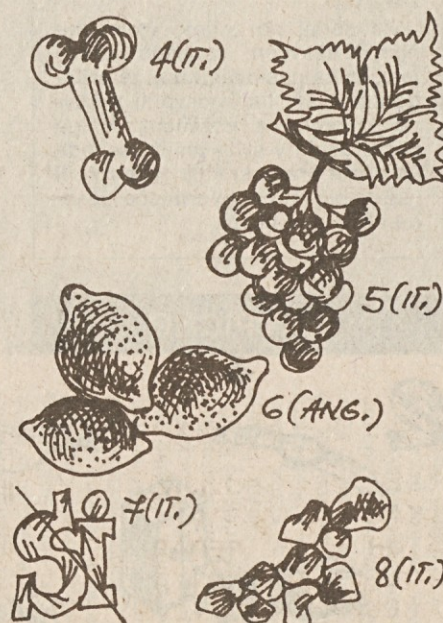
Kdor je pravilno odgovoril na vseh šest vprašanj, si zasluži oceno odlično, kdor na 5 vprašanj je njegova ocena 8, kdor na 4 vprašanja -7, kdor na 3 vprašanja 6. Točen odgovor na samo 2 vprašanji, pa je ocena nezadostna.

slikovna križanka za minipoliglote

1	B		2	U	3	4
5	V			A	S	
6	E		O			
	L		P		7	
8	A		S			

S pomočjo že vpisanih črk in črnih polj
razporedi v lik slikam odgovarjajoče
besede v italijanščini, oziroma v an-
gleščini, kot je navedeno v oklepaju.

slikovna križanka

MINIKRIŽKRAŽ ZV. VSK. ČAS	ŠPORT PETIH DISCIPLIN	LOVČENE PIŠČALI	NAŠ GLEDALIŠKI IGRALEC (SILVIJ)	ENA... V LONDONU	OKENSKA NAVOJNICA	JUNAK VITEŠKIH ROMANOV
ŽRETEV, POST, MOLITEV						
GOSPODAR, UPRAVITELJ						
RAZPREDELNICA, PREGLEDNICA						
DOBA, RAZDOBJE				ŠPANJA ZRN		
ODŽAGAN KOS DEBLA				OSEBNI ZAIMEK		
NAŠA VAS				KRALJ IZRAELA IN JUDEJE		
RIMSKA ŠTEVILKA 5				SKANDINAVSKA LETALSKA SLUŽBA		
NAŠA OBČINA				BRESCIA		
PLATINI SORODNA KOVINA						
VREDNOSTNI PAPIR						
MLEČNI IZDELEK						
GLAVNO MESTO ETIOPIJE					LETOPIS	VOŽNJA Z BICIKLOM
ITALJANSKI NOG. DRUGOLIGAŠ				VZKLILLO ŽITO		
				ANATOLIJ KARPOV		
DEŽELA ILIROV				OSEBNI ZAIMEK		
				OCVIRK VASJA		
SODOBN MLADINSKI JUNAK NEMBO...						
	TERAMO	ACE MERMOLJA	PIKAJDO OVOKRILEC			
FILM, IGRALKA EKBERG						
ZAČASEN NAKUP				NIANSA NA POL		

slovarček

ALKAR — udeleženec viteške igre v Sinju.

ALTO — občina v Piemontu (Cuneo) s približno 150 prebivalci.

AMADIS — junak viteških romanov; znamenit roman v prozi (razni pisatelji XV. stoletja, v francoščini in španščini). Junak tega romana, Amadis, je postal označba za stanovitnega zaljubljenca in bodočega viteza.

ASTOR — angleški politik. (Nancy)

ATANAZIJ — aleksandrijski škof; eden najhujših nasprotnikov arianizma. (Okoli 295 - 373)

CLAVORA — naš beneški družbenopolitični delavec. (Ferruccio)

ČOVINEK — čuk in piščalka za klicanje sov.

ELEAT — privrženec grške filozofske šole; po starogrškem mestu Eleji v južni Italiji.

IRIDIJ — kemijska prvina, težko taljiva, platini sorodna kovina sivkasto bele barve.

KATALIZA — kemična sprememba reakcijske hitrosti.

NARAN — mongolsko mesto.

RENI — italijanski slikar, avtor čustvenih religioznih ter mitoloških fresk in slik (Guido).

ROLETA — okenska navojnica.

SPLEEN (BERI SPLIN) — čudaštvo, muhavost, dolgočasnost.

TIERI — italijanski filmski in predvsem gledališki igralec. (Aroldo)

3x4 3x4 3x4 3x4 3x4

ADELE
ALKAR
ASTOR
ATOLI
KAČUR
MARAT

OTISK
RAČKA
REDAR
SORTA
TIERI
ULAGA

		Č		
		E		
Č	E	D	A	D
		A		
		D		

A				
		Ž		
				A

		R		
		O		
R	O	N	K	E
		K		
		E		

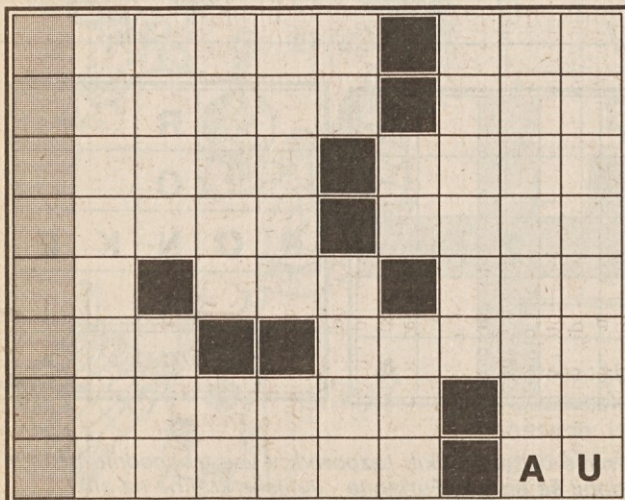
S pomočjo že vpisanih dveh krajev naše dežele v likih razporedi v vse tri spodnje besede. Če jih boš pravilno razporedil, boš dobil še en kraj Furlanije - Julijske krajine na sliki.

A collection of hand-drawn sketches. At the top left is a rocket with stars around it. Below the rocket is a flag. To the right of the flag is a person wearing a backpack and holding a flashlight. Below the person is a cross. At the bottom right are two clocks and a leaf-like shape.

R					
			P		
			U		

2 črki: AS, IL, NI, TN, ZE, ŽO
3 črke: AKI, ANA, AVA, ELA, ERA, PAV, SKI
4 črke: LATO, AMEN, REMI, SEAD
5 črk: IVICA, MANIN, NARAN, NEMIR, OPICA
6 črk: EREVAN, SPLEEN, SPRINT
7 črk: ČOVINEK, EDALINI
8 črk: IVO DANEU, KATALIZA, PREPOROD

Črni čolni,
težki, polni,
glejte, k nam veslajo,
tam v trebih,
po dneh suhih
vodo nam peljajo.

igra z računalnikom

```
10 A=49152
20 B=0:FOR T=ATO A+29:READ C:POKE T,C:B=B+C:NEXT
30 IF B<>3119 THEN PRINT "NAPAKA V DATA":END
35 B=INT(A/256):C=A-B*256
40 POKE A+2,C+13:POKE A+7,B
45 SYS A
1000 DATA 120,169,13,141,20
1005 DATA 3,169,32,141,21
1010 DATA 3,88,96,165,197
1015 DATA 201,64,240,8,141
1020 DATA 32,208,105,1,141
1025 DATA 33,208,76,49,234
READY.
```

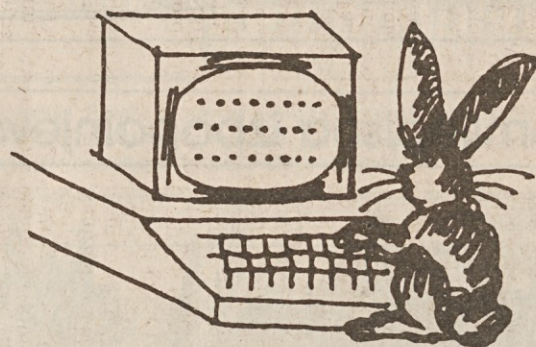
Igri je pripravil

MITJA MALALAN

in to za
COMMODORE 64

```
1 POKE 53280,0:POKE 53281,0
2 A=RND(1)*999:POKE 1024+A,46
3 POKE 55296+A,A/4
4 PRINT:GOTO 1
READY.
```

```
8 B=49152:B1=B+18
10 FOR K=0 TO 62:READ A:POKE B+K,A
20 X=X+A:NEXT:IF X<>7159 THEN PRINT "NAPAKA V DATA":END
30 B2=INT(B1/256):B3=B1-B2*256
40 POKE 251,B3:POKE 252,B2
50 SYS B
1000 DATA 169,10,141,24,212,120,165,251,141,20,3
1010 DATA 165,252,141,21,3,88,96,165,197,201,64
1020 DATA 240,36,133,2,169,0,141,4,212,141,5
1030 DATA 212,141,6,212,169,25,141,5,212,169,0
1040 DATA 141,6,212,169,17,141,4,212,165,2,141
1050 DATA 1,212,141,0,212,76,49,234
READY.
```


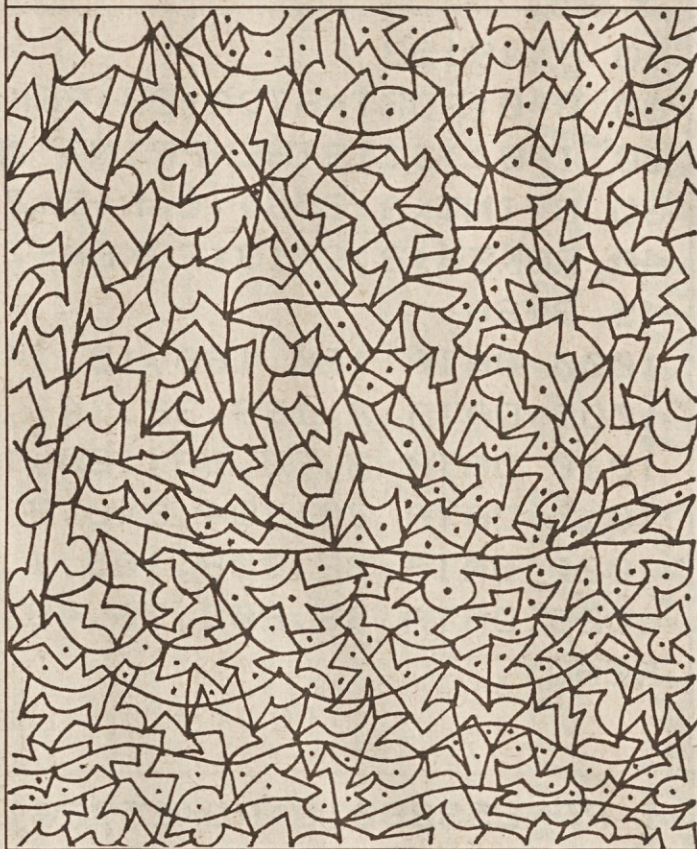
naš nogometaš

V liku že imaš črna in siva polja ter več izpisanih črk. V siva polja izpiši črko, tako da boš v vsaki vodoravni vrstici lahko bral priimek znanega nogometaša, ki nastopa v enem od evropskih prvenstev. Če boš pravilno v siva polja razporedil vse črke, boš v le-teh dobil ime in priimek našega nogometaša na sliki.

	E	M	O	L	
	B	A	T	E	
	O	S	S	I	
	O	E	M	A	N
	L	S	E	N	
	K	O	R	O	
	I	E	F	T	
	L	O	I	S	I
	A	R	E	S	I
	L	E	M	A	O
	O	M	A	N	O

kaj se bo prikazalo pobarvaj dele označene s piko

zemljepisna izpopolnjevanke

Spodnjim državam poišči odgovarjajoča glavna mesta. Začetnice le-teh ti dajo naziv prestolnice evropske države (na sliki).

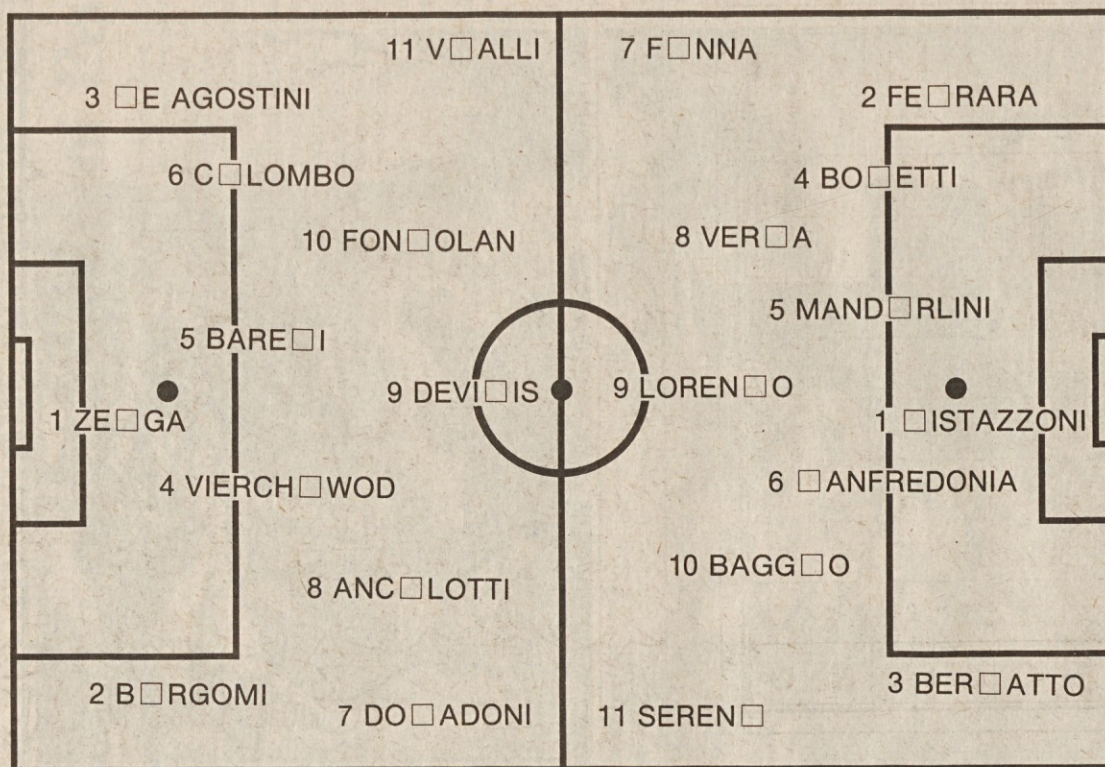
- ŠPANIJA _____
- NORVEŠKA _____
- ŠVEDSKA _____
- DANSKA _____
- POLJSKA _____
- TURČIJA _____

kako ptiček do gnezda

nogometna črkovna igra

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

Zgoraj imaš nogometno igrišče, na katerem so napisane številke in več črk, ki sestavljajo priimek nogometaša. Priimku pa manjka ena črka in namesto le-te je okvirček. V okvirček izpiši črko, tako da boš dobil priimek italijanskega nogometaša. Te črke nato prenesi v kvadratke pod slikama na tvoji desni. Če boš pravilno izpisal vse črke (z levega igrišča pod zgornjo sliko, z desnega pa pod spodnjo sliko), boš dobil ime in priimek lanskega (zgoraj) in sedanjega (spodaj) trenerja Udineseja.

rešitve iz te številke

NASLOVNA STRAN

Slikovna križanka z voščilom

DT — vol — v novem — EA — vlak — LP — Ira — šolskem — o — ato — i — pav — uho — jesen — oje — p — SA — letu — E — mehur — maskara. **Rešitev** = Veliko uspeha v novem šolskem letu.

STRAN 2

Naši in drugi slikovni kvizi

1. Irge Desio, 2. La Paz, 3. George, 4. John, 5. Marjan, 6. Lemond.

Slikovna križanka za minipoliglote

1. bulls, 2. V lupo, 2. N lamps, 3. panni, 4. osso, 5. uva, 6. lemons, 7. no, 8. sassi.

STRAN 3

Slikovna kržanka

Pokora — ekonom — tabela — era — ED — ril — ti — V — bon — SAS — Adis Abeba — Torino — slad — Ilirija — oni — Kid — komar — Anita — volk — najem — nia. **Na slikah** = Vatikan, volk.

3x4 3x4 3x4

1. lik: Kačur — Adele — Čedad — Ulaga — redar.
2. lik: Astor — sorta — Tržič — otisk — račka. 3. lik: Marat — atoli — Ronke — alkar — Tieri. **Rešitev** = Tržič.

STRAN 4

Slikovna križanka

Raketa — ropar — rez — p — ena — in — da — ure.

Kombinacijska križanka

Sprint — ski — Erevan — pav — nemir — Alto — opica — Sead — ŽO — Ana — Ela — era — Manin — čovinek — ZE — Edalini — AU. **Rešitev** = Senožeče.

Gallus za vas

SLOVNIČNA UGANKA = Komen, Komna.
PREMIKALNICA = Mate, Emil, Tine, Igor.

DVA PREDLOGA — DVE REKI = Po (velika italijanska reka) in Ob (veletok v Sibiriji).

Uganke

1. megla, 2. trn, 3. oblak.

STRAN 6

Naš nogometaš

Demol — Abate — Rossi — Koeman — Olsen — Škoro — Kieft — Aloisi — Baresi — Alemao — Romano. **Rešitev** = Darko Škabar.

Zemljepisna izpopolnjevanke

Madrid — Oslo — Stockholm — Kopenhagen — Varšava — Ankara. **Rešitev** = Moskva.

STRAN 7

Nogometna črkovna igra

Ekipe A: 1 Zenga, 2 Bergomi, 3 De Agostini, 4 Vierchowod, 5 Baresi, 6 Colombo, 7 Donadoni, 8 Ancelotti, 9 De Vitis, 10 Fontolan, 11 Vialli. **Ekipe B:** 1 Bistazzoni, 2 Ferrara, 3 Beruatto, 4 Bonetti, 5 Mandorlini, 6 Manfredonia, 7 Fanna, 8 Verza, 9 Lorenzo, 10 Baggio, 11 Serena. **Rešitev:** Nedo Sonetti, Bruno Mazzia.

STRAN 8

Slikovna križanka — ob 200-letnici ...

FR — Repen — Nobile — avenija — amoret — nos — kot — Pan — VE — Clavora — ora — AR — ou — El — nalepek — scena — ave — Ali — kila — Ezio — Reni — ajd — Ilion — Tajo — A. A. — Kaj — etan. **Na slikah** = Francoska revolucija, Napoleon Bonaparte.

MINIKRIŽKRAŽEVI
SODELAVCI

V tej številki so sodelovali:

Mario Magajna

Mitja Malalan

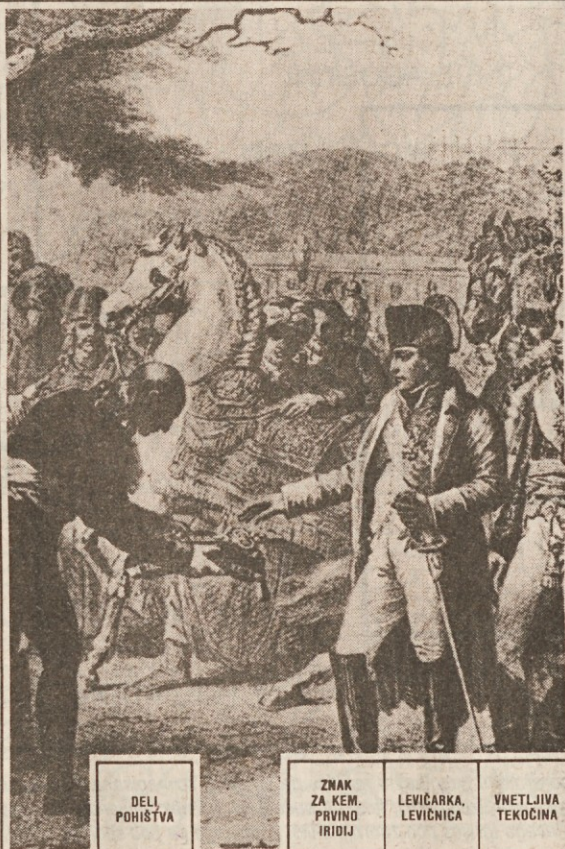
Aleksander Mužina

Ilustrator: Liana Drašček

slikovna križanka — ob 200-letnici...

FRANCIJA, ROMUNIJA			JE RDECA IN SLAD-KORNA...	ENNA	BIVŠI JUG. KOŠARKAR PLEČAS					DELI POHIŠTVA		ZNAK ZA KEM. PRVINO IRIDIJ	LEVIČARKA, LEVIČNICA	VNETLJIVA TEKOCINA
NAŠA VAS						CIRILSKA ČRKA	ALEKSAN-DRIJSKI ŠKOF	PRELETET JE SEVERNI TEČAJ (UMBERTO)						
ŠIROKA ULICA Z NASADI								SPREMLJE-VALEC BOGINJE VENERE						
ORGAN VOHA				GEOMETRIJ-SKI POJEM				BOG GOZDOV IN PASTIRJEV				BENETKE		
NAŠ DRUŽBENO-POLITIČNI DELAVEC (FERRUCCIO)				ŽILA DOVOONICA				OSVEŽILNA PIJACA				AREZZO		
BONUS BREZ SOGLAS-NIKOV			...CID CAMPEADOR			OBLIŽ		LETALO				PRIVRŽENEC GRŠKE FILOZOFIJE		Pripravil Branko Lakovič
GLEDALIŠKI ODER						STARORIMSKI POZDRAV				MUHAMMAD... (CASSIUS CLAY)				DELEC Z ELEK-TRICNIM NABOJEM
OKRAJŠAVA ZA KILOGRAM					IT. MOŠKO IME	IMMANUEL KANT				ITALIJANSKI SLIKAR (GUIDO)				
POGAN				TROJA						PORTU-GALSKA REKA				
KRATICI SLOVENSKEGA EPSKEGA PESNIKA ANTONA ASKERCA				ABELOV BRAT					PLIN BREZ BARVE IN VONJA					

